

การศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อ
พัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศิริวรรณ เสนา

24 ส.ย. 2542

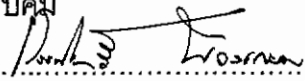
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

ธันวาคม 2541

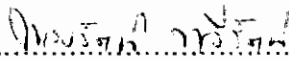
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

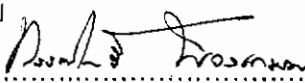
 ประธาน

(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

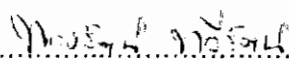
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์)

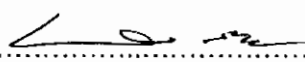
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

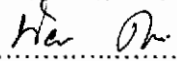
(รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม)

 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์)

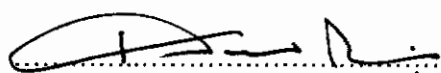
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ ลีขาบัณฑิต)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์นัยนา คณานุรักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

วันที่ 16 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง จาก
รองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ประธานและ
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. เสาวณีย์
สิกขามันฑิต และอาจารย์นัยนา คณานุรักษ์ เป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในพระคุณของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. วิไล ชินวงศ์ อาจารย์ธนวดี อธิภัทรสกุล อาจารย์เพ็ญศรี
วงศ์ไวยโรจน์ อาจารย์เฉลิมชัย มิตินัทธ อาจารย์สนธิ เครือกลาง และอาจารย์อำพร วิจิตสูงเนิน
ที่กรุณาให้คำแนะนำ และช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ไพจิตร คล่องสารา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค
พร้อมด้วยคณะครูและนักเรียนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี
และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมะค่าคงฤทธิ (บัวสุวรรณอนุสรณ์) ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านหลุมข้าว และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านธารปราสาท ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการ
ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมพงษ์ น้อยกลาง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหนองนา และ
คณะครูทุกคนที่ได้ให้โอกาสสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ณัฐพงศ์ พงษ์ทรัพย์
ที่ได้กรุณาเขียนตัวอักษรให้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศุภกรณ์ จุมเกษ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ
และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณ อาจารย์ศิริพร เสนา ที่กรุณาพิมพ์งานให้เป็น
อย่างดี

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ
แนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ
บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ศิริวรรณ เสนา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ	38
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน.....	52
สมมติฐานในการวิจัย.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ..	57
การดำเนินการทดลอง.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..	69

4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	80
สมมติฐานในการวิจัย.....	80
ขอบเขตของการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
ภาคผนวก ข.....	110
ภาคผนวก ค.....	233
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	247

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ.....	32
2	แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์.....	34
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคิด - อ่าน - เขียน.....	37
4	แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของผู้วิจัย.....	61
5	ตารางบันทึกคะแนนการคัดลายมือสำหรับร้อยกรอง.....	62
6	ตารางบันทึกคะแนนการคัดลายมือสำหรับร้อยแก้ว.....	63
7	แสดงรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ.....	64
8	แบบแผนการทดลอง.....	67
9	การจัดคาบเวลาในการทดลองสอนในหนึ่งสัปดาห์.....	68
10	ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	74
11	ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภายหลังการทดลองสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	75
12	ผลเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้ เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	76
13	ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ที่ฝึกคัดลายมือ โดยใช้เนื้อความทั่วไป	77
14	ผลเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้ เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	78
15	ผลเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน กลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้ เนื้อความทั่วไป.....	79

16 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)	
ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน.....	99
17 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการ	
ด้านลายมือฉบับร้อยกรอง.....	100
18 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการ	
ด้านลายมือ ฉบับร้อยแก้ว.....	101
19 แสดงคะแนนการคัดลายมือและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ	
แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยกรอง ในการประเมิน	
ของผู้ตรวจ 2 คน.....	102
20 แสดงคะแนนการคัดลายมือและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ	
แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยแก้ว ในการประเมิน	
ของผู้ตรวจ 2 คน.....	104
21 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบ	
วัดพัฒนาการด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับ ภายหลังการทดลองของ	
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	106
22 แสดงคะแนนของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจ	
ในการอ่าน ภายหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	108
23 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของบทเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	
กับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ	239

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แผนภูมิกระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียน

และทักษะการอ่าน..... 53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“ภาษาไทยยังยืนอยู่คู่ชีวิต	ช่วยสารคิดพูดฟังทั้งอ่านเขียน
ภาษาไทยสื่อสารการเล่าเรียน	ภาษาไทยช่วยสร้างเกียรติยศแดนไทย
ด้วยภาษาไทยอยู่คู่กับชาติ	ไทยเราจึงองอาจมีวันไหว
มาเกิดรวมใจภักดีรักษาไว้	ส่งเสริมให้พัฒนาถาวรเอย”

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

จากคำกลอนที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของคนไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนทั้งชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ที่คนไทยควรภูมิใจที่จะใช้ และดำรงไว้ให้อยู่คู่กับความเป็นไทย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 1) ภาษาไทยจึงนับได้ว่าเป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญ ต่อคนไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงวัฒนธรรมประจำชาติ และเป็นศิลปสมบัติทาง ปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุทิศสร้างสรรค์ไว้ คนไทยทุกคนจึงควรช่วยกันธำรงรักษาไว้ให้คงอยู่กับ ความเป็นไทย (เพ็ญศรี กันกา. 2536 : บทนำ) ดังนั้นกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการบรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยกำหนดให้ภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ทั้งนี้ด้วย ภาษาไทยมีความสำคัญ ทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นเครื่องมือแก่ผู้เรียนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินและการประกอบ อาชีพ (กรมวิชาการ. 2536 : 6) การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษาสามารถใช้เป็นเครื่อง สื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้และมีเหตุผล (กรมวิชาการ. 2535 : 7)

การสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพตามจุดหมายของหลักสูตรนั้นต้องสอนให้ผู้เรียน สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝน

ทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กัน (สุภาพ ดวงเพชร. 2533 : 1)

ซึ่งทักษะทั้ง 4 ด้านนี้ การอ่านนับเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญทักษะหนึ่ง ที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนและส่งเสริม เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการที่จะแสวงหาความรู้ และสร้างภูมิปัญญาในการพัฒนาชีวิตให้เกิดความรอบรู้เพื่อสร้างสรรค์ และความบันเทิงใจ ทำให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ (ทศพร เกตุอนอม. 2540 : 2) ขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญในระบบธุรกิจการงานมากขึ้น จนสภาพของสังคมกลายเป็นสังคมข่าวสาร (Information Society) ไปแล้ว เนื้อหาสาระทางวิชาการที่มีประโยชน์อันมากรวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง ฉะนั้น คนเราจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน (วรรณิ โสมประยูร. 2537 : 120) การอ่านนับได้ว่ากิจกรรมที่สำคัญที่สุดของผู้ใฝ่หาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษา นักค้นคว้า หรือบุคคลทั่วไป การอ่านนั้นนอกจากจะมีบทบาทในการศึกษาเนื้อหาวิชาทุกประเภทแล้ว ยังช่วยให้มนุษย์ฉลาด สามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ อันมีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์หลายด้าน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมด้วย (สุวดี ภูประดิษฐ์. 2526 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2536 : 5) ที่ว่า การอ่านเป็นทักษะด้านการรับรู้ที่สำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของการเรียนแต่ละสาขาวิชาและเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ความสามารถของแต่ละคน ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ที่ได้ผลระยะยาวมากที่สุด จะเห็นว่าการอ่านที่รู้จักใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง เป็นอันดีมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต

ด้วยเหตุผลที่การอ่านมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรา และมีประโยชน์ต่อคนทุกวัยทุกอาชีพ การฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ต้องอาศัยการอ่านและความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพของตนให้ประสบความสำเร็จ บุคคลเหล่านั้นจึงต้องเป็นผู้ฉลาดรอบรู้ในการอ่าน แต่ถ้าบุคคลขาดความเข้าใจในเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่พบเห็นต่าง ๆ ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้ดี (ผาณิติก วิไลสูงเนิน. 2538 : 2) ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านย่อมมีความสำคัญและมีคุณค่าที่จะช่วยให้มนุษย์ประสบผลสำเร็จในชีวิต

ทักษะการเขียนเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก การเขียนถือว่าเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญมาก เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบ

ความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน (วรรณิ โสมประยูร. 2537 : 139) ทักษะการเขียน จัดว่าเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะการเขียนเป็นศิลปะในการสื่อสารความรู้สึก ความคิด ความเห็นและความรู้สึกไปยังผู้อ่าน (น้ำเพชร จำปาทอง. 2537 : 1) โดยใช้ระบบสัญลักษณ์ตัวอักษรเป็นการบันทึกถ้อยคำ และความคิดมิให้สูญหายไป ดังนั้นการเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่คงทนถาวร ใช้เป็นหลักฐานในการสื่อสารระหว่างอดีต ปัจจุบัน รวมไปถึงอนาคตได้เป็นอย่างดี เมื่อเป็นเช่นนั้นการเขียนเพื่อบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลจำเป็นที่จะต้องร่าง หรือเขียนเป็นโครงเรื่องก่อนที่จะทำการบันทึกจริง ผู้เขียนจึงต้องพยายามเขียนให้ผู้อ่านอ่านได้ชัดเจน และเข้าใจง่าย ลายมือนับว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้าลายมือของผู้เขียนไม่ชัดเจน เช่น เขียนหวัด หวบอด หรือมีรอยขีด ลบ ชีด ฆ่า ก็จะทำให้งานสกปรก การสื่อความไปยังผู้อ่านก็ไม่ตรงตามที่เขียนขึ้น (เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์. 2539 : 1) การเขียนใด ๆ ก็ตามเกิดขึ้นก็เพื่อจะให้มีการอ่านข้อความนั้น ๆ การเขียนอาจมุ่งเฉพาะเจาะจงให้บุคคลผู้หนึ่งอ่าน หรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดอ่านก็ได้ และบางครั้งก็เขียนขึ้นสำหรับผู้เขียนจะเป็นผู้อ่านเอง แต่ไม่ว่าจะเขียนเพื่อผู้ใด ข้อความที่เขียนขึ้นจะต้องเป็นสิ่งที่แปลกลับออกเป็นความหมายได้ สามารถอ่านเข้าใจได้ เพราะฉะนั้นการเขียนควรจะเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน ถูกต้อง และสะอาด

จากความสำคัญของทักษะการอ่านและการเขียนดังกล่าว พบว่าทักษะทั้งสองส่งเสริมพัฒนาการซึ่งกันและกัน ดังที่ริตนา ศุภจตุรัส (2534 : 33) ให้แนวคิดว่า หากผู้สอนภาษาได้นำทักษะการอ่าน และทักษะเขียนมาสอนร่วมกันแล้วเชื่อว่าจะทำให้ความสามารถในทักษะทั้งสองของผู้เรียนพัฒนามากขึ้น ดังที่กรรณิการ์ พวงเกษม (2531 : 3-4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนพบว่า การอ่านและการเขียนเป็นสิ่งสำคัญต่อความเป็นอยู่ของคนทุกคน ถ้าอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างลำบาก เพราะจะไม่ทราบข่าวคราวความเป็นไปของสังคมรอบข้าง ไม่สามารถติดต่อส่งข่าวสารให้ผู้อื่นได้ ทราบแนวความคิดและความจำเป็นของตน นอกจากนี้ยังได้กล่าวต่ออีกว่า นักเรียนจะมีพื้นฐานทางด้านการเขียนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกในขณะที่นักเรียนอ่านว่านักเรียนนั้นได้มีการฝึกการเขียนควบคู่ไปกับการอ่านอย่างไรบ้าง ถ้านักเรียนที่ได้รับการฝึกการเขียนควบคู่กับการอ่านมาตลอดเวลาจะเขียนได้ชัดเจน และมักมีเหตุผลในการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบันลือ พฤกษ์วัน (2522 : 166) ที่ว่า ควรจัดการเรียนการสอนในเรื่องของการเขียนควบคู่ไปกับการอ่านทันทีที่เด็กอ่านได้ และปัจจุบันทักษะการเขียนที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายนี้นอกจากจะมุ่งให้คัดได้ถูกต้องสวยงามเป็นระเบียบและมีความประณีตแล้ว การเรียนรู้จากเนื้อความที่คัดในรูปประโยค(เข้าใจความหมายของข้อความที่คัด) และสามารถคัดจากเนื้อความได้หลายรูปแบบ

ยังเป็นสิ่งที่คาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วย (บันลือ พฤกษ์วัน. 2535 : 17) ในเรื่องของการคิด วัฒนา คุณาธรรม (2535 : 1) ได้กล่าวว่า ลายมือของผู้เขียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการแรก ที่จะสร้างความสนใจของผู้อ่านได้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการฝึกให้อ่านง่าย สะอาดและถูกต้องตามแบบอย่างแท้จริง และเมื่อผู้เขียนเขียนด้วยลายมือที่สวยงามแล้วผู้อ่านก็สามารถอ่านได้ง่าย และเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอออกไปอย่างดี ในระหว่างที่ นักเรียนคัดลายมือนั้นจะพบว่าสิ่งที่เกิดควบคู่กับการคัดลายมือคือการอ่าน ขณะคัดลายมือนักเรียนมีความจำเป็นจะต้องอ่านและจำตัวอักษร คำ หรือข้อความที่จะนำไปคัด เมื่อเสร็จสิ้นการคัดลายมือแล้ว นักเรียนก็จะมีสมาธิและความเข้าใจในเรื่องที่ตนเองคัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 1-13) ที่ว่า ความสามารถในการเขียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และถ้าฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจแล้ว ใช้กิจกรรมการเขียนประกอบ จะทำให้ความเข้าใจในการอ่านครั้งต่อไปดีขึ้น

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาเป็นระยะเวลา 3 ปี และจากการที่ได้มีโอกาสพูดคุยกับครูผู้สอนภาษาไทยหลายท่าน พบว่า ในระดับชั้นที่สูง ๆ ขึ้นไป ครูผู้สอนมักมิได้ให้ความสำคัญกับการคัดลายมือเท่าใดนัก ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับ ประทีป มหาพันธ์ (2519 : 133) ที่ว่าการสอนคัดลายมือนั้น ไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควรจากครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเห็นว่าวิชาอื่นมีความสำคัญมากกว่า ฉะนั้นการสอนคัดลายมือจึงดูมีความหมายน้อยลงไป ในเรื่องเดียวกันนี้ บันลือ พฤกษ์วัน (2535 : 19) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า จากการที่ได้เคยสอบถามนิสิตนักศึกษาทุกระดับถึงวิธีสอนคัดลายมือ ทั้งจากสัมภาษณ์และสนทนาในชั้นเรียนมักจะได้คำตอบที่ไม่น่าพอใจก็คือ ให้เขียนตามแบบอย่างหรือไม่มีวิธีสอนคัดลายมือ หรือไม่เข้าใจที่จะใช้วิธีการหรือหลักการในการสอนคัดลายมือเลย ดังนั้นเมื่อถึงเวลาสอนคัดลายมือ ครูมักจะไม่สอนเพียงแต่สั่งให้คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดหรือครึ่งบรรทัดเท่านั้น (บันลือ พฤกษ์วัน. 2522 : 166) จากประเด็นปัญหาดังกล่าว สรุปได้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญในเรื่องของการสอนคัดลายมือ เมื่อเป็นดังนั้น ครูผู้สอนจึงไม่ได้มีการเตรียมการสอนสำหรับคัดลายมือ เมื่อไม่มีการเตรียมการสอน ครูผู้สอนจึงไม่ได้มีการคัดเลือกเนื้อหา และกำหนดปริมาณของเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของนักเรียนที่จะให้คัด ไม่ได้มีการกำหนดช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนที่จะฝึกคัด และไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่แน่นอน เมื่อนักเรียนนำผลงานไปส่งครูก็จะทำหน้าที่ตรวจให้คะแนนเท่านั้น แต่ไม่มีการบอกถึงข้อบกพร่องที่นักเรียนจะต้องปรับปรุงแก้ไข และในบางครั้งครูก็ใช้กิจกรรมการคัดลายมือ เพื่อเป็นการลงโทษนักเรียน เช่น นักเรียน

เขียนตามคำบอกผิดก็ให้แก้ไขคำที่เขียนผิด โดยการคัดลายมือจากคำที่เขียนผิดนั้นให้ถูกต้อง หรือกรณีที่ครูยังไม่มาหรือไม่อยู่ นักเรียนก็จะวิ่งเล่นและคุยกันเสียงดัง ครูก็จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้เด็กคัดลายมือ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมานั้น ส่งผลให้นักเรียนไม่ชอบและเกลียดการคัดลายมือ และเห็นว่าการคัดลายมือเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย นอกจากนี้อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532 : 1) ยังได้กล่าวถึง ปัญหาสำคัญของการคัดลายมือที่พบอีกประการหนึ่งก็คือ ลายมือของนักเรียนที่อ่านยาก มีลีลาการเขียนไม่ถูกต้อง มักจะออกมาในลักษณะเล่นลวดลายของอักษรเชิงศิลปะ ซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของภาษาไทย เช่น เขียนหนังสือไม่มีหัวบ้าง เขียนลายมือหวัด ยากแก่การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีในด้านสื่อต่าง ๆ นั้นได้แพร่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ หรือระบบการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้ตัวหนังสือเป็นการสื่อความหมายถ้าใช้ลักษณะตัวหนังสือที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนก็จะจำและนำไปใช้อย่างผิด ๆ จึงทำให้เอกลักษณ์ของภาษาไทยสูญหายไป และยังส่งผลให้ลายมือของนักเรียนไม่ดีด้วยนอกจากนี้เมื่อได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ และความเข้าใจในการอ่านแล้วพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เน้น ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของผู้เรียนที่มีลายมือบกพร่องเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น สมมาตร มีศรี (2530) รัตนา คุณาธรรม (2535) และเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) แต่ยังไม่มียานวิจัยชิ้นใดที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของเนื้อความที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้สำหรับฝึกคัดลายมือของผู้เรียน ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านให้กับผู้เรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของเนื้อความ สำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือนั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเนื้อความทั่วไป ซึ่งคุณลักษณะของเนื้อความทั้ง 2 ประเภทนั้นจะประกอบไปด้วย เนื้อความที่มีอรรถลักษณะของภาษาชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ รายงาน และเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ ซึ่งมีทั้งประเภทร้อยกรองและร้อยแก้ว ซึ่งเนื้อหาแต่ละอรรถลักษณะนั้น มีความสอดคล้องกับวัย และความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสนใจของเด็กในช่วง 9-10 ปี ว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ชีวิตในโรงเรียน ชีวิตประจำวัน ชอบเรื่องการต่อสู้และการท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ซึ่งตรงกับอรรถลักษณะชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เด็กวัยนี้ยังชอบสารคดี ชีวิตประวัติบุคคล และเรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ซึ่งตรงกับอรรถลักษณะชนิดรายงาน นอกจากนี้เด็กหญิงและเด็กชายยังชอบเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งตรงกับอรรถลักษณะชนิดเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (สมศักดิ์ ศรีมานะ).

2523 : 25 ; หทัย ตันหยง. 2525 : 56 , ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 8 และ วราภรณ์ บำรุงกุล. 2530 : 88 -89) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อความที่มีเนื้อหาสาระต่อผู้อ่าน มีถ้อยคำและสำนวนภาษาที่ชวนให้น่าอ่าน และมีรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจน เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้มาใช้ประโยชน์ในการสอนคัดลายมือให้นักเรียนในชั้นระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าคูณลักษณะของเนื้อความสำหรับคัดลายมือประเภทใด ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนสูงกว่ากัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ ที่จะพิจารณาไปใช้สอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ได้ลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน
3. เพื่อให้ได้ลักษณะของเนื้อความ ที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอนโนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 48 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอนโนสูง จังหวัด

นครราชสีมา จำนวน 48 คน ซึ่งได้มาจากประชากรทั้งหมดโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

3. เนื้อหาการทดลอง

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสืออ่านประกอบ วารสาร นิตยสาร และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเนื้อความทั่วไป โดยพิจารณาในเรื่องของคำ จำนวน ภาษา และแนวคิดที่สอดคล้องกับบทเรียน จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และมีเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ฝึกคัดลายมือ

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลอง ได้แก่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ใช้เวลาในการดำเนินการทดลองกลุ่มละ 18 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของเนื้อหา ซึ่งแบ่งออกเป็น

5.1.1 เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.1.2 เนื้อความทั่วไป

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 พัฒนาการด้านลายมือ

5.2.2 ความเข้าใจในการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของเนื้อหา หมายถึง เนื้อหาที่ให้ความคิดรวบยอดที่ดีเหมาะสมที่จะนำมาใช้ฝึกคัดลายมือ ซึ่งประกอบไปด้วยอรรถลักษณะของภาษาชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ รายงาน และเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ ลักษณะของเนื้อหาที่มีทั้งประโยคย่อยกรงและร้อยแก้ว โดยคัดเลือกเนื้อหาจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสืออ่านประกอบ วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีลักษณะดังนี้

1.1 มีเนื้อหาสาระและมีคุณค่าต่อผู้อ่าน

1.2 ใช้ถ้อยคำ และสำนวนภาษาที่สละสลวย

1.3 มีปริมาณของเนื้อหาที่กระชับรัด เหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.4 เนื้อหาที่มีคุณลักษณะที่ดี ดังนี้

- 1.4.1 คำศัพท์ มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย
- 1.4.2 มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย
- 1.4.3 เป็นประเภทของเนื้อหาที่เด็กวัย 9-10 ปี ชอบและสนใจ
- 1.4.4 เนื้อหา มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดี

คุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง เนื้อหาที่ให้ความคิดรวบยอดที่ดีและสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เรียนรู้ โดยผู้วิจัยยึดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3
2. เนื้อความทั่วไป หมายถึง เนื้อหาที่ให้ความคิดรวบยอดที่ดีเหมาะสมสำหรับนำไปฝึกคิดลายมือ โดยผู้วิจัยยึดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3

2. การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนด้วยวิธีการคัดลอกตัวอักษรด้วยมือ อย่างมีระเบียบ สะอาด ชัดเจน ถูกต้อง สวยงาม และรวดเร็ว โดยใช้ดินสอดำคัด เป็นประเภทตัวบรรจงครึ่งบรรทัดให้ถูกต้อง ตามรูปแบบที่กรมวิชาการกำหนด จากเนื้อความที่กำหนดให้ด้วยความเข้าใจ

3. พัฒนาการด้านลายมือ หมายถึง ผลของการเปลี่ยนแปลงด้านลายมือของนักเรียนแต่ละคนที่เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ ประโยค และข้อความ ตามความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือที่ให้นักเรียนได้แสดงออก ซึ่งประเมินได้ด้วยเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับปรุงมาจากเกณฑ์การให้คะแนนของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) และของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540)

4. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการตอบคำถาม ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่าน ด้านการอ่านเพื่อตีความ และด้านการวิเคราะห์ความ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการหาคุณภาพแล้ว

4.1 ด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่าน เป็นการอ่านเพื่อตอบคำถาม เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เพื่อหาข้อเท็จจริงของเรื่อง

4.2 ด้านการอ่านเพื่อตีความ เป็นการอ่านเพื่อหาความคิดสำคัญของเรื่อง หาข้อสรุปของเรื่อง หาเหตุและผลการแก้ปัญหา

4.3 ด้านการวิเคราะห์ความ เป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ

1.1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะของเนื้อความ

คำว่า “คุณลักษณะของเนื้อความ” นั้น สามารถแยกให้ความหมายได้เป็น 2 คำ ดังนี้
คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำ
(ราชบัณฑิตยสถาน. 2538 : 189)

เนื้อความ หมายถึง ตัวภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นเสมือนตัวแทนของความหมายและการแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน (ทิศพร เกตุถนอม. 2540 : 46)

เนื้อความของภาษา มีความสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เป็นผล (Output หรือ Product) ของการสื่อความหมาย หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด

2. เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษา หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ในแต่ละชนิดของลักษณะการพูดหรือการเขียน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2536 : 26)

ดังนั้น คุณลักษณะของเนื้อความ จึงหมายถึง สำนวนภาษาที่ดี ที่เหมาะสมที่นำมาใช้ในการสื่อสารสามารถเป็นได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

สำหรับ “ลักษณะของเนื้อความ” นั้น ได้มีนักภาษาศาสตร์ และนักการศึกษาหลายท่าน เรียกต่างกันไป อาทิเช่น แบบ ชนิดของภาษา หรืออรรถลักษณะ ไม่ว่าจะเรียกกันอย่างไรก็ตามคำดังกล่าวก็มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Genre” หมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อความต่าง ๆ ในแต่ละบริบทของสถานการณ์ และวัฒนธรรม ผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาอย่างอิสระได้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2536 : 27)

1.1.2 อรรถลักษณะของภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536 : 27-30) กล่าวถึง อรรถลักษณะของภาษาว่า อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตัวเองชัดเจนที่จะสื่อความให้ผู้ฟัง (หากเป็นภาษาพูด) และผู้อ่าน (หากเป็นภาษาเขียน) สามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟัง หรือได้อ่านชัดเจนแน่นอนขึ้นว่า ผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ เช่น ผู้พูด หรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจง เป็นความรู้สึกร่วมตัว หรือมีความเห็นเป็นกลางโดยทั่วไป เป็นต้น

การเข้าใจอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ จะทำให้การฟัง หรือการอ่านชัดเจนขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่องรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่จะอ่าน จะทำได้ง่ายขึ้นเพราะคนฟัง หรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอน และชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจอรรถลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อความนั้นเพราะในแต่ละอรรถลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อความนั้น จะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอน เป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความในบริบทจนกระทั่งจบ ลำดับของการดำเนินเนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับเนื้อความแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน การใช้ภาษาในแต่ละอรรถลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเนียบภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของบริบทหนึ่ง ๆ ด้วยระเบียบไวยากรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้จะต้องสัมพันธ์กันในการวางประโยคก็จะแตกต่างกันไปด้วย ทำให้การใช้ไวยากรณ์มีระบบและเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะของเนื้อความที่พูดหรือเขียน

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด ดังจะยกตัวอย่างอรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้อยู่ทั่วไปในการสื่อความดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไป จะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic Structure) เพื่อการสื่อความหมายของภาษา และลักษณะของภาษา (Linguistic Features) ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

1.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1.1.1 เริ่มต้นด้วยบทนำ

1.1.2 มีลำดับเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง

1.1.3 มีบทสรุป

1.2 ลักษณะของภาษา

1.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับเหตุการณ์

1.2.2 อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง

1.2.3 เป็นเรื่องเล่าที่เป็นเรื่องในอดีต

1.2.4 มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง และให้ใจความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเช่น แล้ว ดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้านี้ หลังจาก ฯลฯ

1.2.5 ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

2. รายงาน เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

2.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

2.1.1 จะมีบทนำ โดยกล่าวถึงเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความ หรือนิยามทั่วไปของเรื่อง

2.1.2 บอกรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ เช่น ประเภทลักษณะท่าที หรือลักษณะของพฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ

2.2 ลักษณะของภาษา

2.2.1 ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

2.2.2 มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น เป็น อยู่ คือ ฯลฯ

2.2.3 อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่อง

2.2.4 มักเป็นประโยคบอกเล่า

3. การอธิบาย เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น

3.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

3.1.1 บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ

3.1.2 มีบทสรุปจากหลักการ

3.2 ลักษณะของภาษา

3.2.1 เป็นประโยคบอกเล่า

3.2.2 ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

3.2.3 มีคำสันธานเชื่อมประโยคเพื่อป้องกันบอกความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

3.2.4 ใช้คำวิเศษณ์ เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจนขึ้น

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัว หรือความคิดเห็นของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

4.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

4.1.1 แสดงความคิดเห็นของเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น เช่น เขียนแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ หรือความสำคัญ

4.1.2 มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด

4.1.3 มีบทสรุปย้ำการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจ และน่าเชื่อถือ

4.2 ลักษณะของภาษา

4.2.1 มีข้อความหรือเนื้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง

4.2.2 มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด

4.2.3 ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง

4.2.4 มีคำแสดงเจตคติ

5. วิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

5.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

5.1.1 ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน

5.1.2 ให้รายละเอียดของวัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องใช้

5.1.3 เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

5.2 ลักษณะของภาษา

5.2.1 เป็นประโยคคำสั่ง

5.2.2 ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ

5.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงไม่อ้างอิงตัวบุคคล

5.2.4 ใช้คำนาม

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

6.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

6.1.1 มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่องบ่งบอกตัวบุคคล สถานที่ หรือ เวลา

6.1.2 มีลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง

6.1.3 แสดงปมปัญหาของเรื่อง

6.1.4 แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปมปัญหา

6.1.5 อาจให้คติพจน์ หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

6.2 ลักษณะของภาษา

6.2.1 เป็นเรื่องเล่าในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว

6.2.2 ใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่

6.2.3 ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่น ๆ

6.2.4 อาจมีการซ้ำ ย้ำเรื่อง

6.2.5 ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องและบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผล ความคล้ายตาม และความขัดแย้ง

7. อภิปราย เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

7.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

7.1.1 เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน

7.1.2 กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล

7.1.3 ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่า ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการ หรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับในบทนำ

7.2 ลักษณะของภาษา

7.2.1 มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของตนเองและผู้อื่น

7.2.2 ใช้ประโยคบอกเล่า

7.2.3 มีข้อความสนับสนุน หรืออ้างอิงหรือให้เหตุผล

7.2.4 ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง คล้อยตาม หรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

8. การสังเกต เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

8.1.1 มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต บอกเวลาหรือสถานที่

8.1.2 มีลำดับของการบอกรายละเอียด

8.1.3 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

8.2 ลักษณะของภาษา

8.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาหรือสถานที่ และลำดับของการบอกรายละเอียด

8.2.2 ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่าง ๆ

8.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกอรรถลักษณะของภาษาชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ รายงานและเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการมาทดลองสอนนักเรียน โดยอรรถลักษณะดังกล่าวมีความเหมาะสมกับความสนใจในการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1.3 ลักษณะภาษาที่ใช้ในการเขียน

ลักษณะภาษาที่ใช้ในการเขียน แบ่งออกตามรูปแบบการประพันธ์ได้ 2 ประเภท คือ

1. ภาษาที่ใช้ในร้อยกรอง

วิริยะ สิริสิงห์ (2524 : 38) กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในร้อยกรองนั้น มีวิธีการสั้น ๆ 5 วิธีคือ

1. ใช้คำง่าย
2. ความหมายเด่น
3. เล่นเสียงหลากหลาย
4. ฝากข้อคิด

5. จงจิตเพลิน

หทัย ตันหยง (2525 : 177) กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในร้อยกรองนั้น ควรเป็นดังนี้

1. ใช้คำง่าย ๆ แต่คล้องจองเป็นหลัก
2. ใช้แบบแผนกวีนิพนธ์อย่างง่าย เช่น กลอนสั้น กลอนบทดอกสร้อย (กลอนหก) กาพย์ยานี 11 กาพย์สุรางคนางค์ แต่ไม่ควรใช้ โคลง ฉันท์ กลกลอน กลโคลง สำหรับกลอนแปด นั้นใช้กับเด็กเล็ก ๆ อาจมีห้วงยาวไป แต่เด็กโตใช้ได้ดี
3. คำคล้องจองนั้นไม่ควรเคร่งครัดข้อบังคับ แต่เอาพลังความหมายที่ชัดเจน ถ้อยคำไพเราะ เพราะพริ้ง ฟังเข้าใจง่ายเป็นหลัก

4. ร้อยกรองมักใช้ภาษาลากเข้าสัมผัส ทำให้ความหมายพื้นเพี้ยน เบี่ยงเบนหรือสับสน เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ไม่ควรใช้ภาษาร้อยกรอง หันไปใช้ร้อยแก้วจะดีกว่า

5. ภาษาร้อยกรองไม่ควรยาวเกินไป สามารถอ่านจบภายใน 15-20 นาที ก็นับว่าใช้เวลามากแล้ว

สุระปะนีย์ นาคทรรพ (2532 : 143-144) กล่าวว่า ภาษากวีมีลักษณะเด่นคือ

1. ทำให้เกิดความรู้สึกและเห็นภาพได้ ตามจินตนาการของกวี
2. มีเสียงและจังหวะดุจดนตรี ทำให้เกิดความไพเราะชวนให้เพลิดเพลิน
3. ให้ความคิดนึกที่ลึกซึ้ง
4. ก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 52-53) กล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในร้อยกรองสำหรับเด็กควรเป็นดังนี้

1. ใช้คำง่าย ๆ เป็นคำไทยพยางค์เดียวหรือสองพยางค์ คำประสมสองพยางค์ หรือสามพยางค์ คำซ้อนสองพยางค์ คำซ้ำ เป็นต้น
2. ใช้คำที่มีความเด่นชัด ร้อยกรองแต่ละบทควรใช้คำที่มีความหมายเด่นชัด เข้าใจได้ทันทีและควรเรียงคำเป็นเนื้อความที่เข้าใจง่าย ไม่สับสน
3. ใช้แบบแผนคำประพันธ์อย่างง่าย ได้แก่ กลอนสี่ กลอนหก กลอนแปด กลอนดอกสร้อย กาพย์ยานี 11 กาพย์สุรางคนางค์ เป็นต้น ไม่ควรใช้ โคลง ฉันท์ เพราะยาวเกินไป
4. เนื้อเรื่องไม่ควรยาวเกินไป ควรอ่านจบได้ภายใน 15 -20 นาที

การเขียนคำประพันธ์หรือร้อยกรองสำหรับเด็ก มีหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมกันคือ กลอนสี่ (คำคล้องจอง) กลอนหก กลอนแปด กาพย์ยานี โคลง ฉันท์ ฯลฯ ซึ่งในแต่ละประเภทมีฉันทลักษณ์บังคับเฉพาะตัว ดังนั้นการใช้ฉันทลักษณ์จึงต้องเขียนให้ถูกต้องตามแบบฉบับ และ

หลักเกณฑ์ของการแต่งบทร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์สำหรับเด็ก อันหลักจนถึงแม้มิได้ถือเป็นเรื่องเคร่งครัดมากนัก ถ้าหากเด็กเป็นผู้เรียน แต่ไม่ควรที่จะปล่อยปละละเลยจนเกินไป สิ่งสำคัญคือควรเป็นบทกวีที่มีความหมาย ที่เด็กสามารถอ่านเข้าใจง่าย หลีกเลียงเรื่องที่กำลังถึงปรัชญาชีวิตในสายตาของผู้ใหญ่

ดังนั้นร้อยกรองที่จะนำมาให้นักเรียนใช้ฝึกคัดลายมือ แล้วช่วยให้เกิดความเข้าใจนั้น สำหรับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ควรเป็นร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนหก กลอนดอกสร้อย กลอนแปด และกาพย์ยานี 11 ทั้งนี้ร้อยกรองดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้

2. ภาษาที่ใช้ในร้อยแก้ว

สมศักดิ์ ศรีมานิช (2523 : 2) ได้อธิบายไว้ว่า การเขียนร้อยแก้ว มีวิธีการเขียนหลายแบบแต่ที่เหมาะสมกับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

1. เขียนแบบเล่า หรือบรรยาย
2. เขียนแบบสนทนา เหมาะสมมากที่สุด เพราะมีการสนทนาระหว่างตัวละคร ซึ่งดีกว่าการเขียนแบบพรรณนาโวหาร หรือบรรยายโวหาร
3. เขียนแบบใช้ข้อความประกอบภาพ
4. เขียนแบบบรรยายรายละเอียด และสรุปข้อคิดภายหลัง หรือให้ข้อคิดก่อนแล้วบรรยายรายละเอียดทีหลัง
5. เขียนตั้งคำถามอะไรเอ่ย

วิริยะ สิริสิงห (2524 : 33) กล่าวถึงการเขียนร้อยแก้วสำหรับเด็กดังนี้ จำนวนคำที่ใช้ไม่สำคัญ แต่จำนวนของคำทั้งหมดที่ตนใช้แต่ละคำ ทุกคำจะต้องมีความหมายประทับใจ พลังของคำที่เลือกใช้อย่างถูกต้องนั้นยิ่งใหญ่มาก สิ่งที่จะแสดงความแจ่มชัดได้ดีที่สุดก็คือ ใช้คำอย่างประหยัด เลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องเท่านั้น วลียาว ๆ ไม่ควรนำมาใช้ หากมีคำโดดที่ใช้แทนได้ นั่นคือ วลีที่ไม่จำเป็น และถ้อยคำไร้ประโยชน์ไม่ควรนำมาใช้เลย

จินตนา ใบกาชฎี (2534 : 58-60) กล่าวถึงการเขียนร้อยแก้วสำหรับเด็ก ดังนี้ การเขียนร้อยแก้วบนพื้นฐานคตินิยมการเขียนในรูปที่มีตัวละครกำหนดให้ตัวละครดำเนินเรื่องอย่างสนุกสนานตามโครงเรื่อง (พล็อต) หรือเรื่อง (สตอรี่ที่กำหนดไว้) มีบทสนทนาโต้ตอบดำเนินเรื่องหรือใช้แสดงความคิดของตัวละครแต่ละตัว ซึ่งนิสัยแตกต่างกัน เด็กชอบคำพูดโต้ตอบกันมากกว่าการบรรยายที่ยืดยาว

ข้อสังเกตอย่างหนึ่งในการเขียนร้อยแก้วบนพื้นฐานคตินี้ จะต้องสรุปบุคลิกตัวละครให้เด่นออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งสำคัญกว่าเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องเสียอีก ส่วนการเขียนร้อยแก้ว

สารคดีควรแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความตื่นเต้น หรือขบขัน สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาความรู้ จะทำให้เด็กได้อ่านและเรียนรู้โดยไม่เบื่อหน่ายอีกด้วย การเขียนแบบพรรณนาโวหารเขียนแบบบรรยายโวหาร ซึ่งอาจใช้สลับกันไป หรือเขียนเป็นบทละครมีบทสนทนาได้ตอบก็อาจทำได้ตามความเหมาะสม

ส่วนการเขียนร้อยแก้ว ที่มุ่งเนื้อหาสาระให้ความรู้แก่เด็กนั้นนิยมเขียนด้วยรูปแบบความเรียง ใช้ประโยคสั้น ๆ ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องไม่เขียนวกวนอธิบายย้อนไปมา ไม่ใช้คำศัพท์วิชาการสูง ๆ ไม่มีความคิดเห็นส่วนตัวเพื่อโน้มน้าวผู้อ่าน แต่ในบางกรณีอาจแนะนำเป็นเชิงชวนให้ช่วยกันรักษา หรืออนุรักษ์ในทางที่ถูกต้องได้ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ควรมีความคิดสำคัญแต่เพียงเรื่องเดียว

กฎหมายพร นิติยประภา (2534 : 51-52) กล่าวว่า การเขียนร้อยแก้วต้องสร้างตัวละครให้เด่น พร้อมทั้งแทรกความรู้ไว้ในความสนุกสนานเพลิดเพลินตื่นเต้นขบขันด้วย ลักษณะภาษาที่ใช้ในร้อยแก้วสำหรับเด็กควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ใช้ภาษาตามระดับวัยของเด็ก
2. ใช้ภาษากลางเพราะภาษากลางเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน เด็กจะเข้าใจได้ง่าย ไม่ควรใช้ภาษาพื้นบ้าน ภาษาแสลง
3. ใช้ภาษาไทยเขียนเรื่องโดยตลอด อย่างนำคำภาษาบาลี สันสกฤต หรือภาษาต่างประเทศมาใช้
4. ใช้ภาษาพูด หรือภาษาสนทนา ซึ่งมีลักษณะเป็นธรรมชาติส่วนมากเป็นการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งและบทสนทนาไม่ควรยาวเกินไปควรเป็นบทพูดสั้น ๆ และให้คู่สนทนาเอ่ยตอบ

ลักษณะคำ

1. ใช้คำง่ายและสั้น ให้เข้าใจได้ง่าย โดยไม่ต้องแปลความหมายอีกครั้งหนึ่ง
2. ใช้คำที่คุ้นเคย ไม่ควรใช้คำศัพท์หรือสำนวนที่ผู้เขียนคิดขึ้นมาใหม่ เพราะจะต้องอธิบายทำให้ยาวเยิ่นเย้อไม่เหมาะกับเด็ก
3. ใช้คำพูดให้ตรงกับความต้องการบอกแก่ผู้อ่าน ไม่ใช้คำพูดอ้อมค้อม
4. ใช้คำพูดที่เป็นมาตรฐานและอนุรักษ์นิยม ในการเขียนควรใช้ถ้อยคำสำนวนตามปกติ ไม่ควรใช้ภาษาใหม่ ๆ ในการเขียนสำหรับเด็ก
5. รู้จักเลือกใช้คำต่าง ๆ ไม่ควรใช้คำซ้ำ ๆ การใช้คำใดคำหนึ่งบ่อย ๆ จะทำให้ไม่เกิดสุนทรียรสในอารมณ์ ดังนั้นต้องศึกษาเรื่องคำพ้อง คำคล้ายคลึงกันที่มีความหมายแตกต่างกัน
6. ใช้คำสุภาพไม่หยาบคาย

7. ถ้าจำเป็นต้องใช้คำราชาศัพท์ ควรเลือกใช้คำที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย
8. ใช้คำที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
9. ใช้คำตามหลักภาษา ยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก
10. ใช้คำตามระดับวัยของเด็ก ตามที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้วางมาตรฐาน สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 4 ไว้

สรุปได้ว่าการเขียนร้อยแก้วสำหรับเด็กนั้นควรเขียนด้วยรูปประโยคสั้น ๆ ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และสื่อสารออกมาในรูปของการเขียนแบบเล่า หรือมีบทสนทนา ในส่วนจำนวนคำที่ใช้ทุกคำต้องใช้ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับเรื่องราวที่สื่อสาร ขณะเดียวกันต้องเหมาะสมกับระดับความสามารถ และความสนใจของเด็ก

1.1.4 ลักษณะงานเขียนที่ดี

งานเขียนแต่ละประเภทจะมีลักษณะแตกต่างกันตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ที่ต้องการสื่อความหมาย งานเขียนทุกประเภท ต้องมีคุณภาพในตัวเอง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านจำแนกได้ว่ากำลังอ่านงานเขียนประเภทใด ดังที่ สมพร มั่นตะสูตร (2536 : 149) อธิบายถึงลักษณะของงานเขียนที่ดีมี 6 ประการคือ

1. มีเอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเนื้อความกล่าวคือ การเขียนเรื่องใดก็ตาม จะต้องมีความสำคัญหรือมีจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวไม่เขียนออกนอกเรื่อง ผู้เขียนจะต้องเขียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากมีการอธิบายความใดก็เป็นไปเพื่อขยายใจความสำคัญนั้นให้กระจ่างขึ้น

2. มีสัมพันธภาพ หมายถึง ข้อความมีความเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันในทุก ๆ อนุเขต แต่ละอนุเขตจะต้องมีความเชื่อมโยง สอดคล้องกัน คล้องกันไปเหมือนลูกโซ่ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ขาดตอน

3. มีสารัตถภาพ หมายถึง เน้นใจความสำคัญ ความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดจะต้องมีเนื้อที่มาก ส่วนที่เป็นพลความต้องกล่าวแต่น้อยเพื่อไม่ให้แย่งที่ข้อความสำคัญ ถ้าพูดพลความมากที่เป็นใจความสำคัญกลับพูดน้อยเรียกว่า ขาดสารัตถภาพ

4. มีความกระชับแจ่ม หมายถึง งานเขียนนั้นไม่คลุมเครือ ที่จะก่อให้เกิดความสงสัยแก่ผู้อ่าน ถ้าข้อความใดทำให้อ่านเกิดความสงสัยจะต้องอธิบายขยายความให้ชัดเจน หรือให้คำจำกัดความที่มีความหมายกระชับรัดกุมที่สุด

5. มีแง่มุมคงที่ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในการเขียนที่คงเส้นคงวาตลอดเวลาโดยไม่เปลี่ยนความคิดใหม่ในงานเขียนที่กำลังเขียนอยู่

6. มีความน่าสนใจติดตาม หมายถึง ไม่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่านมีกลวิธีกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจตั้งแต่ต้นหรือแม้อ่านจบแล้วก็ตามก็ยังชวนให้คิดถึง บางครั้งมีการวิพากษ์วิจารณ์ติดตามมา หรือเมื่ออ่านจบแล้วจะเกิดความคิดเหมือนถูกทำทนายให้ติดตามเรื่องนั้นต่อไปอีก

ลักษณะงานเขียนที่ต้นนอกจากจะประกอบไปด้วย 6 ประการ ดังกล่าวแล้วงานเขียนที่ดีควรจะเหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้อ่านด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของเนื้อความ

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

จรัส รัตนศิลา (2539 : 114) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐานและวิธีสอนตามคู่มือครูผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐาน และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐาน มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ทัศนพร เกตุถนอม (2540 : 85-86) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติ โดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติ โดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติ โดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชชเตอร์ และสเชคเตอร์ (ทัศนพร เกตุถนอม. 2540 : 52 ; อ้างอิงมาจาก Shechter and Schechter. 1987 : 23 - 25) แห่งสถาบันการศึกษาออนแทรีโอ (Ontario Institute for Studies in Education) ทำการวิจัยโดยนำสื่ออรรถลักษณะมาสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาความ

สามารถในการอ่าน และการเขียนโดยศึกษากับผู้เรียนต่างวัฒนธรรม จำนวน 30 คน ที่เรียนในห้องเรียนเดียวกันระดับเกรด 5 ใช้เวลาสังเกตพฤติกรรม 1 ปี โดยขั้นแรกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบอรรถลักษณะชนิดต่าง ๆ จากการนำสื่อประเภทต่าง ๆ มาประกอบการสอน เช่น หนังสือจากห้องเรียน และห้องสมุด การชมวิดีโอ โทรศัพท์ การฟังเทป เป็นต้น เรื่องที่น่าสนใจ โดยผ่านสื่อเหล่านี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับนิยายวิทยาศาสตร์และเรื่องจินตนาการ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ จากสื่อเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิด และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ในการแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล สนับสนุนความคิดนั้น จากนั้นผู้วิจัยทำการประเมินผลการเรียนรู้ภาษา และความเข้าใจเรื่องราวจากการสัมภาษณ์ และการเขียนเล่าเรื่องจากที่ได้อ่านเนื้อความตามอรรถลักษณะแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาและสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

2.1.1 ความหมายของการคัดลายมือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2538 : 178) ได้กำหนดความหมายของคำว่า “คัด” ไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ว่าคัด หมายถึง เลือก แยกสิ่งที่ยังรวมกันอยู่ เช่น คัดออกเอาไว้ ลอกข้อความหรือลวดลายออกจากต้นฉบับ ลอกข้อความออกมาเขียนด้วยตัวบรรจง

เปลื้อง ณ นคร (2528 : 51) กล่าวว่า การคัดลายมือหรือลึขนิลศิลป์ หมายถึง วิธีเขียนตัวหนังสือให้เรียบร้อย ชัดเจนและสวยงาม

สมมาตร มีศรี (2530 : 10) กล่าวว่า การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนหนังสือ หรือคัดลอกข้อความด้วยมืออย่างมีระเบียบ ชัดเจน และสวยงาม

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 150) กล่าวว่า ลายมือ หมายถึง ลีลาการเขียนตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำ ประโยค และข้อความ การเขียนของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันตามความสามารถของผู้เขียน

จากความหมายต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนหรือคัดลอกตัวอักษร คำ ประโยคหรือข้อความให้ถูกต้องและสวยงามตามแบบตัวอักษรที่กำหนด

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ

ประเทิน มหาพันธ์ (2519 : 134-135) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือไว้ว่า

1. ให้เด็กได้ใช้ประโยชน์จากลายมือในการเขียนด้านอื่น ๆ เช่น เขียนเพื่อแสดงความคิด เพื่อสื่อสาร

2. ช่วย让孩子ได้ใช้ทักษะทางการเขียนลายมือ เพื่อตอบสนองความต้องการทางการเขียนของเรา

3. ช่วยให้การเขียนเป็นไปอย่างเรียบร้อย ได้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและมีความรวดเร็วพอที่จะใช้เขียนในกิจกรรมอื่น ๆ ได้

4. เพื่อให้มีเวลาฝึกฝนการเขียนที่ได้กำหนดไว้อย่างแน่นอนแล้ว

5. เพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนลายมือของเด็กแต่ละคน และหาทางแก้ไข

6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กภาคภูมิใจในลายมือของตน ได้มีการวัดผลการเขียนด้วยตนเองได้มีการปรับปรุงแก้ไขลายมือของตนเอง

7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้แก้ไขท่าทางที่นั่ง วิธีเขียน รู้จักใช้เครื่องเขียนอย่างถูกต้อง

ชูศักดิ์ บุศราคำ (2521 : 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือไว้ว่า เพื่อให้ นักเรียนคัดลายมือได้ถูกต้องตามลักษณะ ตามวัยและระดับชั้น ให้คัดลายมือได้สะอาด สวยงาม สามารถจำลักษณะของคำและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะการคัดลายมือมากขึ้น

อัญชลี แจ่มเจริญ และคณะ (2526 : 100) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ ดังนี้

1. เพื่อฝึกทักษะในการเขียนหนังสือ ให้เกิดความคล่องแคล่ว

2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนได้สวยงามถูกวิธี

3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีนิสัยรักความประณีต ความสะอาดและทำงานเป็นระเบียบ

ตลอดจนเป็นคนใจเย็น

สุโขทัยธรรมาธิราช (2527 : 536) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ ดังนี้

1. เพื่อให้เขียนตัวหนังสือไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตัวอักษรไทย วรรคตอนและการสะกดตัว

2. เพื่อให้เขียนได้รวดเร็ว

3. เพื่อให้เขียนได้อย่างประณีต สะอาด เป็นระเบียบ ชัดเจน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย

4. เพื่อให้วางท่วงท่า การจับดินสอ และวิธีเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะการเขียน

บันลือ พฤษะวัน (2535 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือไว้ว่า

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการคัด ที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์
2. เพื่อให้รู้จักสังเกต และวิเคราะห์ตัวอักษรที่ตนคัดได้ดี คัดได้สวย และรู้สึกมีความภาคภูมิใจที่สามารถช่วยตัวเอง หากบกพร่องก็แก้ไขด้วยตนเองได้ดี โดยดูแบบอย่างและเลียนแบบได้
3. เพื่อฝึกให้เกิดความคล่องแคล่วจากการคัดไปสู่การเขียน
4. ฝึกความประณีตในการทำงาน เป็นการเสริมสร้างนิสัยการบรรจงในการเขียน
5. ฝึกให้เป็นคนมีวินัยในตนเอง โดยมุ่งทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน ให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539 : 7) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการคัดลายมือไว้ว่า เพื่อให้ นักเรียนคัดลายมือได้ถูกต้องตามแบบ จนสามารถใช้ประโยชน์โดยการเขียนแสดงความคิดเห็น ความต้องการและฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ ประณีต สะอาด สวยงาม เป็นสำคัญ

จากความเห็นดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ คือ มุ่งเน้นการคัดลายมือที่ถูกต้องตามแบบ เขียนถูกวิธีและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยัง ฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ สะอาด สวยงาม และมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2.1.3 ประเภทของการคัดลายมือ

ในการแบ่งประเภทของการคัดลายมือนิยมแบ่งตามลักษณะการเขียน ซึ่ง เปลื้อง ณ นคร (2519 : 60 -61) ได้แบ่งประเภทของการคัดลายมือไว้ดังนี้

1. เขียนตัวบรรจง ตัวอักษรเต็มบรรทัด ตัวหนังสือสูง 8 มม. หรือ 1 ซม. เป็นอย่างมาก จะเริ่มฝึกตั้งแต่นักเรียนเริ่มเรียนหนังสือ ตัวอักษรตัวตรง เรียบ การวางสระ วรรณยุกต์ ช่องไฟ ถูกต้อง และต้องเน้นเรื่องความเร็วด้วย

2. เขียนหวัดแกมบรรจง เป็นการเขียนหลังจากการเขียนตัวบรรจงดีแล้วย่อขนาดตัวอักษรให้เล็กลงเป็นครึ่งบรรทัด หรือเล็กกว่าครึ่งบรรทัดเล็กน้อย เป็นการเขียนตามความถนัด ต้องการความเร็วแต่ยังต้องเขียนให้เป็นตัว คือตัวอักษรต้องชัดเจน

3. เขียนหวัด ถ้าเขียนตัวบรรจงและหวัดแกมบรรจงได้ดีแล้ว ตัวหวัดก็จะดีไปด้วยการเขียนหวัดเป็นการเขียนอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องใช้ความประณีต หรือความชัดเจนอะไรมากนัก

ในส่วนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 12) ได้กล่าวถึงการคัดลายมือว่า

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 เน้นการคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 เน้นการคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และตัวหวัดแกมบรรจง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เน้นการคัดตัวหวัดแถมบรรจง

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ากรมวิชาการ ได้แบ่งประเภทของการคัดลายมือออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. การคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
3. การคัดตัวหวัดแถมบรรจง

สำหรับประเภทของการคัดลายมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (กลุ่มตัวอย่าง) ได้เรียน

2.1.4 หลักการสอนคัดลายมือ

ประเทิน มหาพันธ์ (2519 : 135 - 136) กล่าวถึงหลักการสอนคัดลายมือไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนคัดลายมือ ก็คือการปรับปรุงการเขียนหนังสือให้อ่านง่าย จุดมุ่งหมายที่รองลงมาก็คือ ให้เขียนได้เรียบร้อย เขียนได้รวดเร็ว และเขียนได้อย่างสบาย ทำทางที่นิ่ง ตลอดจนการเคลื่อนไหวเป็นไปโดยสะดวก ทั้งให้สามารถปรับวิธีเขียนให้เหมาะสมกับการเขียนในกิจกรรมอื่น ๆ ได้

2. การที่จะให้เด็กรู้จักวิธีคัดลายมือ ที่ได้ผลที่สุด ผู้สอนควรให้คำแนะนำในเรื่องการจัดวางกระดาษ การจับเครื่องเขียน ทำทางที่เขียน และที่สำคัญควรเน้นในเรื่องรูปตัวอักษรที่ถูกต้อง เพราะเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้ก่อนอื่น ทั้งจัดว่ามีความสำคัญยิ่ง เป็นเสมือนหัวใจของการคัดลายมือ

3. การเขียนจะไม่เป็นไปตามธรรมชาติ หากไม่มีการประสานกันอย่างกลมกลืนระหว่างสายตาและมือ การใช้กิจกรรมต่าง ๆ เข้าช่วย เช่น กิจกรรมในวิชาศิลปะการฝีมือจะช่วยให้การประสานในด้านต่าง ๆ ดีขึ้น คุณภาพของตัวอักษร ความรวดเร็วและความสะดวกสบายในการเขียน ย่อมขึ้นอยู่กับ การประสานกันอย่างกลมกลืนในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

4. สิ่งที่จะช่วยให้การเขียนมีประสิทธิภาพสูงที่ควรกล่าวถึงอีกอย่างหนึ่งคือ เครื่องเขียนที่เหมาะสม คือมีขนาดที่จับถือได้อย่างสบาย ทั้งมีคุณภาพในการเขียนดีด้วย เด็กเล็กที่ฝึกเขียนใหม่ ๆ ควรให้ใช้ดินสออ่อน ๆ

5. เด็กทุกคนมีความมุ่งหวัง ที่จะนำประโยชน์อันได้จากการเขียนลายมือไปปรับใช้กับการเขียนในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ในการเขียนที่ต้องใช้ความเร็ว และใช้คุณภาพของตัวอักษรที่แตกต่างกันออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับชนิดของงาน ผู้สอนควรส่งเสริมด้านนี้ด้วย

6. ทักษะทางการคัดลายมือ นอกจากจะเกี่ยวกับเรื่องเครื่องเขียนและศิลปะของการเขียนแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับความถนัดทางภาษาและความคิดของผู้เขียนอีกด้วย ฉะนั้นในการฝึกฝนการคัดลายมือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเขียนให้ดีขึ้นผู้สอนจะต้องฟังเสียงในเรื่องดังกล่าวด้วย

7. ความเข้าใจและความสามารถของผู้สอนเกี่ยวกับศิลปะของการคัดลายมือ มีส่วนสำคัญในอันที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดการคัดลายมือไปให้เด็กได้อย่างถูกต้อง ผู้สอนจะต้องมีลายมือที่ดีด้วย จึงจะสอนได้ผลดี

8. ประสิทธิภาพในการคัดลายมือของเด็กแต่ละคน ไม่มีความสัมพันธ์กับสติปัญญาของผู้เขียน กล่าวคือคนที่คัดลายมือดีไม่จำเป็นจะต้องเป็นคนฉลาดเสมอไป เด็กสามารถปรับปรุงการคัดลายมือของเขาให้ดีขึ้นได้หากได้ศึกษาข้อบกพร่อง รู้จักวิธีแก้ไขและฝึกฝนการเขียนให้ถูกต้อง

การสอนคัดลายมือเป็นการสอนขั้นละเอียด เด็กจะต้องเขียนตัวอักษรได้พอสมควรแล้ว จึงเริ่มฝึกคัดลายมือได้ การคัดลายมือนอกจากจะต้องฟังเสียงถึงรูปตัวอักษรแล้วยังต้องคำนึงถึงเรื่องความมีระเบียบ ความสะอาด และความรวดเร็วในการคัดด้วย ตลอดเวลาที่สอนคัดลายมือนี้ผู้สอนจะได้ปลูกฝังลักษณะต่าง ๆ เช่น ความละเอียดถี่ถ้วน ความมีระเบียบเรียบร้อยให้เป็นนิสัยติดตัวเด็กต่อไปในภายหน้า ฉะนั้นความเอาใจใส่ของผู้สอนจึงมีความสำคัญต่อการคัดลายมือเป็นอันมาก เด็กจะมีลายมือดีเขียนได้เรียบร้อยเขียนได้รวดเร็ว หรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ

ข้อแนะนำทั่ว ๆ ไปในการสอนคัดลายมือ

1. พึงคิดว่าการเขียนเป็นเพียงวิธีที่แสดงออกแบบหนึ่งเท่านั้น มิใช่เป็นจุดหมายปลายทางของการแสดงออก
2. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนอื่นในเรื่องการคัดลายมือก็คือ ที่นั่ง ท่าทาง ที่เขียน การวางมือ การวางกระดาษ การจับเครื่องเขียน
3. การสอนคัดลายมือ ควรมีตารางกำหนดเวลาที่แน่นอนไว้ แต่กิจกรรมในการสอนต้องเป็นไปอย่างสบาย ไม่ตึงเครียดเกินไป
4. ควรมีระยะเวลาสั้น ๆ บางระยะที่ใช้ฝึกฝนเกี่ยวกับการแก้ไขรูปร่างของตัวอักษรและการปรับปรุงวิธีเขียนให้ดีขึ้น

2.1.5 แนวทางในการพัฒนาการคัดลายมือ

หนังสือ พุทธชะวัน (2535 : 17 - 18) ได้กล่าวถึง แนวทางในการพัฒนาการคัดลายมือ ดังนี้

1. การคัดลายมือถือว่าเป็นการฝึกคัดตัวหนังสือหรือข้อความได้สวยงาม โดยใช้การคัดลอกเป็นแนว เรียกว่า การคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดในชั้นแรกเรียน
2. ฝึกคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ทั้งนี้เพื่อมุ่งไปสู่การเขียนหนังสือเพื่อสื่อความ ควรฝึกในระดับชั้น ป. 2 ขึ้นไป (ใช้การคัดครึ่งบรรทัดเพื่อให้คัดได้เร็วขึ้น)
3. ฝึกเขียนหวัดแกมบรรจงเพื่อให้เขียนได้เร็ว อันเป็นแนวทางนำไปสู่การให้เขียนเพื่อจะสื่อความหมายได้ดีควรฝึกการเขียนสลับกับการคัดด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

การฝึกคัดลายมือหรือการให้คัดลอกข้อความเนื้อหาที่เป็นความรู้ ย่อมเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบผลการอ่านและเขียนสะกดตัวได้เป็นอย่างดี

1. ในการคัด และคัดลอกข้อความย่อมจะบ่งบอกความสามารถในการอ่านที่สัมพันธ์กับการเขียน ถึง 3 ลักษณะ

- หากเด็กคัดลอกตัวอักษรทีละตัว เช่น เริ่มจากพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ/หรือ ตัวสะกด ลักษณะการก้ม และเงยศีรษะดูข้อความที่คัดจะถี่มาก

- หากเด็กคัดลอกโดยอ่านเป็นคำ ๆ การก้มเงยย่อมลดความถี่ลง

- หากเด็กคัดโดยอ่านแล้วจำมาคิดได้ที่ละวลีและประโยค จะใช้การก้มเงยน้อยลงมาก การคัดและเขียนจะเป็นที่พอใจ

2. ในการคัดลอกข้อความนั้น เด็กจำเป็นต้องใช้สมาธิ ดังนั้นข้อความหรือรูปประโยคที่ให้คัดจำต้องได้รับการคัดเลือก พิจารณาดูว่า ช่วงความจำในรูปประโยคนั้นเหมาะสมกับเด็กของตนเพียงใด เช่น ประโยคละ 4 - 6 คำ หรือร้อยกรองควรแบ่งช่วงในการเขียนออกไป เช่น กลอนแปด อาจแบ่งเป็น 3 - 2 - 3 เป็นต้น

3. พิจารณาข้อความในเชิงความหมาย คำศัพท์ เพราะความยากง่ายในความหมายของข้อความจำต้องได้รับการพิจารณา เพราะการคัดลายมือนี้ มุ่งให้เด็กได้จำและเข้าใจความหมายของข้อความที่คัดในรูปประโยคไปพร้อมกันจึงจะได้ผลดี

การสอนคัดลายมือ

การสอนคัดลายมือ นับเป็นการเขียนเพื่อเลียนแบบ มุ่งจะฝึกให้เขียนหรือคัดได้งดงาม สะอาดตา การคัดลายมือย่อมฝึกได้ควบคู่กับการฝึกเขียนทั้งปวง ให้ใช้เป็นกิจกรรมสลับกันได้ (หนังสือ พุทธชะวัน. 2522 : 167 - 169)

จุดประสงค์

- เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานให้เป็นระเบียบ รักความสะอาดและประณีต
- เพื่อจะฝึกให้เด็กมีสมาธิในการทำงานให้ยาวนานขึ้น
- เพื่อมุ่งให้มีทักษะในการเขียนให้ถูกต้องสวยงาม รวมทั้งรู้จักทิศทางที่จะเริ่มตัวอักษรด้วย

ตัวอักษรด้วย

แนวในการฝึก

1. วางรูปแบบก่อนที่จะคัด ควรจะกำหนดรูปแบบ (โรงเรียน-วันที่-เลขไทย และ เลขอารบิก) การขีดเส้นคั่นหน้ากระดาษ การจับดินสอ การวางสมุด ควรได้กำหนดแน่นอนไว้ก่อน ที่จะลงมือคัดแน่นอนและทำโดยสม่ำเสมอ

2. วางกฎเกณฑ์ในการฝึกเป็นขั้นตอนไป เนื่องจากเด็กเขียนหนังสือได้บ้างจากการเรียน คัดลอกข้อความเพื่อความสวยงาม ประณีต จึงควรค่อยฝึกทีละกฎเกณฑ์ และสะสมจากกฎเกณฑ์หนึ่งเป็นสองและสามตามลำดับ เช่น

- การเริ่มตัวอักษร ในครั้งแรก ๆ ควรกำหนดให้เขียนหัวตัวอักษรให้กลม มีขนาดพอเหมาะรวมทั้งการเริ่มตัวอักษรให้ถูกทิศทาง โดยเริ่มจากหัวตัวอักษร ไม่พยายามยกมือที่ลากเส้น แต่ควรลากติดต่อกันไปจนเป็นตัวอักษรที่สมบูรณ์ เว้นแต่ ส ศ ษ เมื่อครูกำหนดหัวตัวอักษรแล้ว เวลาตรวจก็ต้องพิจารณาหัวตัวอักษรและแก้ไข

- ตัวอักษรต้องตรง หมายถึง เส้นของตัวอักษรตั้งตรง (90 องศา) ไม่เอียง เอนโย้ไปข้างหน้าหรือหลัง เมื่อทุกตัวอักษรตั้งตรงก็จะแลดูสวยงาม

- ขนาดของตัวอักษรควรมีขนาดพอดี ขนาดความกว้างเป็น 2 ใน 3 ของส่วนสูงโดยประมาณ บางครั้งจะพบว่าเด็กเขียนตัวอ้วนหรือผอมเกินไป จำต้องแก้ไข แนะนำเรียกมาชี้แจง คัดแบบอย่างให้ดูไว้บนเส้นคั่นหน้าทุกครั้ง เมื่อเห็นเด็กปฏิบัติไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ก็เขียนแบบอย่างให้ดูบนกระดานดำ

- กวดขันการวางและเขียนสระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ถูกที่ ไม่คลาดเคลื่อน และให้เด็กทราบกฎเกณฑ์ สังเกตการเขียนการวางรูปสระ รูปวรรณยุกต์ จากแบบเรียน หรือแผนภูมิที่คัดเลียนแบบ

- การเขียนตัวอักษรไม่นั่งเส้น นั่นคือ ตัวอักษรส่วนล่างไม่ทับเส้นบรรทัดโดยตลอด การเขียนไม่นั่งเส้นนี้ ครูควรจะทำแบบอย่างให้ดูโดยการฝึกคัดบนกระดานดำ เพราะตัวอักษรที่มีส่วนล่างกว้าง เช่น บ ป ข ๒ จะเขียนอย่างไรจึงจะไม่นั่งเส้น ครูต้องแนะนำให้แบบอย่าง เด็กส่วนใหญ่จะเห็นว่าเส้นบรรทัดตอนล่างจะเป็นส่วนของตัวอักษรได้ดี จึงลากไปได้สะดวกและง่ายขึ้น

- เว้นระยะห่างระหว่างตัวอักษร ซึ่งเรียกว่าช่องไฟ ควรสม่ำเสมอไม่ชิดหรือห่างกันจนเกินไป ครูควรชี้ให้เห็นช่องไฟ หากเว้นช่องไฟได้สม่ำเสมอก็จะทำให้ดูสวยงามดี

ตามที่กำหนดเกณฑ์ในการฝึกคัดลายมือทั้ง 6 ข้อไว้นี้ ก็เพื่อใช้เป็นแนวในการฝึกคัดและตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้เด็กคัดลายมือได้ถูกต้องและสวยงาม

หลังฝึกคัดตามข้อกำหนดหรือตามกฎเกณฑ์ทั้ง 6 ข้อที่กล่าวนี้ นอกจากครูจะแก้ไขช่วยเหลือแล้ว ควรส่งเสริมให้เด็กของตนใช้กฎเกณฑ์ทั้ง 6 ข้อตรวจสอบลายมือของตนดูว่า เขาควรจะแก้ไขในด้านใดบ้าง จะช่วยให้เด็กสามารถปรับปรุงการคัดลายมือของตนได้ดีทีเดียว

3. นอกจากกฎเกณฑ์ทั่วไปที่กำหนด ก็ควรพิจารณาการคัดลายมือที่จัดวรรคตอนตามบทร้อยกรองหรือบทประพันธ์ ที่ต้องเน้นรูปแบบให้ตรงกับวรรคตอนที่บทประพันธ์นั้น ๆ เขียนไว้ ควรส่งเสริมให้คัดบทร้อยกรองที่ไพเราะ มีคติเตือนใจ เพื่อให้เด็กฝึกสังเกตการวางรูปแบบของบทประพันธ์นั้น ก็นำเอากฎเกณฑ์ทั่วไปมาใช้ได้

ในการการฝึกคัดลายมือควรกำหนดความสั้นยาวของงานที่เด็กจะต้องฝึก นั่นคือ ในระดับชั้นประถมศึกษาต้น ๆ ควรใช้เวลาฝึกประมาณไม่เกิน 20 นาที ขึ้นสูงขึ้นอาจเป็น 30 นาที ก็คงจะเป็นการพอเพียงโปรดอย่าเข้าใจว่า ถ้าท่านให้การบ้านหรืองานได้ฝึกคัดลายมือมากแล้วจะช่วยให้เด็กของท่านลายมือดีขึ้น สวยขึ้น การให้ทำงานหรือฝึกควรสัมพันธ์กับช่วงความสนใจ จึงจะช่วยให้การฝึกทักษะของเด็กได้ผลดี

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 เมื่อสังเกตเห็นว่า การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดนั้นเด็กทำงานได้ดีแล้วจึงฝึกให้คัดลายมือครึ่งบรรทัดบ้างก็ทำได้ เพราะจะช่วยให้การคัดหรือเขียนแบบนี้นำไปใช้ประโยชน์ประจำวันได้กว้างขวางกว่า

ส่วนเรื่องของการเขียนหวัดแกมบรรจง (ลายมือเขียนธรรมดา) คงอนุโลมในการฝึกคัดลอกข้อความในการจดบันทึก ครูควรหมั่นตรวจสอบสมุดจดงานของเด็กเป็นครั้งคราว ย่อมช่วยเด็กของเราได้มาก และไม่ควรเก็บสะสมสมุดดังกล่าวที่โต๊ะครู (ของท่าน) ไว้จนนานเกินไป ควรรับเร่งตรวจงานและบอก อธิบายเกณฑ์ในการตรวจงานให้เด็กทราบ เด็กจะได้ทบทวน ปรับปรุงในเรื่องการทำงาน การจดบันทึกได้ดีขึ้น

4. กิจกรรมที่จะช่วยหรือใช้การคัดลายมือได้ดีอีกทางหนึ่งก็คือ การมอบหมายให้นักเรียนจัดทำสรุปข่าวเหตุการณ์จากสื่อมวลชน แล้วนำมาปิดประกาศให้เพื่อนนักเรียนได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวหลาย ๆ ที่ชวนให้เพื่อนสนใจก็ทำได้ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการคัดลายมือและฝึกเขียนด้วย

อนึ่ง การตรวจผลงานเด็กระดับนี้ มักจะมีวิธีการแปลกแตกต่างกัน บ้างก็ให้คะแนน ให้ดาว เขียนผล พอใช้ จะดี บางครั้งครูก็ใช้นมิกแดงขีดตัวอักษรที่จะเด็กแก้ไข เลอะเทอะ ย่อม

เป็นการทำลายน้ำใจและความรู้สึกของเด็กผู้เรียนได้ เพราะผู้เรียนเองจะรู้สึกภูมิใจที่ตนแสดงความสามารถ “ฉันทำได้ ฉันก็ทำได้” ลักษณะและวิธีการดังกล่าว จึงควรหลีกเลี่ยงไม่ควรให้เกิดขึ้น จะเป็นเหตุใหญ่ที่เด็กเองจะคลายความเชื่อมั่นในตนเอง

แนวการประเมินผลงานการคัดลายมือ ครูอาจให้เป็นคะแนน 9/10 หรือ 8/10 หรืออาจใส่ดาวที่ผลงานให้ก็ได้ แต่สิ่งที่เด็กควรได้รับก็คือ คำชมเชย เช่น คัดได้สวย ลายมือเด้งดีขึ้น รักษาความสะอาดได้ดี ควรจะเป็นคำพูดที่ครูควรหาทางชมเชยไว้ก่อนอื่น เพื่อให้กำลังใจเป็นอันดับแรก ส่วนการจะให้แก้ไขก็ควรดำเนินการอย่างละม่อม เรียกมาพบและชี้ให้เห็นว่า ผลงานนั้นเกือบจะดีแล้ว ถ้าแก้ไขบางส่วนและควรให้เด็กได้รู้และค้นพบสิ่งที่ตนบกพร่อง หากเป็นการบกพร่องซ้ำ ครูก็ควรชี้แนะให้ดูผลงานที่ผ่านมา และควรบอกให้ทราบว่าคุณไม่อยากให้ทำงานบกพร่องซ้ำ ๆ อีก

นอกเหนือจากเกณฑ์การประเมินทั้ง 6 ข้อดังกล่าว จำต้องพิจารณาบางส่วนเพิ่มเติม เช่น การย่อหน้า วรรคตอน และรูปแบบของบทความเป็นร้อยกรอง โดยคอยชี้แนะให้เห็นความสำคัญของส่วนนั้น ๆ ด้วย

ควรให้มีการจัดแสดงผลงานในตอนสุดท้ายโดยให้เด็กผู้เรียนจัดแสดงผลงานกันเอง และส่งเสริมให้ทุกคนได้มีโอกาสปรับปรุงตกแต่งผลงานของตนได้อย่างอิสระ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าการที่เด็กสามารถประเมินผลงานของตน ตรวจสอบผลงานและปรับปรุงงานเอง ย่อมเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ในการปรับตนได้เป็นอย่างดี นับเป็นเป้าหมายอันสำคัญในการจัดการศึกษา (บันลือ พฤษะวัน. 2535 : 22 - 23)

2.1.6 การเลือกข้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ

การพิจารณาคัดเลือกข้อความสำหรับฝึกคัดลายมือนั้น มีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2529 : 87)

1. ข้อความที่ให้นักเรียนคิดจะต้องพยายามให้ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ครบหมดทุกตัว หรือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กับจะต้องให้มีตัวเลขและเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย

2. ต้องนับจำนวนอักขระของข้อความนั้นว่ามีอยู่ทั้งสิ้นเท่าใด และแต่ละวรรคแต่ละตอนมีเท่าใด เพื่อจะได้คิดคะแนนปริมาณได้ถูกต้อง

3. สำหรับชั้นประถมศึกษา 5 และ 6 ควรให้คัดจากต้นฉบับที่มีเครื่องหมายกำกับ บอกแก้คำตกหรือคำที่เขียนผิด กับให้แก้วรรคตอนหรือย่อหน้าที่ผิด ๆ ด้วย ไม่ควรให้คัดจากข้อความที่ถูกต้องเสมอไป ผู้ออกข้อสอบจะต้องกำหนดไว้ด้วยว่าให้มีการแก้ที่แห่ง และคิดแห่งละกี่คะแนน

หนังสือ พุทธชะวัน (2535 : 20 - 21) กล่าวถึง เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อความที่จะคัดไว้ ดังนี้

1. ควรเป็นข้อความที่มีใจความสั้นกระชับรัด อ่านแล้วได้ความดี
2. เนื้อหาและเรื่องราวสอดคล้องกับประสบการณ์ของเด็ก และระดับการอ่าน
3. รูปประโยคกระชับรัด ประมาณ 1 - 8 คำ เหมาะที่จะเสริมช่วยความจำในการอ่าน
4. จำนวนประโยคหรือความยาวของเรื่องเหมาะกับหน้ากระดาษที่ว่าง อาจเหลือเล็กน้อย

น้อย

ที่ต้องกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อความ ที่จะคัดนี้จำเป็นต้องเป็นความ ให้สามารถอ่านเป็นประโยค ประโยคละบรรทัด ทั้งนี้เมื่อเด็กพัฒนาถึงขั้นฝึกเขียนเร็วจะเข้าใจได้เองว่า การคัดหรือเขียนข้อความที่ขาดต่อเนื่องของความคิด ของคำที่ดี นับเป็นส่วนที่ไม่ค่อยจะถูกต้อง อีกส่วนหนึ่งการคัตนั้นมีส่วนสัมพันธ์การมุ่งใจความ ความหมายของข้อความ และเมื่อคัตแล้วเด็กควรอ่านแล้วได้ใจความดีอีกด้วย

จากเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อความที่จะให้คัด ควร

- ควรใช้ข้อความที่สั้น จะเป็นเรื่องสั้น นิทานสั้น ควรจบความในหน้ากระดาษที่คัด

- ควรใช้แผนภูมิประสบการณ์ที่ครูและนักเรียนช่วยกันสร้าง มาเป็นข้อความสำหรับคิดเสมอ ๆ เพราะ

- การจัดรูปประโยคของแผนภูมิประสบการณ์ เป็นผลงานที่ครูและเด็กคัดเลือกแล้ว

- ใจความของแผนภูมิประสบการณ์นั้นเมื่ออ่านแล้วเข้าใจได้ดีเพราะเป็นประสบการณ์ของเด็กเอง

- จากประสบการณ์ทางคำพูดได้รับการปรุงแต่งมาสู่ภาษาเขียน เมื่อเด็กคัดและจำรูปประโยค รูปคำ ย่อมได้ตัวอย่างแนวการใช้คำในรูปประโยค ทั้งยังเป็นแนวในการอ่านแบบเดารูปประโยคที่ได้ดียิ่ง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (รัตนาคู ณธรรม. 2535 : 22 - 23 ; อ้างอิงมาจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. : ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการคัดลายมือหรือการคัดลอกข้อความว่า เพื่อให้สามารถเขียนได้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบสะดวกแก่การอ่าน การคัตนั้นไม่จำเป็นต้องได้มาจากหนังสือเรียนเสมอไป ข้อความหรือถ้อยคำต่าง ๆ อาจได้มาจากชื่อของนักเรียนในห้อง จากตัวอย่างบนกระดานดำ จากบัตรคำ จากบัตรเชิญงานต่าง ๆ จากข้อความที่ติดในหนังสือพิมพ์ จากประกาศแจ้งความ คำขวัญ คำโฆษณา จากความจำเกี่ยวกับประสบการณ์

ของเด็ก ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับแนวการสอนคัดลายมือ ของ วรณี โสมประยูร (2515 : 46) ที่ว่า การสอนคัดลายมือ ควรตั้งประสบการณ์ของเด็กมาให้สัมพันธ์กับการคัดลายมือเพื่อช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าการเขียนของเขามีความหมาย และมีความสำคัญต่อตัวเด็กเอง ซึ่งจะทำให้เด็กภูมิใจและต้องการพัฒนาทักษะการคัดลายมือให้สูงขึ้น และการฝึกทักษะการคัดลายมือควรให้เด็กคัดเป็นงานบ้านทุกวัน ข้อความที่คัดนอกจากจะเป็นร้อยแก้วดังที่กล่าวมาแล้วนั้นก็สามารที่จะนำร้อยกรองมาเป็นข้อความในการคัดได้อีกด้วย โดยนำมาจากคำกลอน คำพังเพยหรือสุภาษิตก็ได้

จะเห็นได้ว่าการคัดเลือกบทกวีนี้มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย ทั้งนี้จำต้องมุ่งให้ได้ประโยชน์แก่เด็กผู้เรียนตามความมุ่งหมายของการคัดไทย เช่น ความประณีต บรรจง คัดตัวอักษรได้สวยงามเป็นระเบียบ และคัดได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และจำเป็นต้องให้ได้ความ เข้าใจความหมายของข้อความที่คัตนั้น เป็นผลพลอยได้ที่ประกอบกันอีกด้วย

2.1.7 ระยะเวลาที่เหมาะสมกับการคัดลายมือ

นอกจากการคัดเลือกข้อความที่มีความสำคัญแล้ว ระยะเวลาและช่วงความสนใจในการคัดของเด็กก็ถือว่ามีความสำคัญเช่นกัน

ดังที่ ประเทิน มหาจันทร์ (2519 : 133 - 134) กล่าวว่า การสอนคัดลายมือมิใช่ว่าจะเริ่มสอนหรือยุติการสอนเมื่อไรก็ได้ แต่จะต้องสอนในระยะเวลาที่เด็กพร้อม การสอนคัดลายมือควรกระทำเมื่อเด็กเขียนหนังสือได้พอสมควรแล้ว การเขียนลายมือจะมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับวิธีสอนที่ถูกต้อง มีตัวอย่างที่ดี และมีเวลาฝึกฝนต่อเนื่องกันนานพอสมควร สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการสอนคัดลายมือนั้นกำหนดไว้โดยประมาณดังนี้

สำหรับระยะเวลาของการฝึกคัดลายมือในแต่ละครั้งนั้น ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดไว้ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงความสนใจของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (รัตนา คุณาธรรม. 2535 : 23 ; อ้างอิงมาจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. : ม.ป.ป.) และวรณี โสมประยูร (2515 : 46) กล่าวว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมกับการคัดลายมือในแต่ละครั้งนั้นประมาณ 20 นาที นพคุณ คุณาชีวะ และคณะ (2523 : 265) กล่าวว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฝึกคัดลายมือประมาณ 15-20 นาที และบันลือ พฤกษะวัน (2535 : 23) กล่าวว่า ระยะเวลาสำหรับฝึกคัดลายมือที่เหมาะสมสำหรับเด็กประมาณ 10-15 นาที ส่วนอัมพร สุขเกษม (2511 : 466) ทศนีย์ ศุภเมธี (2527 : 103 - 104) กล่าวว่า ระยะเวลาสำหรับฝึกคัดลายมือที่เหมาะสมสำหรับเด็กอยู่ในช่วง 10 นาที และไม่ควรมีเนื้อหาในการคัดมากเกินไป ในการคัดให้ฝึกคัดทุกวันหรือวันเว้นวัน

เนื่องจากลายมือเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ในการเลือกลักษณะเนื้อความและระยะเวลาที่จะให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคัดเลือกคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ทั้งประเภทร้อยกรองและร้อยแก้วสำหรับทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนครั้งที่ใช้ในการฝึกทั้งหมด 18 ครั้ง ใช้ระยะเวลาในการฝึกครั้งละประมาณ 25 นาที ทำการฝึกวันเว้นวัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ซึ่งถือว่าเหมาะสมกับช่วงความสนใจของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.8 เกณฑ์การประเมินการคัดลายมือ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 12) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดลายมือไว้ว่า ฝึกวิธีเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง การวางตำแหน่งตัวอักษรให้ถูกต้อง การเว้นช่องไฟให้พองาม และการรักษาระดับบรรทัดในการเขียน ฝึกเขียนตัวหนังสือไทยให้มีหัวหัวไม่บอด ตัวอักษรให้โตเสมอกัน การเขียนเน้นลายมือที่อ่านง่าย เป็นระเบียบและสวยงาม และในการวัดและประเมินผลการคัดลายมือนั้น กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดประสงค์ของการคัดลายมือสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ว่า “คัดลายมือถูกต้อง รวดเร็วและเป็นระเบียบ สวยงาม” (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 278)

สมมาตร มีศรี (2530 : 37) ได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ออกเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความสวยงาม
2. ความสะอาด
3. ความเป็นระเบียบ
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน

ซึ่งมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ดังปรากฏในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ

รายการ	คะแนนเต็ม 100	คะแนนที่ได้
1. ความสวยงาม	30	
- ตัวหนังสือระดับเดียวกัน	6	
- ตัวหนังสือเป็นระเบียบแบบเดียวกัน	6	
- หัวไม่บอด	6	
- การวางสระ	6	
- การวางวรรณยุกต์	6	
2. ความสะอาด	20	
3. ความเป็นระเบียบ	30	
- การวางรูปแบบ	7	
- การย่อหน้า	7	
- การเว้นวรรคตอน	7	
- การเขียนไม่ฉีกคำ	7	
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน	20	
รวมคะแนน	100	

จากตาราง 1 หลักเกณฑ์ตามข้อตกลง ในการให้คะแนนคุณภาพลายมือมีรายละเอียดดังนี้

1. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 5 ข้อ ข้อละ 6 คะแนน
 - 1.1 ถ้าตัวหนังสือไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าตัวหนังสือไม่มีความเป็นระเบียบแบบเดียวกัน ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าเขียนหัวบอด ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.4 ถ้าวางสระผิดตำแหน่ง ทุก 5 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.5 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง ทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. ความสะอาด คะแนนเต็ม 20 คะแนน ถ้ามีการลบ ทุก 3 ตำแหน่ง หัก 2 คะแนน
3. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 4 ข้อย่อย ข้อ 1,2 และ 4 ข้อละ 7 คะแนน ข้อ 3 ให้ 9 คะแนน
 - 3.1 ถ้าวางรูปแบบผิด หัก 3 คะแนน

- 3.2 ถ้าย่อหน้าผิด หัก 3 คะแนน
- 3.3 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
- 3.4 ถ้าเขียนฉีกคำ ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน , 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน
- 4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 20 คะแนน
 - 4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิด ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน , 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน
 - 4.2 ถ้าคัดลอกไม่ครบถ้วนตกหล่น ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน , 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$

คะแนน

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539 : 15) ได้แบ่งเกณฑ์การพิจารณาการคัดลายมือออกเป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

- 1. ความสะอาด คือ ไม่มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า
 - 2. ความสวยงาม คือ เขียนตัวหนังสือเป็นแบบเดียวกัน เช่น แบบห้วงกลมตัวมน หรือแบบห้วงกลมตัวเหลี่ยม
 - 3. ความถูกต้อง เช่น การคัดลอกข้อความ
 - 4. ความเป็นระเบียบ เช่น การเว้นวรรคตอน (ช่องไฟ) ย่อหน้า
- ซึ่งมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ ดังปรากฏในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์

รายการ	คะแนนเต็ม (100)
1. ความสะอาด	30
- ไม่มีรอยลบ	15
- ไม่มีรอยเปื้อน	15
2. ความสวยงาม	40
- ตัวพยัญชนะเป็นแบบเดียวกัน (ตัวมน)	8
- ตัวพยัญชนะอยู่ระดับเดียวกัน	8
- หัวไม่บอด	8
- การวางสระ	8
- การวางวรรณยุกต์	8
3. ความเป็นระเบียบ	20
- การวางรูปแบบ	5
- การย่อหน้า	5
- การเว้นวรรคตอน	5
- การเขียนไม่ฉีกคำ	5
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน	10
- คัดลอกข้อความถูกต้อง	5
- คัดลอกข้อความครบถ้วน	5
รวมคะแนน	100

จากตาราง 2 มีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ ดังนี้

1. ความสะอาด คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน
 - 1.1 ถ้ามีการลบ ทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้ามีรอยเปื้อน ทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
2. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 40 คะแนน แบ่งเป็น 5 ข้อ ข้อละ 8 คะแนน
 - 2.1 ถ้าพยัญชนะไม่เป็นแบบเดียวกัน (ตัวมน) ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.2 ถ้าตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 2.3 ถ้าเขียนหัวบอดทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน

- 2.4 ถ้าวางสระผิดตำแหน่งทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
- 2.5 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง ทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
3. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 20 คะแนน แบ่งเป็น 4 ข้อย่อย ข้อละ 5 คะแนน
- 3.1 ถ้าวางรูปแบบคำประพันธ์ผิด หัก 3 คะแนน ถ้าวางรูปแบบข้อความผิด โดยเขียนผิดกรอบด้านซ้ายขวามากเกินไปหัก 3 คะแนน
- 3.2 ถ้าย่อหน้าผิดจากรูปแบบที่กำหนดให้ หัก 3 คะแนน
- 3.3 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
- 3.4 ถ้าเขียนฉีกคำ หมายถึงเขียนแยกคำ ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน และ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 10 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน
- 4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิดทุก 2 คำ 1 คะแนน และ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน
- 4.2 ถ้าคัดลอกข้อความไม่ครบถ้วน ตกหล่นทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน และ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 87) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาประเมินผลการคัดลายมือ ดังนี้

1. คัดได้สวยงาม (26 คะแนน)

1.1 รูปร่างตัวอักษร	8	คะแนน
1.2 ขนาดตัวอักษรทั้งความสูง ความกว้าง	4	คะแนน
1.3 คุณภาพของเส้น	4	คะแนน
1.4 ช่องไฟ	4	คะแนน
1.5 ความสะอาดเรียบร้อย	6	คะแนน
2. คัดได้ปริมาณมากในเวลาที่กำหนดให้ และคัดได้ถูกต้อง (14 คะแนน)

2.1 คัดได้ปริมาณมาก	4	คะแนน
2.2 คัดถูกต้องตามแบบ	10	คะแนน
2.2.1 รูปแบบถูกต้อง (ร้อยแก้ว, ร้อยกรอง)	2	คะแนน
2.2.2 คัดได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	8	คะแนน

เกณฑ์การหักคะแนน

1. เขียนสระกดผิด	หัก 1 ที่ / 1 คะแนน

2. วางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์มิติที่	หัก 1 ที่ / 1 คะแนน
3. เขียน ตก เกิน	หัก 1 คำ / 1 คะแนน
4. เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง	หัก 1 ที่ / 1 คะแนน
5. ขาด ลบ ขีด	หัก 1 แห่ง/2 คะแนน

จากหลักเกณฑ์ในการประเมินการคัดลายมือที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยยึดหลักเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) และของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ในส่วนของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ ได้สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัย เรื่อง การสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ได้รับการปรับปรุงมาจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526) และสมภาร มิตี (2530) ซึ่งมีรูปแบบรายละเอียดที่ชัดเจนและง่ายต่อการตรวจให้คะแนน และเกณฑ์การให้คะแนนของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการนั้น มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลทั่วประเทศ

สรุปได้ว่าเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติม มาจากเกณฑ์การให้คะแนนของเพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) และของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตาราง 4,5,6 และ 7 ของบทที่ 3

2.1.9 การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัดอาจฝึกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไป หรืออาจฝึกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปลายปี ซึ่งไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับพัฒนาการและความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ (มือ+ตา) ของเด็กแต่ละกลุ่ม การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัดก็ควรดำเนินการเช่นเดียวกับที่เคยดำเนินการแล้ว จะแตกต่างกันเฉพาะขนาดของตัวอักษร ทั้งนี้การสอนคัดแบบนี้ก็เพื่อพัฒนาไปสู่การเขียนได้ดี หรือจะใช้ประโยชน์ในการจดบันทึก คัดลอกบทเรียนหรือสิ่งจำเป็นอื่น ๆ การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนี้ เด็กย่อมคัดได้เร็วกว่า เพราะได้ย่อบส่วนของตัวอักษรลงมาประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งรูปประโยคที่คัดนั้นครูสามารถเลือกประโยคที่ยาวขึ้น เช่น ประโยคซ้อน หรืออนุกรมประโยค เป็นต้น ทั้งยังสามารถคัดเลือกบทให้คัดยาวขึ้น เนื้อหามากขึ้นอีกด้วย

แนวพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กที่ฝึกคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

1. สามารถเข้าใจความหมายของรูปประโยคได้ยาวขึ้น อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของการฝึกอ่านในใจได้แบบอย่างในการเขียน
 2. สามารถที่จะใช้การจดบันทึกวิชาการ หรือส่งเสริมการอ่านเพื่อการรายงานได้ดีขึ้น เช่น การรายงานข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ
 3. เป็นแนวทางในการเขียนหัดแกมบรรจง ที่จะใช้ประโยชน์ในการเขียนเพื่อสื่อความได้
 4. การอ่านเพื่อจำความของรูปประโยคซ้อน ย่อมเป็นทางในการพัฒนาคำศัพท์โดยใช้เทคนิคการเดารูปประโยค การจำประโยคที่เป็นเหตุเป็นผลและลำดับเหตุการณ์แบบหนึ่ง
- การสอนคัดลายมือในปัจจุบันตามแนวคิดใหม่นี้ ย่อมเป็นแนวทางสำคัญที่ใช้ในการฝึกทักษะหลาย ๆ ด้าน มิใช่แต่เพียงมุ่งให้ฝึกเขียนให้ถูกต้องตามแบบอย่างเท่านั้น นอกจากความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตาแล้ว ยังส่งผลถึงการอ่าน การสะกดตัว และความหมายของสิ่งที่คัด โดยขอจัดลำดับแนวการฝึกไว้ดังนี้

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคัด-อ่าน-เขียน

ประเภทของการคัดลายมือ	ความสัมพันธ์กับการอ่าน	ความสัมพันธ์กับการเขียนไทย	ผลแห่งการฝึก
คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด	ฝึกหัดอ่านเบื้องต้น จำภาพและตัวอย่างจากรูปประโยค	เขียนโดยบันทึกจากแถบประโยค เขียนแบบเสียงพาไป	เลียนแบบใช้ความประณีตบรรจง สะกดตัว ผสมคำ
คัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	อ่านแล้วเข้าใจเหตุผลของประโยคยาว และประโยคซ้อน ช่วยพัฒนาคำศัพท์ เดารูปประโยค	เขียนไทยแบบให้เห็นคำก่อน บันทึกข่าวเหตุการณ์	ใช้จำรูปคำในการคัด จัดระเบียบและลำดับเหตุผลได้ดีขึ้น
เขียนหัดแกมบรรจง	อ่านแบบค้นคว้า รายงาน อ่านตามลำพัง	เขียนเพื่อสื่อความเล่าเรื่อง จดหมาย และเขียนรายงาน	อ่านย่อเรื่องสรุปสาระของเรื่อง ใช้ความเข้าใจจากการอ่าน เล่าอภิปราย อ้างอิง แหล่งวิชาการได้

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคิด-อ่านและเขียน เป็นแนวในการพัฒนาทักษะในการสอนเขียนได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ผลที่คาดหวังจะเป็นไปได้นั้น อยู่ที่ว่าเลือกรูปแบบประโยคและข้อความที่จะให้เด็กฝึกคิด ซึ่งมีความสำคัญมาก การสอนคัดลายมือ โดยสั่งให้เด็กคัดโดยมิได้พิจารณาถึงรูปประโยคและเนื้อหาย่อมนจะหมดไป

การสอนคัดลายมือจำต้องได้รับการพิจารณาถึงความสามารถและระดับแห่งการอ่านด้วยเหตุนี้ ลักษณะแห่งการอ่านจำต้องได้รับการฝึกอ่านตามลักษณะของความเข้าใจในการอ่านเป็นอย่างมาก จึงจะช่วยให้การพัฒนาทักษะในการคิดได้ดีคัดได้เร็ว เช่น เมื่อเด็กสามารถอ่านประโยคที่เป็นเหตุผลต่อกันแล้วเข้าใจได้ดี จึงควรเริ่มสอนคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด หรือเขียนหวัดแกมบรรจงก็คงให้ใช้จดบันทึกเพื่อการค้นคว้ารายงาน ใช้ประโยชน์ของการเขียนเพื่อสื่อความเป็นต้น (บันลือ พุกกะวัน. 2535:23-25)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภา โชติบุตร (2517: 47) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบคัดลายมือตัวพญูชนะไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเริ่มเรียน โดยเปรียบเทียบพญูชนะไทยแบบตัวมนกับตัวเหลี่ยมทั้ง 7 ตัว คือ จ ว ถ ด ล อ และ ฎ ผลการวิจัยพบว่า เด็กเริ่มเรียนเขียนพญูชนะไทยทั้ง 7 ตัวของแบบตัวเหลี่ยมได้สวดยเหมือนกับแบบตัวมน นอกจากนี้เด็กเริ่มเรียนเขียน ถ และ ด แบบตัวมนได้เร็วกว่าแบบตัวเหลี่ยม ส่วนการเขียน จ ว ล อ และ ฎ ทั้ง 2 แบบ มีความเร็วไม่แตกต่างกัน

สมมารท มีศรี (2530 : 50) ได้ศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า ข้อบกพร่องในการคัดลายมือของนักเรียนตามลำดับมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ความเป็นระเบียบของตัวหนังสือ ระดับของตัวหนังสือ หัวของตัวหนังสือบอด การวางสระ การวางวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน การวางรูปแบบ การย่อหน้า ความสะอาด การคัดลอกข้อความไม่ถูกต้อง ต่อมาภายหลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพลายมือแตกต่างจากก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุตาภรณ์ แซ่ลิ่ม (2532 : บทคัดย่อ) การวิเคราะห์การเขียนลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา

กิ่งอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเขียนพยัญชนะบัพพรวงมากที่สุด การเขียนลายมือบรรจงนักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องการวางรูปแบบไม่ถูกต้องมากที่สุด รองลงมา คือช่องไฟไม่สม่ำเสมอเขียนตัวอักษรเอนหน้า คัดลอกไม่ถูกต้อง วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง และเขียนหัวบอด การเขียนหวัดแกมบรรจงนักเรียนมีข้อบกพร่องในการคัดลอกไม่ถูกต้องมากที่สุด รองลงมาคือ เขียนหัวบอด วางวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง การเขียนลายมือหวัด นักเรียนมีข้อบกพร่องในการเขียนเส้นต่าง ๆ ไม่ปกติมากที่สุด ได้แก่ เขียนเส้นโค้งเป็นเส้นหยัก เขียนเส้นโค้งเป็นเส้นตรง รองลงมาคือ เขียนไม่มีหัว

พยอม สุขมาก (2533. บทคัดย่อ) ได้ทำการทดลองใช้ตัวอักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมในการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 108 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการฝึกการเขียนอักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมจากครูผู้สอนที่ได้รับการฝึกอบรมจากผู้วิจัย และกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมจากผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการคัดลายมือของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

รัตนา คุณาธรรม (2535 : 56) ได้ศึกษาการพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการคัดลายมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการคัดลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539 : 54) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกคัดลายมือมีคุณภาพลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บอห์น (สมมาตร มีศรี. 2530 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Boms.1971) ได้สำรวจการคัดลายมือระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในมลรัฐวิสคอนซิน (Wisconsin) สรุปผลการวิจัยได้ว่า "ความชัดเจน อ่านง่าย ของลายมือเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญมาก ที่รองมาคือ การเขียนตัวเอียง การประสมคำและการเว้นระยะ ส่วนความเร็วในการเขียนนั้นสำคัญน้อยที่สุด และระยะเวลา 10 นาที ทุกวันหรือวันเว้นวัน นอกจากนี้ ครูจะต้องรู้จักความสำคัญของการจัดตำแหน่งของร่างกาย กระดาษ และดินสอให้ถูกต้อง รวมทั้งดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่ถนัดซ้ายด้วย"

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

3.1 ความหมายและความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านและไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่านก็ไม่สามารถที่จะนำสาระความรู้ และข้อเสนอไปใช้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ การอ่านนั้นก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์มีนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านไว้ต่างกัน ดังนี้

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1985 : 372 - 375) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการค้นหาความหมายในหลายระดับ กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถทางภาษาหลายระดับพร้อมกันตั้งแต่ระดับอักษร ไปจนถึงระดับโครงสร้างไวยากรณ์ และระดับความหมาย นอกจากนี้ ยังเป็นกระบวนการที่จะช่วยสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องการอ่านนั้นก็คือ ผู้อ่านที่อ่านคล่องแคล่วแล้วจะสามารถทำนายเรื่องและอ้างอิงข้อมูลจากการอ่านได้ด้วย

โลโน (Lono. 1987 : 67) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้ เมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการรับรู้ข้อเท็จจริง รู้ใจความสำคัญของเรื่องสามารถตีความ หรือประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้

กู๊ดแมน (Goodman. 1989 : 209) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ การสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน โดยอาศัยมโนภาพและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการเรียนรู้ความหมายโดยรวมของภาษา ซึ่งผู้เขียนพยายามสื่อสารให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ เพื่อประมวลความคิดกับความหมายของภาษาจนสามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้

ชวาล แพรัตกุล (2525 : 134) ให้ความหมายของความเข้าใจว่าเป็นความสามารถในการผสมความรู้ความจำได้ไกลกว่าเดิม อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งมีคุณสมบัติหลายประการดังนี้

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยของเรื่องนั้นมาก่อน
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างขั้นและความรู้ย่อยเหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งใดที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้ว ก็สามารถตอบและอธิบาย

สมพร วัฒนศิริ (2538 : 20) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือความสามารถในการดัดแปลงและย่อรวมกัน มีคุณสมบัติหลายประการ คือ การแปลความ ตีความ ขยายความ และประเมินค่า โดยเชื่อมความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจคำศัพท์ สามารถเรียงลำดับความได้ จับความคิดสำคัญได้ สังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่านได้ แยกประเภทและสรุปความได้

ทิศพร เกตุพนอม (2540 : 13) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในกระบวนการอ่าน ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ ความสามารถทางภาษาที่มีอยู่รวมทั้งประสบการณ์และความคิดของผู้อ่านรวมกัน เพื่อทำความเข้าใจและตีความข้อความหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และความคิดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารแก่ผู้อ่านได้ถูกต้อง

สุจิตรา วีระยุทธศิลป์ (2540 : 22) กล่าวว่า การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายและรายละเอียดของคำ เข้าใจหน่วยความคิดเข้าใจประโยค เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อความทั้งหมดได้ และสามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นด้วยภาษาของตนเอง เมื่อผู้อ่านพบสิ่งที่อ่านในลักษณะเดียวกับสิ่งที่เคยอ่านหรือเคยเห็นและสามารถอธิบายได้ แสดงว่า ผู้อ่านมีความเข้าใจ ดังนั้นครูผู้สอนควรจะหาวิธีที่ดีที่จะมาใช้ในการฝึกอ่านให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงความเข้าใจในการอ่านดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการรู้ความหมายของคำ วลี ประโยค ความสัมพันธ์ของแต่ละประโยค รวมทั้งความสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ และสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องพร้อมสรุปความจากเรื่องด้วยภาษาของตนเองได้

3.2 ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการอ่านที่มีความสำคัญมาก การจะอธิบายถึง กระบวนการของความเข้าใจตรงนั้นยังไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน นอกจากจะสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจ

ชวาล แพริตกุล (2520 : 134) กล่าวว่า ลักษณะของความเข้าใจแสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ 3 ประการ คือ

1. การแปลความ คือ การแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ คือ เก็บความคิดเดิมมาบันทึกใหม่ การจัดเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่นย่อจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

เวนไรท์ (ทิศพร เกตุพนอม. 2540 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Wainwright. 1972) สรุปถึงลักษณะของผู้ที่มีความเข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านดังนี้

1. สามารถเก็บใจความสำคัญและระลึกถึงได้เมื่อต้องการ
2. สามารถเลือกอ่านหัวข้อ หรือใจความสำคัญในเนื้อเรื่องได้
3. สามารถตีความหมาย ใจความและแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้
4. สามารถสรุปเรื่องราวต่าง ๆ และสาระต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สามารถสรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการอ่านกับประสบการณ์เดิมได้

ลักษณะและคุณสมบัติของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่านข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านนั้นจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ และผสมผสานความรู้ใหม่ให้เข้ากับความรู้เดิม ตลอดจนถึงสามารถสรุป และประเมินค่าเรื่องที่ตนอ่านได้

3.3 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน มีผู้เขียนถึงองค์ประกอบที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

แฮร์ริส (ทศพร เกตุถนอม. 2540 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1969) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านพบว่า พื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านประกอบด้วย

1. ความรู้ในเรื่องศัพท์ คือความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ถ้าเด็กสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในเรื่องได้โดยตลอด จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

2. ความมีเหตุผลในการอ่าน คือความสามารถในการหาความหมายและรวบรวมความหมายของใจความหลาย ๆ ใจความเข้าด้วยกัน คือความสามารถในการเข้าใจข้อความการสัมพันธ์เนื้อหาสาระต่าง ๆ และไม่มีอคติต่อเรื่องที่อ่าน สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

3. ความสามารถในการค้นหาข้อความ ที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับแจ่มแจ้ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องที่อ่าน คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องราว สาระต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องโดยตลอด

4. ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมาย ความสนใจหรือความคิดของผู้เขียนคือความสามารถที่จะบอกได้ถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน

5. ความสามารถที่จะหาความหมายของคำที่คุ้นเคยจากเนื้อความ หรือสามารถตัดสินใจได้ว่าในบรรดาความหมายหลาย ๆ อย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำในเนื้อความ

6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อ ๆ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านได้
7. ความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่องของเรื่องราวที่อ่าน และสามารถคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังเรื่องที่อ่านได้
8. ความรู้ในเรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ คือ ความสามารถที่จะบอก หรือแยกแยะได้ว่างานเขียนแต่ละประเภทที่อ่านนั้นมีวิธีการเขียนแบบใด
9. ความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2528 : 26) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านของเด็กจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน เด็กแต่ละคนจะจับใจความแตกต่างกันตามประสบการณ์เดิม และวัตถุประสงค์ในขณะนั้นว่า ต้องการอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ หารายละเอียดที่สำคัญ ศึกษา คำแนะนำต่าง ๆ คาดการณ์เรื่องที่อ่าน หากคุณค่าของสิ่งที่อ่านสรุปเรื่องหรือเปรียบเทียบกับเรื่องอ่าน และอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสำหรับนำไปใช้

2. พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมุ่คำที่เด็กแต่ละคนจะสามารถอ่านเข้าใจได้ สถิติปัญญา ประสบการณ์เดิมและความยากง่ายของข้อความ

3. ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ย่อมแตกต่างกันตามวัย ประสบการณ์และความยากง่ายของข้อความที่อ่าน

4. ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เป็นต้นว่า สถิติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ วิธีการอ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

5. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องมีความเข้าใจศัพท์ ความสามารถในการนึกเห็นภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความ ชนิดข้อความและสิ่งอื่น ๆ อีกที่ครูอาจพบเห็น

สรุปได้ว่าความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ สถิติปัญญา ความรู้ในสิ่งที่อ่าน ความรู้หรือประสบการณ์เดิม และเจตคติต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านเป็นอย่างมาก

3.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ดัลแมนและคณะ (Dallman et. al. 1974 : 166) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Factual Level) หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation Level) หมายถึง ความเข้าใจโดยอาศัย การสรุปความ ตีความและแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า (Evaluation Level) หมายถึง ความสามารถในการ ประเมินค่าสิ่งที่ผ่านมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาตัดสิน

เบอร์มิสเตอร์ (Burmister. 1974 : 147 - 148) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่านเป็น 7 ระดับดังนี้

1. ระดับความจำ (Memory) เป็นระดับความจำในสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ ได้แก่ ความจำ เกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ความสำคัญของเรื่อง และลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

2. ระดับแปลความ (Translation) เป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่เข้าไปแปลรูปหนึ่งเป็นอีก ภาษาหนึ่ง เช่น การถอดข้อความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นแผนภูมิ

3. ระดับการตีความ (Interpretation) เป็นการเข้าใจ และมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ ผู้เขียนได้บอกไว้ เช่น หาเหตุเมื่อกำหนดผลมาให้คาดการณ่ว่าอะไรเกิดขึ้นต่อไป การจับใจ ความของเรื่องที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้

4. ระดับประยุกต์ใช้ (Application) เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการไปประยุกต์ใช้จน เกิดความสำเร็จ

5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความเข้าใจในแง่ตรวจตราส่วนย่อยที่ประกอบเป็น ส่วนเต็ม เช่น การวิเคราะห์หาโฆษณาชวนเชื่อ การแยกแยะ วิเคราะห์ คำประพันธ์ การรู้จักตรวจสอบ การให้เหตุผลผิด ๆ

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการนำความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมา ผสมผสานกันแล้วจัดเรียงใหม่

7. ระดับการประเมินผล (Evaluation) เป็นการวางเกณฑ์แล้วตัดสินสิ่งที่อ่านโดยอาศัย บรรทัดฐานที่ตั้งไว้ เช่น เรื่องราวที่อ่านนี้มีอะไรบ้าง ที่เป็นความคิดเห็น (Opinion) และอะไร บ้างเป็นเรื่องของความเชื่อที่อ่าน

เรย์เกอร์ และเรย์เกอร์ (Raygor and Raygor. 1985) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน เป็น 3 ระดับดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของคำ และความคิด ของผู้เขียน

2. ความเข้าใจระดับตีความ คือ ผู้อ่านไม่เพียงแต่รู้สิ่งที่ผู้เขียนเขียนเท่านั้นแต่ยังสามารถ จับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในเรื่องกับประสบการณ์

ส่วนตัวได้ สามารถเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ มองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุและผล และสามารถตีความข้อความทั่ว ๆ ไปได้

3. ความเข้าใจระดับการนำไปใช้ คือ ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดของผู้เขียนได้ไม่ว่าผู้อ่านจะยอมรับหรือปฏิเสธความคิดนั้นก็ตาม และผู้อ่านสามารถนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2531 : 83) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจความหมายตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง ระดับความเข้าใจขั้นต้น เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ได้โดยตรง

2. ระดับความเข้าใจในชั้นตีความ (Interpretation) หมายถึง การที่ผู้อ่านต้องการเข้าใจความหมายที่อ่านได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่าในระดับแรก

3. ระดับความเข้าใจในชั้นวิจารณ์หรือการอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) หมายถึง การที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ความคิดของตนเองวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ ซึ่งในระดับนี้ผู้อ่านมีความเข้าใจในระดับต้นและในระดับตีความก่อนแล้วเป็นอย่างดี

บันลือ พงกษะวัน (2532 : 66) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับต่ำ ได้แก่ การอ่านที่มุ่งให้ได้ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสังเกตจากข้อเท็จจริง เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร

2. ระดับที่มีความเข้าใจสูงขึ้น มุ่งให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เหตุผลและสรุปเรื่องที่อ่านจากการตั้งคำถาม เช่น ทำไม เหตุใด อย่างไร

3. ระดับที่มีความเข้าใจสูงสุด มุ่งให้ผู้อ่านได้รับกระบวนการทางความคิดของตนเอง ตรวจสอบ พิสูจน์ แล้วตัดสินใจว่าควรเชื่อหรือไม่เชื่อ เป็นประโยชน์ควรนำมาปฏิบัติตามหรือเป็นโทษหาวิธีวางแผนป้องกัน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538 : ท - ธ) กล่าวถึง ความเข้าใจในการอ่านไว้ 4 ประการ คือ

1. การอ่านและเข้าใจตามตัวหนังสือ ได้แก่ การอ่านเพื่อตอบคำถาม เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เพื่อหาข้อเท็จจริงของเรื่อง เพื่อทำตามคำสั่ง เป็นการอ่านที่ใช้ความจำในการอ่าน

2. การอ่านเพื่อตีความ เป็นการอ่านเพื่อหาความคิดสำคัญของเรื่อง หาข้อสรุปของเรื่อง หาเหตุและผลการแก้ปัญหา

3. การอ่านเพื่อวิเคราะห์ เป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน การอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นการอ่านเพื่อหาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น หาข้อแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความเพ้อฝัน หรือสามารถบอกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อความแสดงถึงการโฆษณาชวนเชื่อ

4. การอ่านเพื่อสร้างสรรค์ เป็นการอ่านแล้วสามารถบอกแนวคิดของเรื่องได้ หาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

จากระดับความเข้าใจในการอ่านดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น พบว่า ความเข้าใจในการอ่านนั้นมีการแบ่งระดับที่แตกต่างกันออกไป แต่การแบ่งก็จะเริ่มจากขั้นตอนจากง่ายไปหาขั้นตอนที่ยากอยู่เสมอ โดยผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการคิด สามารถเข้าใจเนื้อเรื่อง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้

3.5 พัฒนาการทางภาษา

พัฒนาการทางภาษาสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย แต่ละคนมีพัฒนาการทางภาษาไม่แตกต่างกัน คือ มีลำดับขั้นของความเจริญงอกงามเหมือนกัน แต่อัตราและประสิทธิภาพของพัฒนาการนั้นอาจแตกต่างต่างกันไปเป็นรายบุคคลบางคนพัฒนาช้า และบางคนพัฒนาเร็ว บิดามารดาหรือครูจะพัฒนาขั้นของความเจริญงอกงามทางภาษาให้กับเด็กควรคำนึงถึงขั้นของความเจริญงอกงามในด้านอื่น ๆ ด้วย (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2531 : 18 - 20)

3.5.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา

นักภาษาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ และนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ ได้พยายามศึกษาค้นคว้า ทฤษฎีทางพัฒนาการทางภาษาของเด็กขึ้นมาหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่ดังขึ้นมานั้นที่เด่น ๆ ได้แก่

3.5.1.1. ทฤษฎีความพึงพอใจ (Autism Theory)

ทฤษฎีนี้ผู้ที่คิดตั้งขึ้น คือ โอ โฮบาร์ต โมว์เรอร์ (O.Hobart Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขาได้ทดลองสอนพูดกับนก และพบว่านกจะเลียนเสียงพูดของคนเฉพาะเสียงหรือคำที่ผู้ฝึกพูดด้วยเวลาที่มันอิ่ม หรือลูบไล้ด้วยความรัก นอกจากนี้การให้รางวัลอย่างเหมาะสมจะทำให้การเลียนเสียงของนกดีขึ้น จนสามารถพูดเป็นคำ เป็นประโยคได้ เขาจึงนำหลักนี้มาใช้ในการเรียนรู้ของเด็กในการหัดพูดคำแรกและเชื่อว่าใช้ได้ เขาจึงสรุปว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจ และความเพลิดเพลินจากการได้ฟังเสียงผู้อื่นและเสียงตนเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษา

3.5.1.2 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

เลวิส (Lewis) เชื่อว่าพัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทางโดยอาศัยการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือได้ยินเสียงโดยมีพ่อแม่ช่วยฝึกให้

3.5.1.3 ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory)

ไรนโกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือได้รับการเสริมแรง ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข

วิสเบิร์ก ทอดด์ (Weissberg Todd) และคณะพบว่า การให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือนเปล่งเสียงได้มากขึ้น

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การที่เสียงพูดของเด็กคล้ายคลึงกับเสียงพูดของแม่ เพราะได้รับการเสริมกำลังจากเสียงของแม่ขณะเลี้ยงดู เด็กที่มีเสียงเหมือนแม่มากก็เพราะได้รับการเสริมกำลังมาก

3.5.1.4 ทฤษฎีความสัมพันธ์ต่อกัน (Interaction Theory) ทฤษฎีนี้เน้นว่า พัฒนาการทางภาษาของคนเรานั้นจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน พัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลกและการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบ ๆ ตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเองขึ้นมา โดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ ระบบภาษาของเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพัฒนาการทางความรู้เกี่ยวกับโลกมีมากขึ้น ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับกว้างขวางเพราะสมเหตุสมผลอยู่มาก

นอกจากทฤษฎีที่กล่าวมา 4 ทฤษฎีนี้ ยังมีทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาอื่น ๆ อีกหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Reception) ของลิเบอร์แมน (Lieberman) ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ของทอร์นไคค์ ฯลฯ

3.5.2 พัฒนาการทางภาษาของเด็กระดับประถมศึกษา

เด็กที่เข้ามาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาอายุโดยเฉลี่ยแล้วคือ 6 ปี บริบูรณ์ เด็กในวัยนี้จะเข้าใจภาษาได้ดีขึ้น สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายในการพูดได้รู้เรื่อง สำหรับการอ่านขั้นเริ่มต้นซึ่งเป็นพื้นฐานไปสู่การเขียน เด็กในวัยประถมศึกษานี้ นักจิตวิทยาได้จัดให้อยู่ในวัยเด็กตอนกลาง (Middle Childhood) หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วัยเข้าเรียน (School-child) เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางภาษา (Language Development) เจริญอย่างรวดเร็ว รู้คำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาก สามารถแสดงความคิดความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นได้ทราบโดยใช้ภาษาที่เข้าใจกันได้ เด็กผู้หญิงจะมีภาษาดีกว่าเด็กผู้ชายทางด้านภาษาทุกระดับอายุ เด็กที่สนใจการอ่านและผู้ปกครองให้การส่งเสริมจะรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่ไม่สนใจในการอ่านหรือขาดการส่งเสริม

ครอบครัวชั้นสูงและ ชั้นกลางมักสนับสนุนให้เด็กพูดเก่ง พูดดี รู้ภาษามาก เพราะมีความเชื่อว่าการใช้ภาษาได้คล่องแคล่วย่อมนำมาซึ่งความรู้ ความชำนาญ ความเป็นผู้นำและความก้าวหน้า ในวัยเด็กจะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มจะมีคำพูดที่เข้าใจความหมายกันเฉพาะกลุ่ม ขึ้นเรียกว่า ภาษาสแลง (Slang Language) นอกจากนี้เด็กในวัยนี้ ยังเริ่มรู้จักใช้คำสบถสาบาน และมีภาษาลับหรือโค้ดลับเฉพาะกลุ่มอีกด้วย เด็กมักจะเลียนแบบภาษาจากสื่อมวลชน เช่น จากรายการโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ภาษาที่เด็กเลียนแบบนั้นจะเฟื่องเป็นระยะ ๆ แล้วก็ค่อย ๆ เลือนหายไป นักจิตวิทยาได้จัดพัฒนาการทางภาษาของเด็กในวัยนี้ในช่วงที่สังเกตได้ชัดไว้ดังนี้

อายุ 6 ปี

สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจน แต่คำควบกล้ำจะต้องหัดพูดหลาย ๆ ครั้งจึงจะพูดได้ชัด การสนทนาจะเปลี่ยนจากการพูดถึงตัวเองและความเห็นของตนเองเป็นการพูดเกี่ยวกับการกระทำของคนอื่น การสนทนายังเป็นเรื่องรูปธรรมอยู่ คือ ต้องมีของจริงให้เห็นจึงจะเข้าใจ เด็กในวัยนี้จะเรียนหนังสือได้พร้อมทุกอย่าง ทั้งอ่าน เขียน เข้าใจสัญลักษณ์ของคำ และมองเห็นสิ่งต่าง ๆ เข้าใจและสื่อความหมายออกมาได้ ถ้าสอนการเขียนเด็กจะสนใจ ชอบที่จะเขียนอะไรอย่างเสรี

อายุ 7 - 8 ปี

สามารถพูดคุยเรื่องที่เป็นนามธรรมได้ เช่น สามารถกล่าวถึงบุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ตรงหน้าได้ เนื่องจากเด็กมักต้องการพูดแสดงเหตุผลของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนอยู่บ่อย ๆ

เด็กหญิงจะมีวุฒิภาวะทางภาษาเร็วกว่าเด็กชาย นักจิตวิทยากล่าวว่าการอ่านหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของการออกกำลังกายในด้านภาษาของเด็ก เพราะความสามารถทางด้านการพูดและการอ่านจะต้องไปด้วยกัน เด็กจะต้องหัดพูดก่อนแล้วจึงอ่าน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความสามารถทางภาษาต่างกัน ดังนั้น ความพร้อมที่จะอ่านจึงต่างกัน

อายุ 9 ปี

ชอบนิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ต่าง ๆ แต่ชอบเรื่องจริง ๆ ไม่ใช่ให้สัตว์มาพูดภาษามนุษย์ ชอบผจญภัย ชอบนิทานเกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้านและในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้หญิงชอบมากเป็นพิเศษ

อายุ 10 ปี

ความสนใจในการอ่านไม่ต่างกับเด็กอายุ 9 ปีมากนัก โดยเด็กผู้ชายจะสนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น เด็กผู้หญิงมีความสนใจเหมือนเด็กวัย 9 ปี

3.6 ความสนใจในการอ่านของเด็ก

สมศักดิ์ ศรีมานิชน์ (2523 : 25) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 9 - 10 ปี ไว้ว่า

- ทั้งเด็กหญิง เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ แต่เริ่มชอบเรื่องจริง ๆ มากกว่าที่จะให้สัตว์ทำอะไรได้เหมือนตน

- ชอบนิยายเกี่ยวกับนางฟ้า และไร้สาระต่าง ๆ
- ชอบเรื่องผจญภัย ตลก ขบขัน
- ไม่ค่อยชอบเรื่องที่หวาดเสียวตื่นเต้นจนเกินไป
- ชอบเรื่องเกี่ยวกับบ้านและชีวิตในโรงเรียน ที่ตนพบ
- ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สิ่งที่พบเห็น
- ชอบเรื่องที่อ่านแล้วเกิดความคิดริเริ่มอยากทดลองค้นคว้าและทำ
- ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เช่น ชีวิตประวัติ วิทยาศาสตร์ งานอดิเรก เช่น การเลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ ทำเครื่องเล่น ฯลฯ

- เด็กหญิงและเด็กชายอาจแยกกันอ่านตามความสนใจบางอย่าง เช่น เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุ้มกระจิม แต่เด็กชายมักหัวเราะ และอาจว่าเป็นเรื่องเหลวไหล เพราะหันมาสนใจเรื่องเครื่องยนต์กลไก เรื่องผจญ เรื่องที่พระเอกมีความสามารถมีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี

หทัย ตันนอย (2525 : 86) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 9 - 11 ขวบ ซึ่งจะเรียนอยู่ประมาณระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ว่า เด็กวัยนี้มีนิสัยอยากอ่าน ชอบอ่าน จึงถือว่าเป็นวัยทองแห่งการอ่าน ซึ่งจำแนกตามลำดับอายุ ดังนี้

วัย 9 ขวบ เริ่มคลายความสนใจหนังสือประเภทเทพนิยาย แต่กลับไปสนใจเรื่องที่มีสภาพเป็นจริง สนใจปรากฏการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ

วัย 10 ขวบ เริ่มชอบหนังสือประเภทมีการต่อสู้ การผจญภัย ท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ประวัติบุคคล อภินิหาร เด็กหญิงชอบอ่านนิทานที่ราบรื่นกระจุ้มกระจิม เด็กชายชอบเรื่องการผจญภัย สารคดี

ณรงค์ ทองปาน (2526 : 8) กล่าวถึง ความสนใจในด้านการอ่านของเด็ก ในวัย 9 - 11 ขวบไว้ว่า เด็กในวัยนี้ชอบนิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ต่าง ๆ แต่ชอบเรื่องจริง ๆ ไม่ใช่ให้สัตว์มาพูดภาษามนุษย์ ชอบเรื่องผจญภัย นิทานเกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้านและโรงเรียน สัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะเด็กหญิงชอบมากเป็นพิเศษ ส่วนเด็กผู้ชายชอบเรื่องลึกลับ การค้นคว้าประดิษฐ์

รัญจวน อินทรกำแหง (ภิญญาพร นิตยะประภา. 2534 : 22 ; อ้างอิงมาจาก รัญจวน อินทรกำแหง. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กวัย 9-10 ปี ดังนี้

อายุ 9-10 ปี ระยะเวลาเด็กเริ่มมีความสนใจในการอ่านอย่างจริงจัง เด็กชายและเด็กหญิงมีความสนใจในการอ่านต่างกัน เด็กหญิงชอบนิทานกระจุ้มกระจิม เด็กชายชอบเรื่องผจญภัย เครื่องยนต์กลไก เด็กวัยนี้จะชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องชีวประวัติบุคคล วิทยาศาสตร์ งานอดิเรกต่าง ๆ เช่น การทำเครื่องเล่น เลี้ยงสัตว์

วรภกรณ์ บำรุงกุล (2530 : 88-89) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กวัย 9-10 ปี ว่า เด็กวัยนี้ชอบเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และสุขภาพิต เพราะเด็กวัยนี้ต้องการพัฒนาการทางสังคมให้สูงขึ้น เริ่มหาแบบอย่างในการดำเนินชีวิต และสามารถตัดสินใจปัญหาทางศีลธรรมในเรื่องใครผิด-ใครถูก หรือใครดี-ใครเลวได้ เด็กวัยนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ แต่เริ่มชอบเรื่องจริง ๆ มากกว่าจะให้สัตว์ทำอะไรได้เหมือนคน แต่ก็ยังชอบนิทาน นิยายเกี่ยวกับนางฟ้า และเรื่องไร้สาระต่าง ๆ ชอบเรื่องผจญภัย ตลกขบขัน แต่ไม่ค่อยชอบเรื่องที่หวาดเสียว ตื่นเต้นจนเกินไป เด็กวัยนี้ชอบเรื่องเกี่ยวกับบ้าน และชีวิตในโรงเรียนที่ตนเองพบ ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน สิ่งที่พบเห็น ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เช่น ชีวประวัติ วิทยาศาสตร์ งานอดิเรก ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ ทำเครื่องเล่น ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันก็ชอบเรื่องที่อ่านแล้ว เกิดความคิดริเริ่ม อยากทดลองค้นคว้าและทำด้วยตนเอง

จินตนา ใบกาชฎี (2534 : 163-164) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัย 8-9 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน (เช่น ปลาบู่ทอง โสนน้อยเรือนงาม เจ้าหญิงนิทรา เป็นต้น) นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน อยากรู้ อยากเห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่เป็นอย่างไร เหมือนกับตัวเองหรือไม่ ในระยะนี้เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายมีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันไปตามรสนิยมของเพศ เด็กหญิงยังคงชอบตุ๊กตา ชอบของเล่นสวย ๆ งาม ๆ และเสื้อผ้าต่าง ๆ เด็กชายชอบของเล่น เช่น รถยนต์ หุ่นยนต์ เรือบิน เกมกด และเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ชอบการผจญภัยและการเล่นโลดโผนต่าง ๆ ไปตามนอกสถานที่ ในขณะที่เด็กผู้หญิงชอบเล่นกระจุ้มกระจิมอยู่ในบ้าน

3.7 การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

การพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่าน จำเป็นต้องทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่านก่อน ดังนั้นการวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะการวัดและประเมินผลที่เป็นระบบจะช่วยให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของ

ผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้สอนสามารถวางแผนทางการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินผลความเข้าใจในการอ่านสามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกให้ เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนได้ ดังที่ ฟินอคเชียโร และซาโกะ (Finocchiaro and Sako. 1983) อธิบายถึงแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านว่ามีอยู่ 3 แบบ คือ

1. แบบทดสอบอัตนัย ได้แก่ แบบทดสอบความเรียง โดยให้ผู้เรียนตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านโดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาว ๆ

2. แบบทดสอบปรนัย ได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ และ แบบเติมคำ เป็นต้น

3. แบบทดสอบกึ่งปรนัย ได้แก่ แบบทดสอบที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ ให้เติม หรือต่อให้ สมบูรณ์ ให้คะแนนโดยผู้สอน หรือผู้ทดสอบที่มีความสามารถในการประเมินผล

ฮาฟเนอร์และจอลลี (Hafner and Jolly. 1972 : 147) กล่าวว่า การที่เราจะทราบว่าเด็ก เข้าใจเรื่องที่อ่านมากน้อยเพียงใดนั้น เราสามารถประเมินผลได้โดยดูจากความสามารถ ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้ถูกต้อง
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตัวเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนไหน อย่างไร

7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญหรือใจความสำคัญของ เรื่องราวที่อ่าน

8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทความ

12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร

13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรง ๆ ได้

14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายว่าอย่างไร

บันทึก พทกษะวัน (2524 : 9 - 10) กล่าวว่า ครูจะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของเด็กได้หลายทาง ดังนี้

1. ให้ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟังได้ถูกต้อง
 - 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง
 - 1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง
 - 1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่อง หรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง
2. เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่ได้ฟังได้ความดี
3. ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
4. แสดงประกอบนิทาน แสดงท่าไม้ประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
5. หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระต่าย - กระโดด, เต่า - คลาน
6. หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว - อิ่ม, ยิ้ม - ป้าง
7. อธิบายคำคม คำพังเพย แล้วแต่งนิทานประกอบ
8. ต่อนิทานที่เล่าไม่จบให้จบอย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุสมผล
9. สรุป ตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย
10. ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบการประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองทางวิทยาศาสตร์
11. ความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน มาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ
12. วิวิจารณ์ ให้ข้อคิดและเสนอแก้ไข (เชิงยอมรับ ไม่ยอมรับ ได้แย้งเหตุผลของตน)

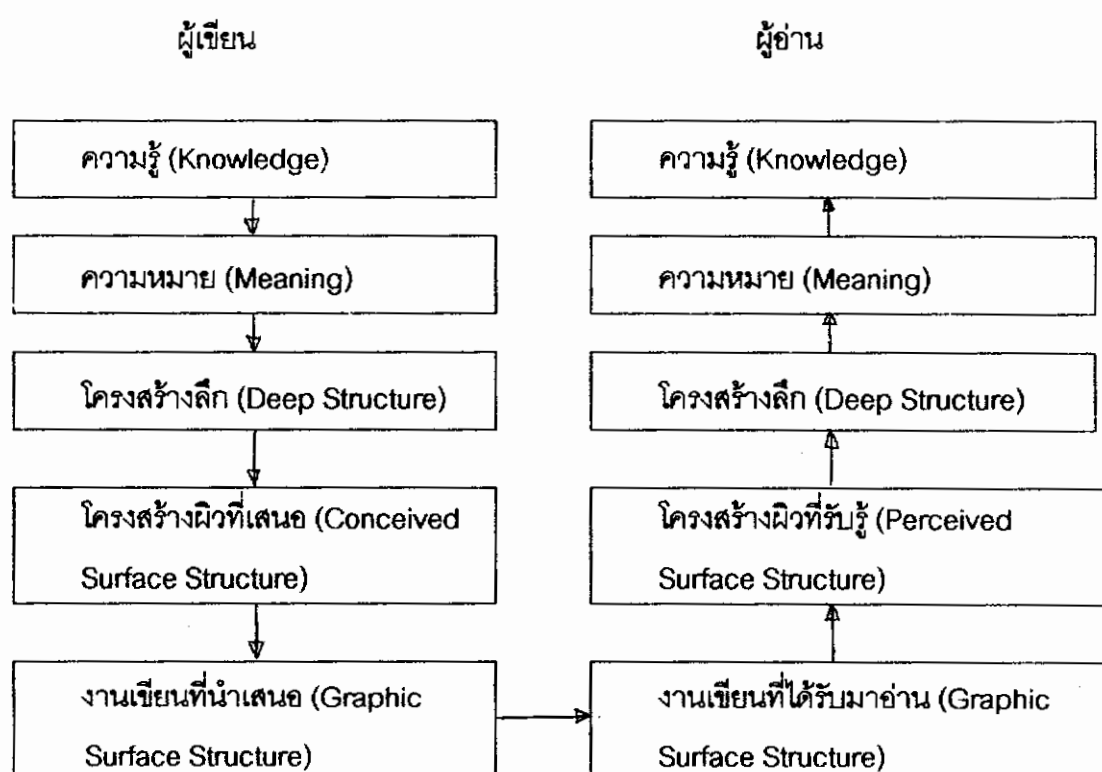
สรุปได้ว่า การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน ผู้ประเมินจะต้องเลือกชนิดของแบบทดสอบให้เหมาะสม โดยคำนึงถึง เนื้อหา เวลา ระดับความสามารถและระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อให้การประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเรียนการสอนภาษาไทยให้ได้ผลนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเข้าด้วยกัน ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ถือว่าเป็นทักษะที่มีความ

สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพราะทักษะการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่สัมพันธ์กับความรู้ทางภาษา ในขณะที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดความหมายของภาษาเขียน โดยนำความรู้ในการใช้ภาษา การเรียบเรียงถ้อยคำและประสบการณ์ของผู้อ่านมาช่วยทำความเข้าใจงานเขียนนั้น และการเขียนก็เป็นกระบวนการทางความคิดเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด โดยอาศัยความรู้ทางภาษา การเรียบเรียงถ้อยคำ และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านของผู้เขียนมาช่วยในการผลิตงานเขียน เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ของทักษะการอ่านและทักษะการเขียนดังกล่าว มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

เพจ (Page, 1974 : 175 - 176) ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนในรูปของแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิกระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียนและทักษะการอ่าน

จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก กระบวนการต่าง ๆ ของทักษะทั้งสองนั้นเป็นกระบวนการเดียวกัน แต่ต่างกันที่จุดประสงค์กล่าวคือ ผู้เขียนมีความรู้และความต้องการจะสื่อความรู้ให้แก่ผู้อ่าน จึงมีกระบวนการเขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ที่มีความหมายแก่ผู้อ่าน ส่วนผู้อ่านนั้นได้รับงานเขียนที่ผู้เขียน

เขียนมาอ่าน และทำความเข้าใจในงานเขียนนั้น เพื่อจะได้ทราบถึงจุดประสงค์และความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอแก่ผู้อ่าน และเมื่อเข้าใจแล้วผู้อ่านจะได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น ดังแสดงในภาพประกอบ 1

โทมัส (Thomas. 1976 : 6320-A) ได้ศึกษาถึงขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลของการอ่านและสัมฤทธิ์ผลของการเขียน การศึกษาครั้งนี้ได้กระทำกับนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเซาท์คาโรไลนา จำนวน 505 คน พบว่า ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลของการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสัมฤทธิ์ผลของการเขียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เฮนนิ่งส์ (Hennings. 1982 : 8) อธิบายถึงประโยชน์ของการเขียนต่อการอ่านว่าในการเรียนรู้เพื่อเรียบเรียงเนื้อความเป็นงานเขียน ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงวิธีการที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนของเขาออกมาเป็นภาษาเขียน ในขณะเดียวกันผู้เขียนก็จะสะสมความรู้ และประสบการณ์ที่ได้เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อความในแบบเดียวกัน เมื่อได้อ่านในครั้งต่อ ๆ ไป

วิทท็อค (Wittrock. 1983 : 600) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านและทักษะการเขียนไว้ว่า ทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียนต่างก็เป็นกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ที่คล้ายคลึงกันแต่สวนทางกัน นั่นคือ ทักษะการเขียนเป็นกระบวนการที่นำเสนอความหมายออกมาเป็นงานเขียน โดยผู้เขียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ประสบการณ์ และความรู้ทางภาษาของผู้เขียนเพื่อนำเสนอออกมาเป็นงานเขียน แต่ทักษะการอ่านนั้น ผู้อ่านจะพิจารณาจากงานเขียนที่อ่าน และใช้ความรู้ ประสบการณ์และความรู้ทางภาษาของตนเองผ่านกระบวนการทางความคิดเพื่อหาความหมายของบทอ่านนั้น

จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 1 - 13) ก็ได้ศึกษาไว้เช่นเดียวกัน แต่ศึกษากับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 เพื่อจะดูว่าความรู้เดิมของผู้เรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสารหรือไม่โดยกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนมาก่อนจำนวน 15 คน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนมาก่อนแล้ว จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีความรู้เดิมเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนนั้นจะมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น รวมทั้งมีความคงทนในการจำด้วย จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าความสามารถในการเขียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น

สมศรี บำบัด (2531 : 112) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็ว การอ่านในใจกับอัตราเร็วการเขียน สรุปความจากวรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน

จังหวัดแพร่ ผลปรากฏว่า อัตราเร็วในการอ่านกับอัตราเร็วการเขียนสรุปความจากวรรณกรรม ร้อยแก้วของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์ และส่งเสริมพัฒนาการในลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน ดังเช่น ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนดี มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านดี และผู้เขียนที่มีความสามารถในการเขียนดีก็มักจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการอ่านมากด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะทักษะทั้งสองส่งเสริมความสามารถซึ่งกันและกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 48 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 48 คน ซึ่งได้มาจากประชากรทั้งหมด โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียนดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่มีจำนวนห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนเพียงพอที่จะเป็นกลุ่มทดลองได้

2. มีการจัดชั้นเรียนแบบลดความสามารถทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งในแต่ละห้องเรียน จะมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยทั้งสูง กลาง ต่ำ คละกัน

3. เป็นโรงเรียนที่มีผู้บริหาร และคณะครูเห็นความสำคัญของการวิจัยและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

หลังจากนั้นได้ดำเนินการจับสลากแบ่งห้องเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งมีจำนวนนักเรียนห้องเรียนละ 24 คน โดย

กลุ่มทดลอง ใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มควบคุม ใช้เนื้อความทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้เป็นสื่อสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - 1.1 เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 1.2 เนื้อความทั่วไป
2. แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ
3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

คุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้เป็นสื่อสำหรับฝึกคัดลายมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดลายมือ คุณลักษณะของเนื้อความที่เป็นสื่อสำหรับฝึกคัดลายมือ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร และขอบข่ายเนื้อหาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เกี่ยวกับถ้อยคำ จำนวน ภาษา และแนวการสอนการคัดลายมือ

2. ศึกษาหลักจิตวิทยาพัฒนาการภาษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือก เนื้อหาจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

3. พิจารณาคัดเลือกเนื้อความ สำหรับฝึกคัดลายมือ จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือ อ่านประกอบ วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อความ สำหรับฝึกคัดลายมือ

- 3.1 มีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่าต่อผู้อ่าน
- 3.2 ใช้ถ้อยคำ และสำนวนภาษาที่สละสลวย
- 3.3 มีปริมาณของเนื้อหา เหมาะสมกับช่วงความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 3.4 เนื้อหามีคุณลักษณะที่ดี ดังนี้

3.4.1 คำศัพท์ มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย

3.4.2 มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย

3.4.3 เป็นประเภทของเนื้อหาที่เด็กวัย 9-10 ปี ชอบและสนใจ

3.4.4 เนื้อหามีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดี

คุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ยึดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ดังนี้

1. ยึดหลักเกณฑ์ตามข้อ 1-3

2. สอดคล้องกับแนวคิดจากเนื้อหาในบทเรียน ของหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐาน ภาษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีทั้งหมด 18 แนวคิด

3. เนื้อความถูกต้องตามอรรถลักษณะทางภาษา ได้แก่ อรรถลักษณะทางภาษาชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์รายงาน และเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ

4. มีรูปแบบที่ชัดเจน เหมาะสมสำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการฝึกคัด

4.1 ตัวอักษร

4.2 การย่อหน้า

4.3 การเว้นวรรคตอน

4.4 การเขียนรูปแบบคำที่ถูกต้อง เช่น เขียนถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ไม่เขียนฉีกคำ

5. มีปริมาณที่เหมาะสมกับช่วงความสนใจของนักเรียน สำหรับฝึกคัดลายมือให้แล้วเสร็จภายใน 25 นาที

เนื้อความทั่วไป ยึดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ดังนี้

1. ยึดหลักเกณฑ์ตามข้อ 1-3

2. มีรูปแบบที่ชัดเจน เหมาะสมสำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการฝึกคัด

2.1 ตัวอักษร

2.2 การย่อหน้า

2.3 การเว้นวรรคตอน

2.4 การเขียนรูปแบบคำที่ถูกต้อง เช่น เขียนถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ไม่เขียนฉีกคำ

3. มีปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสมกับช่วงความสนใจของนักเรียน สำหรับฝึกคัดลายมือให้แล้วเสร็จภายใน 25 นาที

4. นำเนื้อความจากที่คัดเลือกได้ในข้อ 3 เสนอต่อประธานกรรมการการควบคุมปริญญา นิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังปรากฏในภาคผนวก) ตรวจสอบความ

สอดคล้องระหว่างเนื้อความ และแนวคิดที่วิเคราะห์ได้จากบทเรียน โดยพิจารณาประเมินตามแบบประเมินความเหมาะสมของเนื้อความที่ใช้เป็นสื่อสำหรับฝึกคัดลายมือ

5. นำเนื้อความที่ได้รับการพิจารณาแล้ว ไปจัดทำแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งแผนการสอนประกอบไปด้วยความคิดรวบยอด จุดประสงค์ ระยะเวลาที่ใช้ สื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล

6. นำแผนการสอนที่สร้างแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังปรากฏในภาคผนวก) ตรวจพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านมะค่าคงฤทธิ (บัวสุวรรณอนุสรณ์) อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 42 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง ด้านเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน แล้วนำแผนการสอนที่ใช้แล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง ก่อนนำไปใช้สอนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

8. นำแผนการสอนที่ทดลองใช้แล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปใช้สอนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หนังสือเรียนภาษาไทย หนังสืออ่านประกอบ เพื่อพิจารณาในการคัดเลือกคำ และข้อความให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือจำนวน 2 ฉบับ ใช้เวลาฉบับละ 30 นาที โดยคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

- แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือที่เป็นร้อยกรอง จำนวน 1 ฉบับ
- แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือที่เป็นร้อยแก้ว จำนวน 1 ฉบับ

(ดังปรากฏในภาคผนวก)

3. นำแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญาโทตรวจแก้ไข และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

ผลการพิจารณาแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยกรอง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ปริมาณของเนื้อความที่นำมาให้คัดกับเวลาที่กำหนดให้ยังขาดความเหมาะสม จึงควรปรับปรุง เนื้อความที่นำมาให้คัดโดยการตัดคำประพันธ์ของร้อยกรองในบทที่ 5 ออกไป เพื่อให้เนื้อความ ดังกล่าวมีปริมาณที่เหมาะสมกับเวลา

ผลการพิจารณาแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยแก้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ปริมาณของเนื้อความที่นำมาให้คัดกับเวลาที่กำหนดให้ยังขาดความเหมาะสม จึงควรปรับปรุง เนื้อความที่นำมาให้คัดโดยการตัดเนื้อความในส่วนของย่อหน้าที่ 2 ออกไป เพื่อให้เนื้อความ ดังกล่าวมีปริมาณที่เหมาะสมกับเวลา

4. นำแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ ที่ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปทดลอง ใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านมะค่าคงฤทธิ (บัวสุวรรณอนุสรณ์) อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ทำการทดสอบ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ฉบับ

5. ผู้วิจัยนำผลงานการคัดลายมือ จากการทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับ มาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ

การสร้างและหาคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมี ลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ จากเกณฑ์การพิจารณาประเมินผลการ คัดลายมือ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) และเกณฑ์การให้คะแนน คุณภาพลายมือจากงานวิจัยของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539)

5.2 ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ โดยได้ประยุกต์จากเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และจากเกณฑ์ในงานวิจัยของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 5.1 ทั้งนี้เพื่อให้เกณฑ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมชัดเจน เป็นรูปธรรม เพิ่มความสะดวกในการตรวจ การบันทึกคะแนน เพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะ ของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ และเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดังปรากฏในตาราง 4-7)

กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการคัดลายมือ

ตาราง 4 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือของผู้วิจัย

รายการ	คะแนนเต็ม 100
1. ความสวยงาม	40
1.1 รูปร่างตัวอักษรเป็นแบบเดียวกัน (ตัวเหลี่ยม)	8
1.2 ลักษณะตัวอักษร	8
1.3 ตัวอักษรเป็นระเบียบและอยู่ระดับเดียวกับบรรทัด	8
1.4 คุณภาพของเส้น	8
1.5 ช่องไฟระหว่างตัวอักษร	8
2. ความสะอาด	15
2.1 ไม่มีรอยขีด ลบ ขีด ฆ่า	10
2.2 ไม่มีรอยเปื้อน	5
3. ความเป็นระเบียบ	15
3.1 การวางรูปแบบ (ร้อยกรอง, ร้อยแก้ว)	5
3.2 การวางสระ วรรณยุกต์ กาไรต์	10
4. การคัดลอกข้อความ	20
4.1 คัดลอกข้อความถูกต้อง	10
4.2 คัดลอกข้อความครบถ้วน	10
5. ความเร็วในการคัด	10
รวมคะแนน	100

ตาราง 7 แสดงรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ

ประเภทของการวัด	รายละเอียดในการให้คะแนน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์การหักคะแนน	
			จำนวน	คะแนนที่หัก
1. ความสวยงาม 40 คะแนน	1.1 ถ้ารูปร่างตัวอักษรไม่เป็นแบบเดียวกัน (ตัวเหลื่อม)	8	3 ตัว	1 คะแนน
	1.2 ถ้าลักษณะตัวอักษร หัวบอด ไม่มีหัว ขนาดของตัวอักษรไม่เหมาะสม ขาดความเป็นระเบียบและไม่อยู่ในระดับเดียวกับบรรทัด	8	3 ตัว	1 คะแนน
	1.3 ถ้าวางสระ วรรณยุกต์ การันตีผิดตำแหน่ง	8	2 ตัว	1 คะแนน
	1.4 ถ้าคุณภาพของเส้นไม่สม่ำเสมอ	8	3 ตัว	1 คะแนน
	1.5 ถ้าช่องไฟระหว่างตัวอักษรไม่เท่ากัน	8	2 ตัว	1 คะแนน
2. ความสะอาด 15 คะแนน	2.1 ถ้ามีรอยขีด ลบ ชีต หมำ	10	1 ตำแหน่ง	1 คะแนน
	2.2 ถ้ามีรอยเปื้อน	5	1 ตำแหน่ง	1 คะแนน
3. ความเป็นระเบียบ 15 คะแนน	3.1 ถ้าวางรูปแบบผิด จากรูปแบบที่กำหนดให้ - การวางรูปแบบข้อความ (ย่อหน้า) - การวางรูปแบบคำประพันธ์	5	1 ตำแหน่ง	2 คะแนน
	3.2 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด และเขียนอีกคำ	10	1 ตำแหน่ง	1 คะแนน
4. การคัดลอกข้อความ 20 คะแนน	4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิด	10	1 คำ	1 คะแนน
	4.2 ถ้าคัดลอกข้อความตกหล่น หรือเกิน	10	1 คำ	1 คะแนน
5. ความเร็วในการคัด 15 คะแนน	5.1 ปริมาณของงานที่ได้ภายในกำหนด	10	ใช้เวลามากกว่าที่กำหนด 1 นาที	1 คะแนน

5.3 นำเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ตรวจแก้ไข และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

6. นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยกรองและฉบับร้อยแก้ว โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) แบบของครอนบัค (Cronbach) ปรากฏว่าฉบับร้อยกรองได้ค่าความเชื่อมั่น 0.72 และฉบับร้อยแก้วได้ค่าความเชื่อมั่น 0.73

7. นำผลการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและอาจารย์ปริญญา อดสิน ซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ตรวจโดยยึดหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ปรากฏว่าฉบับร้อยกรองได้ค่าความเชื่อมั่น 0.68 และฉบับร้อยแก้วได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการสร้างและวิธีการเขียนข้อสอบ จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อทดสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 11-402) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2. วิเคราะห์ความยากง่ายของคำ ประโยค สำนวนภาษา จากข้อความ สถานการณ์ หรือบทประพันธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

3. สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน จากข้อความ สถานการณ์ หรือบทประพันธ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา ผู้วิจัยได้สร้างคำถามแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมการตอบคำถามในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่าน ด้านการอ่านเพื่อตีความ และด้านการวิเคราะห์ความ

4. นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่สร้างแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ตรวจแก้ไข และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน (ดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาถึงความเห็น ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117)

คะแนน +1 สำหรับข้อสอบที่แน่ใจว่าวัดตรงตามจุดประสงค์นั้น

คะแนน 0 สำหรับข้อสอบที่ไม่แน่ใจ

คะแนน -1 สำหรับข้อสอบที่แน่ใจว่าวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์นั้น

เมื่อบันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อแล้ว นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าข้อทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ เพื่อหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนสหประชาสาธ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

6. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 แห่ง ในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

7. นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Chung - The Fan) แล้วเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.27 - 0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.23 - 0.71

8. นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหลุมข้าว อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 47 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

9. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 แห่ง ในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

10. นำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.76

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 63) ซึ่งมีตารางแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตาราง 8 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T_1	X_a	T_2
RC	T_1	X_b	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง ดังนี้

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T_1 แทน การสอบก่อนการทดลอง
- T_2 แทน การสอบหลังการทดลอง
- X_a แทน การเรียนจากกิจกรรม สำหรับฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่ สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- X_b แทน การเรียนจากกิจกรรม สำหรับฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 การทดลองแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลอง 18 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30 นาที ทำการสอน ในวันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ ในช่วงเวลา 08.15 - 08.45 น. และเวลา 12.15 - 12.45 น. สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยช่วงเวลาที่ใช้ฝึกระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะหมุนเวียนกันไปกลุ่มละสัปดาห์ ดังมีรายละเอียดช่วงเวลาดำเนินการทดลองจากตาราง ดังนี้

ตาราง 9 การจัดคาบเวลาในการทดลองสอนในหนึ่งสัปดาห์

วัน \ เวลา	08.15 น. - 08.45 น.	12.15 น. - 12.45 น.
จันทร์	กลุ่มทดลอง (กลุ่มควบคุม)	กลุ่มควบคุม (กลุ่มทดลอง)
พุธ	กลุ่มควบคุม (กลุ่มทดลอง)	กลุ่มทดลอง (กลุ่มควบคุม)
ศุกร์	กลุ่มทดลอง (กลุ่มควบคุม)	กลุ่มควบคุม (กลุ่มทดลอง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ ฉบับร้อยกรองและร้อยแก้วนั้น ทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ

2. ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยสอนเองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนกัน มีระยะเวลาในการสอนเท่ากัน ต่างกันเฉพาะคุณลักษณะเนื้อความที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ โดยกลุ่มทดลองใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และกลุ่มควบคุมใช้เนื้อความทั่วไป

3. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน สำหรับแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับนั้น ทำการสอบวันละ 1 ฉบับ

4. ตรวจแบบทดสอบ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจผลการทดสอบแล้ว นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t -test แบบ Independent Samples

2. เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบ Dependent Sample

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความแปรปรวนของคะแนน โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 142)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือแต่ละฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ซึ่งมีสูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125 - 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_i แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 2 คน จากการตรวจแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือแต่ละฉบับ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2540 : 122)

$$r_u = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_u	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบของผู้ตรวจคนที่ 1
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบของผู้ตรวจคนที่ 2
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนระหว่างผู้ตรวจคนที่ 1 กับผู้ตรวจคนที่ 2
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบของผู้ตรวจคนที่ 1 แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการตรวจแบบทดสอบของผู้ตรวจคนที่ 2 แต่ละตัวยกกำลังสอง

2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2540 : 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.4 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เทห์ ฟาน (Chung - The Fan)

2.5 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้สูตร KR - 20 (Kuder - Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2540 : 123)

$$r_u = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{1 - \sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_u	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = 1-P
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 162) คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right) \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่าน ที่ได้จากการทดสอบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 165) คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนแต่ละกลุ่ม
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
2. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภายหลังการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
3. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
4. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

1. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือ ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธีการทางสถิติ t - test แบบสองกลุ่ม (t - test แบบ Independent Samples) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือ ของนักเรียนระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$		S^2		t
		ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	
กลุ่มทดลอง	24	140.63	156.29	327.46	338.04	1.07
กลุ่มควบคุม	24	146.46	151.17	222.52	210.41	

จากตาราง 10 จะเห็นว่านักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตร
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไปภายหลังการทดลอง
สอน นักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภายหลังการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ (t - test) แบบสองกลุ่ม (t-test แบบ Independent Samples) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภายหลังการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	24	20.08	24.69	2.42*
กลุ่มควบคุม	24	16.96	15.17	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 จะเห็นว่า นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 แสดงว่า ภายหลังการสอนนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

3. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

3.1 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ (t - test) แบบกลุ่มเดียว (t-test แบบ Dependent Sample) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	24	140.63	376	13722	4.16*
หลังการทดลอง	24	156.29			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 จะเห็นว่า หลังการทดลองนักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 แสดงว่า ภายหลังจากที่นักเรียนฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือดีขึ้น

3.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง ที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ (t - test) แบบกลุ่มเดียว (t-test แบบ Dependent Sample) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

กลุ่มควบคุม	n	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	24	146.46	113	3221	2.13*
หลังการทดลอง	24	151.17			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 จะเห็นว่า หลังการทดลองนักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือดีขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 แสดงว่า ภายหลังจากที่นักเรียนฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป นักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือดีขึ้น

4. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

4.1 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ (t - test) แบบกลุ่มเดียว (t-test แบบ Dependent Sample) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	24	23.13	63	432	3.84*
หลังการทดลอง	24	24.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 จะเห็นว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 แสดงว่า ภายหลังจากที่นักเรียนฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

4.2 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทางสถิติ (t - test) แบบกลุ่มเดียว (t-test แบบ Dependent Sample) ได้ผลดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป

กลุ่มควบคุม	n	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	24	15.79	29	121	3.06*
หลังการทดลอง	24	16.96			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 จะเห็นว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 แสดงว่า ภายหลังจากที่นักเรียนฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อการพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อการพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. คุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ต่างกันส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 48 คน แบ่งเป็น 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 24 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกโรงเรียนตามเหตุผล ดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่มีจำนวนห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนเพียงพอและเหมาะสมที่จะใช้เป็นกลุ่มทดลองได้

1.2 มีการจัดชั้นเรียนแบบความสามารถทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนซึ่งในแต่ละห้องเรียน จะมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยทั้งสูง กลาง ต่ำ คละกัน

1.3 เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร และคณะครูเห็นความสำคัญของการวิจัยและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบ่งห้องเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้เป็นสื่อสำหรับฝึกคัดลายมือ 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.2 เนื้อความทั่วไป

โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนประกอบการใช้เนื้อความทั้ง 2 ลักษณะ ดังกล่าวด้วย

2.2 แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือที่เป็นร้อยกรอง ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือที่เป็นร้อยแก้ว แล้วนำไปทดสอบหาคุณภาพโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำผลการทดลองที่ได้มาตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากเกณฑ์การให้คะแนนของ หน่วยงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์จากงานวิจัยของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ โดยใช้สูตรของครอนบัค ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.72 ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.73 และผู้วิจัยได้ให้ครูประจำชั้นตรวจคะแนนผลงานของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ผู้วิจัยและครูประจำชั้นมาตรวจหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ให้คะแนน 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.68 ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99

2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่าน ด้านการอ่านเพื่อตีความและด้านการวิเคราะห์ความ เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบ

คุณภาพ ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.27- 0.79 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.23 - 0.71 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับนั้น ทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ

3.2 ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนกันมีระยะเวลาสอน 18 ครั้งเท่ากัน โดยใช้เวลาสอนวันละ 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ในการจัดการเรียนการสอนของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันที่คุณลักษณะของเนื้อหาสำหรับฝึกคัดลายมือ กลุ่มทดลองใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และกลุ่มควบคุมใช้เนื้อความทั่วไป

3.3 ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับนั้น จะทดสอบวันละ 1 ฉบับ

3.4 ตรวจแบบทดสอบ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือ ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ สถิติ t-test แบบ Independent Samples
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภายหลังจากการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ สถิติ t-test แบบ Independent Samples
3. เปรียบเทียบพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้ สถิติ t-test แบบ Dependent Sample
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Sample

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป มีพัฒนาการด้านลายมือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไปก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีพัฒนาการด้านลายมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไปก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า

1. นักเรียนที่ได้รับเนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ได้รับเนื้อความทั่วไป มีพัฒนาการด้านลายมือ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ว่าจะได้รับเนื้อความลักษณะใดก็ตามมีพัฒนาการด้านลายมือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1.1 นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความสนใจ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจัดขึ้น เช่น การแสดงท่าทางการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ถูกต้องสำหรับคัดลายมือ การเล่นเกมเกี่ยวกับการเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด หรือการอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการคัดลายมือ การมีลายมือที่สวยงาม รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมการร้องเพลง และการเล่านิทานด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนี้ถือว่าเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมาก โดยผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมที่มีความหลากหลายทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิการ์

พวงเกษม (2535 : 18 - 20) ที่ว่าเด็กในระดับประถมศึกษา มีความอยากรู้อยากเห็นในการทำและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะประสบผลสำเร็จนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจริง ๆ เพื่อให้นักเรียนจะได้เรียนรู้ด้วย

ความเข้าใจและควรเป็นกิจกรรมที่จูงใจและส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้ และเต็มใจที่จะรับการฝึกฝน จากการสังเกตพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เท่ากัน จึงส่งผลให้พัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการตรวจผลงานนั้น ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปที่ละชั้นตอน โดยเริ่มจากให้นักเรียนมีท่าทางการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ถูกต้องสำหรับฝึกคัดลายมือเสียก่อน แล้วก็แนะนำแผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด แผนภูมิการเขียนร้อยแก้ว ร้อยกรอง ที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับ การย่อหน้า การเว้นวรรคตอนและการวางรูปแบบคำประพันธ์ต่าง ๆ พร้อมกันนั้นก็จะนำผลงานของนักเรียนแต่ละคนมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบทั้งในส่วนของดี และส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข สำหรับการตรวจผลงานของนักเรียนในแต่ละครั้งในแต่ละคนนั้น นอกจากการตรวจให้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยจะเขียนสิ่งที่จะต้องชมเชยและข้อบกพร่องที่นักเรียนจะต้องแก้ไขลงไปชิ้นงาน แล้วแจกกลับคืนให้กับนักเรียนแต่ละคนได้รับทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังมีการสรุปรวมผลงานที่ดีในแต่ละสัปดาห์ไปติดบนป้ายนิเทศ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ดูเป็นตัวอย่างด้วย ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการตรวจผลงานที่เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม จึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านลายมือไม่แตกต่างกัน

1.3 เนื้อความที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างในการฝึกคัดลายมือนี้ เป็นเนื้อความที่เขียนในลักษณะตัวบรรจงครึ่งบรรทัดแบบตัวเหลี่ยมมาเป็นตัวอย่างสำหรับให้นักเรียนฝึกคัดตาม การที่นักเรียนได้เห็นตัวอย่างที่ถูกต้องช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับกรรมนิการ์ พวงเกษม (2535 : 19) ที่ว่า การเรียนภาษานั้น การเลียนแบบถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญ ดังนั้นในการเขียนควรเขียนให้ถูกต้อง เขียนคำที่มีวรรณยุกต์ การันต์วางให้ถูกที่ นำตัวอย่างที่ถูกต้องมาให้นักเรียนดู เมื่อนักเรียนได้เห็นตัวอย่างที่ดีจะช่วยให้นักเรียนได้มีคุณลักษณะทางด้านภาษาที่ดีติดตามมาด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัย จะใช้เนื้อความที่มีความยาวที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมาก และใช้เวลาในการฝึกคัดลายมือในแต่ละครั้งนี้เท่ากันไม่ว่าจะเป็นเนื้อความทั้งที่เป็นร้อยกรองหรือร้อยแก้ว สำหรับในแต่ละครั้งที่ฝึกคัดลายมือเนื้อความที่นำมาให้นักเรียนฝึกคัดทั้ง 2 กลุ่ม เป็นเนื้อความประเภทเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าเป็นเนื้อความประเภทร้อยกรอง ทั้ง 2 กลุ่ม ก็จะใช้ฝึกคัดประเภทร้อยกรอง หรือถ้าเป็นเนื้อความประเภทร้อยแก้วก็จะเป็นร้อยแก้วเหมือนกัน นอกจากนี้มีความยาวของเนื้อความรวมทั้งระยะเวลาที่กำหนดให้คัดเท่ากัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้พัฒนาการด้านลายมือของทั้ง 2 กลุ่มใกล้เคียงกันมาก

2. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก

2.1 นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือในแต่ละครั้งนั้น เป็นเนื้อความที่มีแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดจากเนื้อหาในบทเรียน ของหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถือว่าเป็นเนื้อความที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดเดิมของนักเรียนที่ได้เรียนมาบ้างแล้วเป็นส่วนใหญ่ และเป็นแนวคิดที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของนักเรียน * ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์เดิมมาก่อนก็จะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนดีขึ้นดังที่ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2528:26) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านของเด็กจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำนั้น ขึ้นอยู่กับวัยและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จอห์นสัน (Johnson. 1986:1-13) ที่ได้ทำการศึกษากับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 พบว่าความรู้เดิมของนักเรียนที่เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนมาก่อนแล้วจะมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของกรรณิการ์ พวงเกษม (2535:36) ที่ว่า ประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ก่อนที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอนใหม่ ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอน เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้เร็วขึ้น

2.2 ลักษณะของเนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่นำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือเป็นเนื้อความที่มีรูปแบบถูกต้องตามอรรถลักษณะของภาษา โดยเนื้อความที่ดีและถูกต้องตามอรรถลักษณะของภาษาจะเป็นเนื้อความที่มีความชัดเจนอยู่ในตัว และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้อย่างชัดเจน และทราบว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความหมาย การให้เนื้อความที่ถูกต้องตามรูปแบบของอรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิด ที่ประกอบไปด้วยลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ และลักษณะของภาษาที่ถูกต้องจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โสภณา แจ่มยวง (2538 : 98) กล่าวว่า การให้รูปแบบของภาษา การให้ตัวอย่างของเนื้อความแต่ละชนิด และการใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ในบริบทแวดล้อมของภาษาในแต่ละเนื้อความ จะทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร ทำให้มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้รูปแบบของอรรถลักษณะที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ

เป้าหมายของการสื่อสารได้อย่างชัดเจน สามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง แสดงความคิดเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องที่อ่านได้ (ทศพร เกตุถนอม, 2539:98) สำหรับเนื้อความที่ผู้วิจัยได้นำมาให้นักเรียนฝึกนั้นเป็นเนื้อความชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ รายงาน และเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ อรรถลักษณะของภาษาดังกล่าวเป็นเนื้อความที่มีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ และลักษณะของภาษาที่อยู่ใกล้ตัวหรืออยู่ในช่วงความสนใจของผู้เรียนซึ่งเป็นไปตามที่สมศักดิ์ ศรีมานิช (2523:25) หทัย ดันหยง (2525:26) ณรงค์ ทองปาน (2526:8) และวราภรณ์ บำรุงกุล (2530:88-89) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กในช่วง 9-10 ปี มีความชอบและสนใจเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ชีวิตในโรงเรียน การต่อสู้ การท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ชอบเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งลักษณะของเนื้อความที่นำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือจะมีทั้งประเภทร้อยกรองและร้อยแก้ว โดยเนื้อความในแต่ละชนิดนั้นผู้วิจัยจะใช้สลับกันไปขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อความที่จะให้คัดในแต่ละครั้ง เริ่มจากข้อความที่มีความยวดยาวน้อยสุดไปหาความยาวมากที่สุด และหมุนเวียนไประหว่างเนื้อความประเภทร้อยกรองและร้อยแก้ว การที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบที่หลากหลายนี้ ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นต่อเนื้อความที่ตนเองได้ฝึกอยู่เสมอ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยแจกให้แล้ว นักเรียนจะรีบอ่านทันทีเพื่อต้องการที่จะทราบว่าตนเองจะได้คัดเกี่ยวกับเรื่องใด และเมื่อผู้วิจัยบอกให้เริ่มคัดได้นักเรียนก็จะอ่านและทำความเข้าใจไปด้วยขณะที่ตนเองคัดอย่างตั้งใจทำให้นักเรียนได้เข้าใจเนื้อความนั้นดีเพราะได้อ่านซ้ำถึง 2 ครั้ง

จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น ทำให้นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัส รัตนศิลา (2539:114) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐานและวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ทศพร เกตุถนอม (2540:85-86) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติ โดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มีพัฒนาการด้านลายมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก

เนื้อความที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือนี้เป็นเนื้อความที่มีความเหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และความสนใจของนักเรียน เพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสนใจในการอ่าน ความยากง่ายของคำศัพท์ ประโยค และสำนวนภาษาของกลุ่มตัวอย่างมาแล้วว่าเด็กในวัยนี้มีความสนใจในการอ่านเรื่องประเภทใด นอกจากนี้เนื้อความดังกล่าวนี้ยังมีรูปแบบและโครงสร้างของเนื้อความถูกต้องตามอรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิดด้วย จากการสังเกตพบว่า เมื่อนำเนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาใช้สำหรับเป็นต้นแบบสำหรับให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ นักเรียนก็คัดอย่างมีความสุขเพราะนักเรียนสามารถรับรู้ในเรื่องที่ได้คัดอย่างเข้าใจ ไม่เป็นกังวลเกี่ยวกับการรับรู้ความหมายของสิ่งที่กำลังคัดอยู่ ทำให้เกิดสมาธิและความตั้งใจในการที่จะคัดให้ได้ลายมือที่สวยงาม ส่งผลให้ผลงานการคัดลายมือของนักเรียนสวยงาม

4. นักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไปก่อนการทดลองกับหลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก

4.1 เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจุดเด่นที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เพราะเนื้อความดังกล่าวมีความถูกต้องตามรูปแบบของอรรถลักษณะของภาษาที่แตกต่างกันไปในแต่ละชนิด ชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ก็จะมีโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ที่เริ่มด้วยบทนำ มีการลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง และบทสรุป ชนิดรายงาน มีโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความที่เป็นบทนำ โดยกล่าวถึงเรื่องทั่วไป แล้วจึงให้รายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ และชนิดเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ มีโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ที่มีบทนำเรื่อง มีลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง แสดงปัญหาของเรื่อง การแก้ปัญหา และก็ให้ข้อเตือนใจท้ายเรื่อง การมีเนื้อความที่ถูกต้องตามรูปแบบเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจได้เป็นอย่างดี

4.2 เนื้อความที่นำมาให้ผู้เรียนคัดนั้น เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และความสนใจของผู้เรียน เพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสนใจในการอ่าน ความยากง่ายของคำศัพท์ ประโยค และสำนวนภาษาของกลุ่มตัวอย่าง มาแล้วว่าเด็กในวัยนี้ชอบที่จะอ่านเรื่องราวที่เป็นชีวิตจริง ชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน ชีวิตประจำวัน ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติ รวมถึงนิทานที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ต่าง ๆ โดยภาษาที่ใช้จะมีทั้งร้อยกรองและร้อยแก้วที่มีความหมายเด่นชัดใช้คำง่ายและสั้น ถ้าเป็นร้อยกรองจะต้องใช้แบบแผนคำประพันธ์ที่ง่าย ๆ เช่น กลอนสี่ กลอนหก และกลอนแปด ที่มีความยาวของเนื้อเรื่องไม่มากจนเกินไป

(กัญญาพร นิตยะประภา. 2534 : 52 - 53) นอกจากนี้เนื้อความดังกล่าวยังได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องกับหลักสูตร และวัยของผู้เรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยด้วย ซึ่งเนื้อความที่นำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือนั้น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ และประสบการณ์เดิมในการคิดวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น ดังนั้นในการสอนคัดลายมือทุกครั้ง ครูผู้สอนควรมีการเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพราะจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ลายมือของนักเรียนสวย และส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนให้พัฒนายิ่งขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรเอาใจใส่ต่อการคัดลายมือของนักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียน เพราะว่าถ้านักเรียนเริ่มหัดเขียนในรูปแบบใดแล้วก็มีทักษะในลักษณะนั้นจึงยากที่จะแก้ไข ในการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่กวดขันการคัดลายมือของนักเรียนเป็นประจำ ถ้าครูผู้สอนพบข้อบกพร่องของนักเรียนคนใดควรบอกข้อบกพร่องในเรื่องนั้น ๆ ให้กับนักเรียนได้ทราบและควรชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของปัญหา ประโยชน์ที่จะได้รับหากมีการแก้ไข เพื่อสร้างแรงจูงใจและจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น

1.3 กิจกรรมคัดลายมือที่จัดให้กับนักเรียนควรมีหลายรูปแบบ เพื่อช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานและมีความพร้อมที่จะคัด เนื้อหาในการคัดควรกำหนดให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ฝึกคัด และควรมีการตรวจผลงานทันทีเมื่อจบจากการฝึกหัดแล้ว เพื่อให้นักเรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเองทำให้นักเรียนมีกำลังใจและกระตือรือร้นในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของเนื้อความที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือที่เหมาะสมกับนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ อีกด้วย โดยเนื้อความที่จะนำมาให้นักเรียนฝึกคัดลายมือนั้น ควรคำนึงถึงความยากง่ายของคำศัพท์ ประโยค สำนวนภาษา ความยาวของข้อความที่นำมาฝึกคัด และประเภทของการคัดลายมือ (ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและตัวบรรจงครึ่งบรรทัด) ซึ่งเนื้อความที่จะนำมาใช้สำหรับฝึกคัดลายมือนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

2.2 ควรมีการศึกษาดัชนีตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการเขียน เจตคติ และ
แรงจูงใจ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรมนิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- _____. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- จรัส รัตนศิลา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA ที่ใช้สื่อการสอนแบบอรรถฐานและวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. จัดสำเนา.
- _____. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2537.
- จินตนา ไบกาชุย. แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2534.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- _____. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2520.
- ชัตสนี สินธุสิงห์ (บรรณารักษ์). วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ชูศักดิ์ บุศราคำ. "การสอนอ่านเขียนแบบปฏิบัติการ," ประชาศึกษา. 1 สิงหาคม 2521.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การเขียน 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2532.
- _____. การประพันธ์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2518.
- ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2526.
- ทัศพร เกตุอนอม. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนภาษาแนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. จัดสำเนา.
- ทัศนีย์ ศุภเมธิ. วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2527.
- นพคุณ คุณาชีวะและคณะ. ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

น้ำเพชร จำปาทอง. การศึกษาศวามเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยออดกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

บันลือ พฤษะวัน. พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

_____. มิติใหม่ในการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

_____. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

_____. อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ประภา โชติบุตร. การเปรียบเทียบแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเริ่มเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

ประเทิน มหพันธ์. หลักการสอนภาษาในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2519.

เปลื้อง ณ นคร. "การคัดลายมือและการสะกดตัว," วัฒนธรรมไทย. 24(51) : 6 มิถุนายน 2528.

_____. "การคัดลายมือและการสอน," วิทยาสาร. 27 : 60-61 ; 15 กรกฎาคม 2519.

ผาณิตทิพย์ วิไลสูงเนิน. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการอ่านวิพากษ์วิจารณ์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค PANORAMA กับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

พยอม สุขมาก. การทดลองใช้อักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมในการสอนคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ม.ป.ท., 2533.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

เพ็ญศรี กันกา. การสอนเขียนภาษาไทยสำหรับครูประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

- เพ็ญศรี วงศ์ไวจจน์. การสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- ภิญญาพร นิตยะประกา. การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.
- รัตนา คุณาธรรม. การพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532. อัดสำเนา.
- รัตนา ศุภจตุรัส. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษา
อังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน โดยใช้โครงสร้างระดับยอด
กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2538.
- วรรณิ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
_____. ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.
- วราภรณ์ บำรุงกุล. เอกสารคำสอนวิชาไทย 427 วรรณกรรมสำหรับเด็ก. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- วิชาการ, กอง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ.
การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย. เอกสารกองวิชาการ ลำดับที่
22/2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
_____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- วิริยะ สิริสิงห. การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, 2524.

- ศึกษานิเทศก์, หน่วย. สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการพัฒนาการสอนเขียนลายมือ
เขียนอักษรไทยอย่างไรได้มาตรฐาน. เอกสาร ศน. ที่ 13/2540. กรุงเทพฯ : แพลน
พริ้นท์ติ้ง, 2540.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2536.
- สมพร วัฒนศิริ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมแผนภาพโครงเรื่องกับกิจกรรมภาพชุด. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สมมาตร มีศรี. การศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน. การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. การประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
 _____. "การประเมินผลทักษะการอ่าน," สารพัฒนาลัทธิสูตร. 45 ; ธันวาคม 2525.
- สมศรี บำบัด. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านในใจกับอัตราเร็วการเขียนสรุปความ
จากวรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- สุวดี ภูประดิษฐ์. การศึกษาความสามารถในการอ่าน และวิเคราะห์ปัญหาการอ่านบทร้อยกรอง
ไทยโดยใช้แบบทดสอบแนวโคลง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สุदारตน์ แซ่ลิ้ม. การวิเคราะห์การเขียนลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา
2531 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กิ่งอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) หน่วยที่ 1-8.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
 _____. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9 - 15.
พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
 _____. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 - การอ่าน (Thai 5) หน่วยที่ 6-10.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.

- สุจิตรา วีระยุทธศิลป์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการโคลซและการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- สุภาพ ดวงเพชร. การเปรียบเทียบความสามารถและความคงทนในการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำกับการใช้แบบฝึกหัดตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์พันธ์ดี, 2536.
- _____. เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- โสภณา แจ่มยวง. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับแรงจูงใจในการเรียนต่างกันและได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- หทัย ตันหยง. การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2525.
- อัญชลี แจ่มเจริญ และคณะ. ศึกษา 231 วิธีสอนวิชากลุ่มทักษะ "ภาษาไทย". กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2526.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- อัมพร สุขเกษม. "การสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเข้าเรียน," ประชาศึกษา. 3 : 151 - 159 ; ตุลาคม 2511.
- Anderson, Richard C. "Role of the Reader's Schema in Comprehension, Learning and Memory," Theoretical Models and Process of Reading. International Reading Association, 1985.
- Burmister, Lou E. Reading Strategies for Secondary School Teachers. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Co., Inc., 1974.
- Dallman, Martha and others. The Teaching of Reading. 4th Ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.

- Finocchiaro, Mary and Sako Sydney. Foreign Language Testing : A Practical Approach. New York : Regents Publishing Company, 1983.
- Goodman, Yetta.M. " Roots of the Whole Language Movement," The Elementary School Journal 90. 1989.
- Hafner, Lawrence E. and Hayden B. Jolly. Pattern of Teaching Reading in the Elementary School. New York : The Macmillan Publishing Company, 1972.
- Hennings, Dorothy "A Writing Approach to Reading Comprehension Schema Theory in Action," Language Arts. 59 ; January, 1982.
- Johnson Patricia. "Acquisition of Schema of Comprehension and Communication : A Study of the Reading - Writing Relationship in ESL," REIC Journal. 17 July, 1986.
- Lono, Luz Paredes. A TESOL Professional Anthology : Listening, Speaking, and Reading. Illinois : volunteer Publishers, 1987.
- Page, Williams D. "The Author and the Reader in Writer and Reading," Research in the Teaching of English. 8 Summer, 1974.
- Raygor, A.L. and R.D. Raygor. Effective Reading. New York : McGraw-Hill, 1985.
- Tomas, Freddy Lavel. "The Extent of the Relationship between Reading Achievement and Writing Achievement among College Freshman," Dissertation Abstracts International. 37(10) : 6320 A; April, 1977.
- Wittrock, M.C. "Writing and the Teaching of Reading," Language Arts. 60 ; May, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
- คุณภาพของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ
- คะแนนการคัดลายมือหลังการทดลอง
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
- คะแนนความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลอง
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตาราง 16 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่าน

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.43	.52	16	.38	.42
2	.75	.52	17	.46	.48
3	.54	.48	18	.63	.40
4	.43	.52	19	.36	.32
5	.41	.56	20	.70	.59
6	.56	.51	21	.68	.51
7	.44	.38	22	.79	.57
8	.46	.28	23	.54	.34
9	.52	.37	24	.66	.65
10	.44	.30	25	.60	.71
11	.67	.53	26	.70	.38
12	.50	.34	27	.36	.41
13	.43	.27	28	.48	.52
14	.41	.31	29	.60	.46
15	.48	.37	30	.27	.23

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

ตาราง 17 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการ
ด้านลายมือ ฉบับร้อยละ

คนที่	X	X ²	คนที่	X	X ²
1	80	6400	16	86	7396
2	85	7225	17	77	5929
3	86	7396	18	84	7056
4	74	5476	19	78	6084
5	74	5476	20	83	6889
6	93	8649	21	66	4356
7	92	8464	22	87	7569
8	75	5625	23	67	4489
9	66	4356	24	98	9604
10	87	7569	25	93	8649
11	81	6561	26	84	7056
12	90	8100	27	83	6889
13	96	9216	28	78	6084
14	89	7921	29	88	7744
15	71	5041	30	67	4489
				$\sum X = 2458$	$\sum X^2 = 203758$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยละ โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.72

ตาราง 18 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการ
ด้านลายมือ ฉบับร้อยละ

คนที่	X	X ²	คนที่	X	X ²
1	73	53259	16	87	7569
2	83	6889	17	88	7740
3	86	67396	18	80	6400
4	75	5625	19	87	7569
5	85	7225	20	91	8281
6	87	7569	21	82	6724
7	91	8281	22	89	7921
8	73	5329	23	74	5476
9	61	3721	24	95	9025
10	89	7921	25	91	8281
11	84	7056	26	91	8281
12	90	8100	27	87	7569
13	99	9801	28	89	7921
14	82	6724	29	93	8649
15	75	5625	30	63	3969
				$\sum X = 2520$	$\sum X^2 = 213966$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยละ โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค มีค่าเท่ากับ 0.73

ตาราง 19 แสดงคะแนนการคัดลายมือและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ
วัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยกรอง ในการประเมินของผู้ตรวจ 2 คน

คนที่	ผู้ตรวจคนที่ 1 (X)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	X^2	Y^2	XY
1	80	86	6400	7396	6880
2	85	92	7225	8464	7820
3	86	90	7396	8100	7740
4	74	81	5476	6561	5994
5	74	85	5476	7225	6290
6	93	94	8649	8836	8742
7	92	93	8464	8649	8556
8	75	81	5625	6561	6075
9	66	76	4356	5776	5016
10	87	92	7569	8464	8004
11	81	87	6561	7569	7047
12	90	91	8100	8281	8190
13	96	94	9216	8836	9024
14	89	89	7921	7921	7921
15	71	81	5041	6561	5751
16	86	89	7396	7921	7654
17	77	87	5929	7569	6699
18	84	85	7056	7225	7140
19	78	84	6084	7056	6552
20	83	91	6889	8281	7553

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	ผู้ตรวจคนที่ 1 (X)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	X^2	Y^2	XY
21	66	80	4356	6400	5280
22	87	91	7569	8281	7917
23	67	73	4489	5329	4891
24	98	94	9604	8836	9219
25	93	88	8649	7740	8184
26	81	88	7056	7740	7392
27	86	84	6889	7056	6972
28	78	84	6084	7056	6552
29	88	85	7744	7225	7480
30	67	66	4489	4356	4422
	$\sum X = 2458$	$\sum Y = 2581$	$\sum X^2 = 203,758$	$\sum Y^2 = 223,271$	$\sum XY = 144,648$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการตรวจให้คะแนนการคัดลายมือฉบับร้อยกรอง ของ
ผู้ตรวจ 2 คน เท่ากับ 0.67

ตาราง 20 แสดงคะแนนการคัดลายมือและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบ

วัดพัฒนาการด้านลายมือฉบับร้อยละ ในการประเมินของผู้ตรวจ 2 คน

คนที่	ผู้ตรวจคนที่ 1 (X)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	X^2	Y^2	XY
1	73	81	5329	6561	5913
2	83	91	6889	8281	7553
3	86	89	7396	7921	7654
4	75	85	5625	7225	6375
5	85	89	7225	7921	7565
6	87	95	7569	9025	8265
7	91	91	8281	8281	8281
8	76	79	5329	6241	5767
9	61	81	3721	6561	4941
10	89	94	7921	8836	8366
11	84	84	7056	7256	7056
12	90	91	8100	8281	8190
13	99	98	9801	9604	9702
14	82	86	6724	7396	7052
15	75	86	5625	7396	6450
16	87	91	7569	8281	7917
17	88	91	7740	8281	8008
18	80	88	6400	7740	7040
19	87	96	7569	9216	8352
20	91	95	8281	9025	8645

ตาราง 20 (ต่อ)

คนที่	ผู้ตรวจคนที่ 1 (X)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (y)	X^2	Y^2	XY
21	82	86	6724	7396	7052
22	89	94	7921	8836	8366
23	74	78	5476	6084	5772
24	95	99	9025	9801	9405
25	91	94	8281	8836	8554
26	91	96	8281	9216	8736
27	87	93	7569	8649	8091
28	89	96	7921	9216	8544
29	93	94	8649	8836	8742
30	63	90	3969	8100	5670
	$\sum X = 2520$	$\sum Y = 2701$	$\sum X^2 = 213,966$	$\sum Y^2 = 244,099$	$\sum XY = 228,024$

ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ในการตรวจให้คะแนนการคัดลายมือฉบับร้อยละ ของ
ผู้ตรวจ 2 คน เท่ากับ 0.99

ตาราง 21 แสดงคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดพัฒนาการ
ด้านลายมือทั้ง 2 ฉบับ ภายหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ฉบับร้อย กรอง (x)	ฉบับ ร้อยแก้ว (y)	(x+y)	(x+y) ²	ฉบับร้อย กรอง (x)	ฉบับร้อย แก้ว (y)	(x+y)	(x+Y) ²
1	86	87	173	29929	82	70	152	23104
2	81	81	162	26244	58	60	118	13924
3	60	56	116	13456	67	61	128	16384
4	84	78	162	26244	79	82	164	25921
5	78	76	154	23716	68	74	142	20164
6	61	62	123	15129	68	81	149	22201
7	74	85	159	25281	76	76	152	23104
8	74	75	149	22201	57	74	131	17161
9	73	81	154	23716	74	83	157	24649
10	95	75	170	28900	73	74	147	21609
11	81	88	169	28561	74	78	152	23104
12	89	88	177	31329	68	82	150	22500
13	83	82	165	27225	84	92	176	30976
14	78	81	159	25281	67	74	141	19881
15	81	81	162	26244	69	76	145	21025
16	85	80	165	27225	82	89	171	29241
17	77	78	155	24025	71	73	144	20736
18	90	94	184	33856	64	80	144	20736
19	72	60	132	17424	81	87	168	28224
20	87	86	173	29929	87	90	177	31329

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ฉบับร้อย กรอง (x)	ฉบับ ร้อย แก้ว (y)	(x+y)	(x+y) ²	ฉบับร้อย กรอง (x)	ฉบับร้อย แก้ว (y)	(x+y)	(x+y) ²
21	85	73	168	28224	84	84	168	28224
22	74	85	159	25281	73	82	155	24025
23	67	47	114	12996	70	85	155	24025
24	75	72	147	21609	70	75	145	21025
$\bar{X}$	78.75	77.54	156.29	-	72.50	78.42	151.17	-
$\sum(x+y)$	-	-	3,751	-	-	-	3,628	-
$\sum(x+y)^2$	-	-	-	594,025	-	-	-	553,272

ตาราง 22 แสดงคะแนนของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ภายหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	X	X ²		X	X ²
1	22	484	1	19	361
2	19	361	2	13	169
3	12	144	3	16	256
4	14	196	4	18	324
5	21	441	5	20	400
6	21	441	6	22	484
7	14	196	7	12	144
8	22	484	8	12	144
9	14	196	9	17	289
10	27	729	10	14	196
11	27	729	11	18	324
12	27	729	12	18	324
13	26	676	13	20	400
14	10	100	14	23	529
15	21	441	15	10	100
16	26	676	16	13	169
17	25	625	17	9	81
18	19	361	18	20	400
19	22	484	19	19	361
20	15	225	20	16	256

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง		คนที่	กลุ่มควบคุม	
	X	X ²		X	X ²
21	20	400	21	20	400
22	20	400	22	16	256
33	17	289	23	20	400
24	21	441	24	22	484
$\bar{X}$	20.08	-	$\bar{X}$	16.96	-
$\sum X$	482	-	$\sum X$	407	-
$\sum X^2$	-	10,248	$\sum X^2$	-	7,251

ภาคผนวก ข

- แผนการสอน
- เนื้อความที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ
- แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ
- แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

คำชี้แจง

เรื่อง การใช้แผนการสอน

แผนการสอน หมายถึง แผนประกอบการใช้เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

1. ความคิดรวบยอด
2. จุดประสงค์
3. ระยะเวลาที่ใช้
4. สื่อการเรียนการสอน
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 5.1 ขั้นนำ
 - 5.2 ขั้นสอน
 - 5.3 ขั้นสรุป
 - 5.4 ขั้นประเมินผล

แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีทั้งหมด 18 แผน ซึ่งแผนการศึกษาดังกล่าวจะนำไปใช้ทั้ง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การใช้แผนการสอน

แผนการสอนนี้ ถือว่าเป็นแผนการสอนร่วมที่ใช้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนั้นใน
การใช้แผนการสอน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเข้าใจรายละเอียดของส่วนประกอบของ
แผนการสอนที่ใช้เหมือนกันและต่างกัน ดังนี้

ส่วนประกอบประกอบของแผนการสอนที่ใช้ เหมือนกัน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ได้แก่ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ ระยะเวลาที่ใช้ สื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียน
การสอนในขั้นนำ และขั้นประเมินผล

สำหรับส่วนประกอบของแผนการสอนที่ใช้ ต่างกัน ระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นสอนและขั้นสรุป ซึ่งจะเป็นการนำเนื้อความ
สำหรับฝึกคัดลายมือไปให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ โดยเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือของทั้ง 2 กลุ่มจะ

เขียนแยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไว้ในส่วนของสื่อการเรียนการสอน เมื่อผู้สอนจะสอนกับกลุ่มใดก็ให้เลือกใช้เนื้อความสำหรับกลุ่มนั้น ๆ ในการสอน

แผนการสอน ครั้งที่ 1

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง
2. การสาธิตท่าทางการนั่งเขียน การจับดินสอ และการวางกระดาษจากนักเรียน
3. แผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
4. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องกากับเหยือกน้ำ
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องนกเหยี่ยวกับนกกา

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

1.1 นักเรียนแสดงท่าทางในการเขียนที่ตนเองคิดว่าถูกต้องที่สุด เช่น การนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษ หลังจากนั้นครูนำรูปภาพที่แสดงท่าทางในการเขียนที่ถูกต้องติดลงบนกระดานดำแล้วให้นักเรียนพิจารณาดูว่าตนเองนั่งถูกหรือยัง โดยครูจะคัดเลือกนักเรียนที่

1.2 สามารถแสดงท่าทางการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ถูกต้องมาสาธิตให้นักเรียนดูหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม โดยครูทำหน้าที่คอยแนะนำ

1.3 ครูนำแผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่เขียนแบบตัวเหลี่ยมมาให้นักเรียนดูพร้อมกับอธิบายวิธีการเขียนที่ถูกต้อง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องกากับเหยือกน้ำ

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องนกเหยี่ยวกับนกกา

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอน ครั้งที่ 2

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องความจริง
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องสมชาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำตัวอย่างผลงานการคัดลายมือของนักเรียน ภายหลังจากที่ได้รับการตรวจแล้ว มาให้นักเรียนดู ว่าพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ ไตบ้างที่นักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนได้ไม่ถูกต้องแล้วครูนำแผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาติดบนกระดานดำพร้อมกับสาธิตวิธีการเขียนที่ถูกต้องให้นักเรียนดู

2. ขั้นตอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องความจริง

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องสมชาย

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องความจริง

1. ผู้กล่าวข้อความนี้รู้สึกเป็นห่วงในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. การกระทำของคนที่ส่งผลเสียต่อส่วนรวม
 - ข. เชื้อโรคที่ลงไปในอาหารที่ไม่มีอะไรมากปิด
 - ค. ฝุ่น ละออง สารตะกั่วในอากาศ
 - ง. การออกกฎหมายเอาผิดกับการกระทำที่ไม่ถูกต้อง
2. นักเรียนคิดว่าฝุ่นละออง และสารตะกั่วต่าง ๆ ที่กล่าวถึงนั้นน่าจะมาจากสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. จากการเผาขยะตามบ้านเรือน
 - ข. จากท่อไอเสียรถยนต์
 - ค. จากโรงงานอุตสาหกรรม
 - ง. จากเตาเผาขยะของสุขาภิบาล
3. “เราน่าจะมีกฎหมายเอาผิดกับการกระทำเหล่านี้บ้าง” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงการกระทำในข้อใด
 - ก. การสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่
 - ข. การนำสีไปพ่นเล่นบนผนังอาคาร
 - ค. การทิ้งขยะในถังขยะสาธารณะ
 - ง. การใช้โทรศัพท์ด้วยความระมัดระวัง

แบบฝึกหัดเรื่องสมชาย

1. เพราะเหตุใดสมชายจึงต้องแกล้งทำงานให้ช้า ๆ
 - ก. เพื่อจะได้มีเวลาเล่นเพิ่มขึ้น
 - ข. เพื่อที่ครูจะได้ให้ทำงานให้น้อยลง
 - ค. เพื่อที่จะได้มีโอกาสคุยกับเพื่อนมากขึ้น
 - ง. เพื่อจะได้มีเวลาแกล้งเพื่อนเพิ่มมากขึ้น
2. คุณครูลงโทษสมชายที่แกล้งต้อยด้วยวิธีการใด
 - ก. ให้ลบกระดานดำก่อนกลับบ้าน
 - ข. ให้นำถังขยะในห้องเรียนไปทิ้ง
 - ค. ให้กวาดถูห้องเรียนก่อนกลับบ้าน
 - ง. ให้ปิดประตูหน้าต่างห้องเรียนก่อนกลับบ้าน
3. การกระทำของสมชายขาดคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความเสียสละ
 - ข. ความสามัคคี
 - ค. ความรับผิดชอบ
 - ง. ความมีระเบียบวินัย

แผนการสอน ครั้งที่ 3

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ข้อความที่เป็นร้อยแก้ว
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องหุ่นยนต์
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องนกแก้วของฉัน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชี้นำ

ครูนำข้อความที่เป็นร้อยแก้วมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าลักษณะของข้อความที่เป็นร้อยแก้วประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เช่น การย่อหน้า การเว้นวรรคตอน แล้วช่วยกันสรุปเพื่อนำไปใช้ในการคัดลายมือ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องหุ่นยนต์

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องนกแก้วของฉัน

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอน ครั้งที่ 4

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิบัตรย่อยกรอกรธรรมชาติ
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องหน้าที่
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องปิดตาควานหา

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำแผนภูมิบัตรย่อยกรอกรมาให้นักเรียนอ่าน ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบัตรย่อยกรอกรที่ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนสังเกตในเรื่องของการวางรูปแบบคำประพันธ์ และการย่อหน้า

2. ขั้นตอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องหน้าที่

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องปิดตาควานหา

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ธรรมชาติ

ก่อนนี้โลกสวยด้วยป่า
บัดนี้ป่าไม่ถูกโรมรัน
ครุฑาป่าของหนูอยู่ที่ไหน
หรือหนูจะได้ชมเพียงแต่

สดชื่นเย็นตาพาสุขสันต์
พุ่มนี้คงมีวันโลกสิ้นใจ
ต้นไม้และใบอย่างไหนแท้
กาบแก้วใบแห้งสร้างว่าจริง

(นิยายสารรักลูก ปีที่ 9 ฉบับ 99 เมษายน 2534)

แบบฝึกหัดเรื่องหน้าที่

1. การกระทำในข้อใดเป็นการทำหน้าที่ต่อตนเอง
 - ก. ลิฟท์ทำการบ้านให้ออย
 - ข. เจมส์แปรงฟันทุกวัน
 - ค. นิโคลช่วยแม่ล้างจาน
 - ง. ทาทายังไปชื้อน้ำปลาที่ตลาด
2. คนที่ปฏิบัติตามหน้าที่แสดงว่ามีคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความสามัคคี
 - ข. ความตรงต่อเวลา
 - ค. ความรับผิดชอบ
 - ง. ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ
3. ให้เรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ โดยเริ่มจากการทำหน้าที่ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
 1. การเสียภาษี
 2. การบริจาคโลหิต
 3. การช่วยเหลืองานต่าง ๆ ภายในบ้าน
 4. การประพฤติตนเป็นเด็กดีไม่ติดยาเสพติด
 - ก. 1 - 2 - 3 - 4
 - ข. 2 - 3 - 4 - 1
 - ค. 3 - 4 - 1 - 2
 - ง. 4 - 3 - 2 - 1

แบบฝึกหัดเรื่องปิดตาควานหา

1. คำประพันธ์นี้กล่าวเน้นถึงเรื่องใด
 - ก. วิธีการเล่นเกม
 - ข. มารยาทในการเล่นเกม
 - ค. ประโยชน์ของการเล่นเกม
 - ง. ความสำคัญของการเล่นเกม
2. การเล่นเกมปิดตาควานหานี้ ช่วยส่งเสริมคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความอดทน
 - ข. ความสามัคคี
 - ค. ความซื่อสัตย์
 - ง. ความมีระเบียบวินัย
3. ให้เรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ให้ได้ใจความที่สมบูรณ์
 1. ทายชื่อเพื่อนเมื่อจำได้
 2. ผู้เล่นทุกคนยืนเป็นวงกลม
 3. ทายถูกก็ให้เปลี่ยนคนใหม่มาแทน
 4. ผู้ทำหน้าที่หาเพื่อนใช้ผ้าปิดตาให้สนิท
 5. ใช้มือคลำไปบนอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
 - ก. 1 - 2 - 3 - 4 - 5
 - ข. 2 - 4 - 5 - 1 - 3
 - ค. 4 - 2 - 1 - 5 - 3
 - ง. 2 - 4 - 1 - 5 - 3

แผนการสอน ครั้งที่ 5

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ข้อความที่เขียนด้วยลายมือต่างกัน ได้แก่ ตัวบรรจง ตัวหวัด แกมบรรจง ตัวหวัด และตัวอักษรที่เป็นศิลปะ
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เพลงโครหนอ
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องหนังสือคือชีวิต

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วครูแจกข้อความที่เขียนด้วยลายมือต่างกันให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้แก่ ตัวบรรจง ตัวหวัดแกมบรรจง ตัวหวัด และตัวอักษรที่เป็นศิลปะ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข้อความทั้ง 4 ข้อความที่ครูแจกให้ แล้วช่วยกันสรุปว่าข้อความที่เขียนในลักษณะใดที่อ่านง่ายที่สุด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เพลงโครหนอ

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องหนังสือคือชีวิต

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเพลงโครหนอ

1. บทเพลงนี้กล่าวเน้นถึงสำคัญของสิ่งใด
 - ก. พระคุณของพ่อแม่
 - ข. พระคุณของปู่ย่า
 - ค. พระคุณของตายาย
 - ง. พระคุณของครูอาจารย์
2. จุดประสงค์ของการร้องบทเพลงนี้คืออะไร
 - ก. ปลุกใจ
 - ข. ปลอบใจ
 - ค. เตือนใจ
 - ง. ประหลาดใจ
3. คำว่า “พื้นพสุธา” หมายถึงข้อใด
 - ก. พื้นน้ำ
 - ข. พื้นดิน
 - ค. ท้องฟ้า
 - ง. อากาศ
4. เราสามารถตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณได้ ยกเว้น ในข้อใด
 - ก. ให้การช่วยเหลือและดูแล
 - ข. พาไปพักผ่อนหย่อนใจ
 - ค. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน
 - ง. ปล่อยให้อยู่อาศัยกันตามลำพัง
5. ถ้านักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อที่ 4 แสดงว่านักเรียนมีคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความกตเวทิตะ
 - ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ง. ความเมตตากรุณา

แบบฝึกหัดเรื่องหนังสือคือชีวิต

1. บทร้อยกรองนี้กล่าวเน้นถึงสำคัญของสิ่งใด
 - ก. ประเภทของหนังสือ
 - ข. การเลือกอ่านหนังสือ
 - ค. ประโยชน์ของหนังสือ
 - ง. ความสำคัญของหนังสือ
2. จากบทร้อยกรอง คำว่า “หนังสือคือขุมทรัพย์” หมายถึงข้อใด
 - ก. ความรู้
 - ข. ความคิด
 - ค. ความเข้าใจ
 - ง. ความสว่าง
3. เมื่ออ่านข้อความนี้แล้ว **ไม่ควร** ปฏิบัติอย่างไร
 - ก. อ่านหนังสือเป็นประจำ
 - ข. อยู่เฉย ๆ คอยครุ่นมาสอน
 - ค. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
 - ง. หาหนังสือที่สนใจมาอ่าน
4. ในการอ่านหนังสือผู้อ่านจะได้ประโยชน์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งใด
 - ก. ราคาของหนังสือ
 - ข. สีเส้นของหนังสือ
 - ค. สติปัญญาของผู้อ่าน
 - ง. ประเภทของหนังสือที่อ่าน
5. ข้อใด **ไม่ใช่** คุณค่าที่ได้จากหนังสือ
 - ก. ช่วยให้คลายเหงาได้
 - ข. ช่วยให้มีความฉลาดรอบรู้
 - ค. ช่วยให้มีเล่ห์เหลี่ยมมาก
 - ง. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

แผนการสอน ครั้งที่ 6

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมหาราชของชาวไทย
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องสืบสานเพลงไทยลูกทุ่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในขณะที่ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู และซักถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อภาพดังกล่าว

2. ชำนาญ

- 2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมหาราชของชาวไทย

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องสืบสานเพลงไทยลูกทุ่ง

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอน ครั้งที่ 7

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ข้อความที่มีข้อบกพร่อง ได้แก่ ข้อความที่ไม่มีการย่อหน้า ข้อความที่ไม่มีการเว้นวรรคตอน ข้อความที่มีพยัญชนะ สระหรือวรรณยุกต์ตกหล่น ข้อความที่เขียนด้วยลายมือหวัด และข้อความที่เขียนไม่ชัดเจน
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องวานิช จรุงกิจอนันต์
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องช้าง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

แบ่งนักเรียนออกไปกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข้อความที่มีข้อบกพร่องแตกต่างกันดังนี้ ข้อความที่ไม่มีการย่อหน้า ข้อความที่ไม่มีการเว้นวรรคตอน ข้อความที่

มีปัญชนะสระหรือวรรณยุกต์ตกหล่น ข้อความที่เขียนด้วยลายมือหวัด และข้อความที่เขียนไม่ชัดเจน แล้วให้ในกลุ่มช่วยกันหาข้อบกพร่องของข้อความที่กลุ่มตนเองได้รับ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องวานิช จรุงกิจอนันต์

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องช้าง

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องวานิช จรุงกิจอนันต์

1. ในระยะแรกของการเขียนกลอนของวานิช จรุงกิจอนันต์ นั้นใช้วิธีการอย่างไร
 - ก. เขียนกลอนให้ครูอ่าน
 - ข. เขียนกลอนให้เพื่อนอ่าน
 - ค. เขียนกลอนไปลงหนังสือ
 - ง. เขียนกลอนแล้วนำไปขาย
2. ข้อความใดแสดงว่าวานิช จรุงกิจอนันต์ เป็นคนที่เอาจริงเอาจังกับชีวิต
 - ก. พยายามเขียนกลอนให้เพื่อน ๆ อ่าน
 - ข. เมื่อยังเป็นเด็กเขาชอบอ่านและเขียนกลอนมาก
 - ค. เขียนแล้วไปส่งลงหนังสือได้ลงบ้างไม่ได้ลงบ้าง
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดคือลักษณะของกลอนที่วานิช จรุงกิจอนันต์ เขียนขึ้น
 - ก. ให้ความบันเทิง
 - ข. ให้แง่คิดต่าง ๆ
 - ค. ให้ความสนุกสนาน
 - ง. ให้ความเพลิดเพลิน
4. วานิช จรุงกิจอนันต์ เคยได้รับรางวัลอะไร
 - ก. รางวัลนักเขียนดีเด่น
 - ข. รางวัลนักเขียนเรื่องสั้น
 - ค. รางวัลนักเขียนบทละครดีเด่น
 - ง. รางวัลนักเขียนบทโทรทัศน์ดีเด่น

แบบฝึกหัดเรื่องช้าง

1. นักเรียนคิดว่า “ฉันทัน” ในข้อความนี้น่าจะมีลักษณะนิสัยอย่างไร
 - ก. พุดเก่ง
 - ข. พุดเพื่อเจ้า
 - ค. ชอบจินตนาการ
 - ง. มีความจำดี
2. จากข้อความนี้ช้างที่พบเห็นอาศัยอยู่ที่ใด
 - ก. ในป่า
 - ข. ในบ้าน
 - ค. ในสวนสัตว์
 - ง. ในเวทีแสดง
3. เพราะเหตุใดจึงเปรียบเทียบคนที่ถูกช้างเหยียบว่า “ร่างกายคงแบนเป็นข้าวเกรียบ”
 - ก. เพราะคนนั้นมีลำตัวแบน
 - ข. เพราะช้างมีน้ำหนักตัวมาก
 - ค. เพราะช้างมีลำตัวที่อ้วนใหญ่มาก
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. จากคำกล่าวที่ว่า “ท่านจะไม่ให้กล้วยฉันกินบ้างหรือ” นักเรียนคิดว่าช้างตัวนี้น่าจะอยู่ในอาการอย่างไร
 - ก. อยู่ในอาการเศร้าโศก
 - ข. อยู่ในอาการผิดหวัง
 - ค. อยู่ในอาการดีใจ
 - ง. อยู่ในอาการหิวโหย

แผนการสอน ครั้งที่ 8

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมดง่ามกับนกเขา
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลูกเปิดหนีเที่ยว

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำตัวอย่างผลงานการคัดลายมือของนักเรียนมาหลังจากที่ได้รับการตรวจเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนดู ว่าพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ ไตบ้างที่นักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนได้ไม่ถูกต้อง แล้วครูนำแผนภูมิ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาติดบนกระดานดำ พร้อมกับสาธิตวิธีการเขียนที่ถูกต้องให้นักเรียนดู

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมดง่ามกับนกเขา

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลูกเปิดหนีเที่ยว

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องมดง่ามกับนกเขา

1. บทร้อยกรองนี้เป็นบทร้อยกรองประเภทใด
 - ก. กลอน 4
 - ข. กลอน 6
 - ค. กลอน 8
 - ง. กลอนสุภาพ
2. มดง่ามรอดชีวิตได้อย่างไร
 - ก. นกเขาช่วยเหลือ
 - ข. นายพรานช่วยจับขึ้นมา
 - ค. น้ำไหลพาไปติดกับกิ่งไม้
 - ง. ว่ายตามน้ำไปเกาะที่ก้อนหิน
3. การกระทำของนกเขาแสดงว่ามีคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความเสียสละ
 - ค. ความสามัคคี
 - ง. ความสุภาพอ่อนโยน
4. มดง่ามช่วยเหลือนกเขาให้รอดชีวิตได้อย่างไร
 - ก. วิ่งเข้าไปกัดขานกเขา
 - ข. วิ่งเข้าไปกัดขานายพราน
 - ค. ร้องตะโกนบอกนกเขาให้บินหนี
 - ง. ร้องตะโกนห้ามนายพรานไม่ให้ยิง
5. นักเรียนคิดว่าบทร้อยกรองนี้ช่วยส่งเสริมคุณธรรมในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. ความอดทน
 - ข. ความเอื้อเฟื้อ
 - ค. ความกตัญญู
 - ง. ความเพียรพยายาม

แบบฝึกหัดเรื่องลูกเปิดหนีเที่ยว

1. บทร้อยกรองนี้เป็นบทร้อยกรองประเภทใด
 - ก. กลอน 4
 - ข. กลอน 6
 - ค. กลอน 8
 - ง. กลอนสุภาพ
2. ทำไมลูกเปิดจึงพากันไปเที่ยว
 - ก. เพราะต้องการออกไปหากิน
 - ข. เพราะแม่ของลูกเปิดไม่อยู่บ้าน
 - ค. เพราะอยากไปเที่ยวกับเพื่อน
 - ง. เพราะอยากไปชมธรรมชาตินอกบ้าน
3. จากบทร้อยกรองนี้มีลูกเปิดอยู่ทั้งหมดกี่ตัว
 - ก. 1 ตัว
 - ข. 2 ตัว
 - ค. 3 ตัว
 - ง. 4 ตัว
4. การกระทำของลูกเปิดตรงกับสำนวนในข้อใด
 - ก. ไก่ได้พลอย
 - ข. ชี้อ้างจับตักแตน
 - ค. แมวไม่อยู่หนูร่าเริง
 - ง. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
5. เพราะเหตุใดแม่ไก่จึงห้ามไม่ให้ลูกเปิดไปเที่ยว
 - ก. เพราะแม่ไก่ไม่ได้ไปด้วย
 - ข. เพราะในป่ามีอันตรายจากสัตว์มากมาย
 - ค. เพราะแม่ไก่กลัวคนจะมาจับลูกเปิดไปขาย
 - ง. เพราะแม่ของลูกเปิดบอกให้แม่ไก่ช่วยดูแล

แผนการสอน ครั้งที่ 9

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่องอากาศเป็นพิษ
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องรักธรรมชาติ
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องผีเสื้อดอกไม้มีมนะ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูเล่านิทานเรื่องอากาศเป็นพิษให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้ฟัง

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียน

ทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องรักธรรมชาติ

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องผืนดอกไม้มีมนะ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

อากาศเป็นพิษ

“เข้าวันนี้อากาศดีจริงนะจ๊ะ” เจ้านกนางเขนพูด “ฮัดเซี่ย!!” เสียงเจ้านกนางเขนตัวเดิม จาก เจ้านกแก้วสีสวยบังเอิญผ่านมาได้ยินเข้ามันจึงโผล่ลงมาหา และพูดขึ้นว่า และพูดขึ้นว่า “เจ้าคงจะเป็นหวัดเหมือนนายของฉันเขาเพิ่งตายไปเมื่อวานนี้เอง”

เจ้านกนางเขนสะดุ้ง อุทานว่า “โธ่เอ๊ย! เจอกันทั้งทีจะบอกข่าวดีกลับมาส่งข่าวเรื่องคนตายเสียนี้ และมันก็ไม่น่าจะเกี่ยวกับฉันเลย”

เจ้านกแก้วจึงจิบปากตอบว่า “เกี่ยวขีเกี่ยวมากด้วย ฉันได้ยินเสียงเธอจามแห้ง ๆ แบบเดียวกับนายของฉันเลย คือเป็นการจามเหมือนเป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรังเพราะหายใจเอาอากาศเป็นพิษเข้าไปสะสมไว้ในร่างกาย ต่อมาเขาก็ตาย และฉันก็เลยไม่มีนายอีกแล้ว”

“แล้วเธอก็จะได้มาทำรังใกล้ ๆ ฉันใช่ไหมล่ะ “นกนางเขนต่อ” ฉันเองก็เพิ่งเข้ามากรุงเทพฯ มีเธอมาอยู่ใกล้ ๆ ก็ดีเหมือนกัน”

ครู่ต่อมา เจ้านกสองตัวก็พากันบินออกจากที่ที่มันเกาะอยู่ ทั้งนี้เพราะมันรู้สึกว่ที่ตรงนั้นไม่ปลอดภัยอีกต่อไป มันพากันตระเวนหาต้นไม้ใหญ่ แต่มันช่างหายากเสียนี้กระไร ที่ ๆ มันบินผ่านล้วนเต็มไปด้วยตึกสูงรูปร่างเหมือนกล่องไม้ขีด มีหน้าต่างเป็นช่อง ๆ เหมือนรังนกขนาดใหญ่ แต่เมื่อมันบินเข้าไปใกล้ ๆ ก็กระทบกับพื้นที่ที่เป็นกระจก บางแห่งก็จะมีผ้าม่านรูดปิดสนิทมองเข้าไปเห็นเป็นสีต่าง ๆ ไม่มีที่ที่นกน้อยทั้งสองตัวจะบินลอดเข้าไปได้เลย

นกแก้วผู้เคยชินกับการมีชีวิตอยู่ในบ้านจึงบินนำเพื่อนใหม่ของมันเข้าไปในพื้นที่ส่วนระเบียงเชื่อมต่องานหว่านตึก มีกลิ่นประหลาดลอยออกมา “กลิ่นดีดีทีนะ” นกแก้วบอกเพื่อน “เขาฉีดฆ่ายุง”

“แล้วตัวเขาไม่เป็นอันตรายหรือ ?” นกนางเขนถามชื่อ ๆ “ก็คงเป็น แต่เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะมนุษย์ตัวโตกว่ายุ่งจึงทำให้ตายช้ากว่า”

“กริ่ง กริ่ง!!” เสียงกริ่งดังขึ้น นกสองตัวสะดุ้งตกใจอีกครั้ง นกนางเขนดูจะตกใจมากกว่า แต่นกแก้วผู้เจนมนุษย์เพียงแต่พยักหน้าหงึกหงัก มันบอกเพื่อนของมันว่า “สงสัยเขาจะเอาที่ตรงนี้ทำโรงงานเสียแล้ว เพราะนี่เป็นเสียงสัญญาณเลิกงานคอยดูสิประเดี๋ยวคนงานก็จะพากันเดินออกมาแยะเลย” เป็นความจริงอย่างที่นกแก้วพูด มีหญิงชายเดินออกมาทางบานประตูแคบ ๆ ที่ดูจากภายนอกก็พอจะเดาได้ว่าเป็นโรงงานที่ดัดแปลงมาจากสภาพที่อยู่อาศัยธรรมดาตนเอง

“เขาอยู่ร่วมนกันมาก ๆ ไม่น่าที่จะหายใจออกได้เลยนะ” นกนางเขนบ่น

“ลองเข้าไปดูกันไหม ?” นกแก้วขนนกกางเขนจึงบินตามเพื่อนของมันเข้าไปในโรงทึบ ๆ ถ้าเป็นบ้านธรรมดาแล้วก็คงจะดูกว้าง แต่การที่มีจักรอุตสาหกรรมตั้งอยู่หลายคันทำให้บริเวณนั้นดูคับแคบ มีกลิ่นอับ ๆ และมีมืด เนื่องจากเจ้าของคงจะพยายามประหยัดไฟเพื่อลดต้นทุนการผลิต

“ออกไปข้างนอกดีกว่า” นกกางเขนชวน “ที่นั่นมันอับเกินไป”

“เธอไม่เคยอยู่ในที่แคบ ๆ อย่างนี้ละสิ” นกแก้วว่า

นกทั้งสองบินตามกันออกมาอย่างผู้ที่ตัดสินใจออกแสวงหาที่อยู่ใหม่แดดเริ่มร้อนขึ้นที่สำคัญคือ มันทั้งสองมองเห็นรถติดกันเป็นพืด คิวจากท่อไอเสียพุ่งอยู่ในอากาศเหมือนหมอกควันหน้าหนาว แต่พิษของมันร้ายแรงกว่ามากทีเดียว

“ฉันไม่อยากอยู่ที่นี้เสียแล้ว” เสียงนกกางเขนบ่น

“ใช่ ฉันก็เหมือนกัน” นกแก้วคล้อยตาม “แต่เราจะไปไหนกันดีล่ะ ?”

“กลับไปบ้านนอกดีกว่า ที่นั่นถึงแม้จะมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บ้าง แต่ก็ยังคงมีท้องนา มีอาหารกิน และไม่มีควันพิษเหมือนในกรุงเทพฯ ที่สำคัญก็คือเราจะได้มีชีวิตอยู่ไม่ต้องตายเร็วเหมือนนายของเธอไงเล่า เจ้านกแก้ว”

“ไปก็ไป” นกแก้วสนองตอบ และแล้ว เจ้านกสองตัวก็ออกบินไปด้วยกันเพื่อหาที่อยู่อาศัยใหม่ที่ปลอดภัยสำหรับนกน้อย ๆ เช่นมัน

ที่มา : อธิยา โกมลกาญจน์. เมื่ออากาศเป็นพิษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2535.

แบบฝึกหัดเรื่องรักธรรมชาติ

1. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย
 - ก. ความก้าวหน้าทางวิชาการ
 - ข. ทรัพยากรธรรมชาติมีมากเกินไป
 - ค. การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น
 - ง. การเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว
2. การกระทำในข้อใดเรียกว่าเป็นการทำลายธรรมชาติ
 - ก. ปลุกต้นไม้ริมทางเดิน
 - ข. เก็บเปลือกหอยที่ชายหาด
 - ค. ทิ้งถุงขนมลงในแม่น้ำ
 - ง. นำขยะไปเผาที่เตาเผาขยะ
3. ข้อใดไม่ใช่ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย
 - ก. พืชและสัตว์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น
 - ข. ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์
 - ค. รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการดูแลเพิ่มมากขึ้น
 - ง. ประชาชนมีทรัพยากรใช้อย่างสะดวกสบาย

แบบฝึกหัดเรื่องผืนดอกไม้มีมรณะ

1. สารที่สกัดได้มาจากผืนคือข้อใด
 - ก. ยาบ้า
 - ข. กัญชา
 - ค. เฮโรอีน
 - ง. แอลกอฮอล์
2. เพราะเหตุใดผืนจึงเป็นสิ่งที่ต้องห้ามและถูกปราบปราม
 - ก. เพราะผืนเป็นสิ่งที่คนนิยม
 - ข. เพราะผืนเป็นดอกไม้แห่งความตาย
 - ค. เพราะผืนเป็นสารเสพติด
 - ง. เพราะผืนเป็นพันธุ์พืชที่หาได้ยาก
3. ถ้าคนเรามีการสูบผืนอยู่เป็นประจำร่างกายของคนเราจะเป็นอย่างไร
 - ก. ร่างกายผ่ายผอมซูบซีด
 - ข. มีอารมณ์หงอยเหงาเศร้าซึม
 - ค. ร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง
 - ง. มีอารมณ์แจ่มใสสนุกสนานร่าเริง

แผนการสอน ครั้งที่ 10

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคิด ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงอย่าเกียจคร้าน
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องความรับผิดชอบ
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องจรรจบคบคบอบการใด

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

- 1.1 ครูนำแผนภูมิเพลงอย่าเกียจคร้านมาติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลง และร้องเพลงตามครูทีละวรรค หลังจากนั้นให้นักเรียนฝึกร้องเพลงเอง
- 1.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากเนื้อเพลง

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน
- 2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ
- 2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องความรับผิดชอบ
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องจรรยอบคอบกอบการใด

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เพลงอย่าเกียจคร้าน

อย่าเกียจคร้านการทำงานนะพวกเรา
งานหนักงานเบาเหนื่อยแล้วเราพักผ่อนก็หาย
ไม่ทำงานมัวเกียจคร้านเอาแต่สบาย
แก่จนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ (ซ้ำ)

(เอกสารประกอบการอบรมครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ณ วิทยาลัยครูนครราชสีมา
ประจำปีการศึกษา 2537.)

แบบฝึกหัดเรื่องความรับผิดชอบ

1. จากบทร้อยกรองคำว่า “กรอบ” หมายถึงข้อใด
 - ก. ข้อสงสัย
 - ข. ข้อจำกัด
 - ค. ข้อควรระวัง
 - ง. ข้อควรปฏิบัติ
2. เพราะเหตุใดการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จึงต้องมีกรอบ
 - ก. เพราะเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ
 - ข. เพราะจะทำให้คนในสังคมร่ำรวย
 - ค. เพราะจะทำให้สังคมเกิดความสุข
 - ง. เพราะจะทำให้สังคมเป็นที่น่ายกย่อง
3. บุคคลในข้อใดที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
 - ก. นกยืนตรงเคารพธงชาติ
 - ข. จั๋ยนำอาหารไปถวายพระ
 - ค. นิดล้างจานในตอนเย็นเสมอ
 - ง. ป๋องนำข้าวไปโรยให้นักที่บินมาเกาะ
4. ถ้าคนในสังคมของนักเรียนไม่รู้จักรับผิดชอบจะเกิดผลกระทบอย่างไร
 - ก. สังคมจะมีความร่มเย็น
 - ข. สังคมจะมีความสามัคคี
 - ค. สังคมจะมีความอุ่นวย
 - ง. สังคมจะมีความเป็นระเบียบ
5. สำนวนในข้อใดมีความหมายตรงกับการไม่รับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง
 - ก. จับแพะชนแกะ
 - ข. ถ่มน้ำลายรดฟ้า
 - ค. ดินพอกหางหมู
 - ง. หมาเห่าใบตองแห้ง

แบบฝึกหัดเรื่องจรรบคอบกอบการใด

1. แม่แพะเดินทางไปไหน
 - ก. ไปทำธุระในเมือง
 - ข. ไปหาอาหารในป่า
 - ค. ไปพบกับเพื่อนบ้าน
 - ง. ไปเยี่ยมพ่อแพะที่ป่วย
2. แม่แพะได้สั่งลูกแพะก่อนออกเดินทางไว้อย่างไร
 - ก. อย่าออกไปเที่ยวเล่นนอกบ้าน
 - ข. อย่าชวนเพื่อนเข้ามาในบ้าน
 - ค. อย่าเปิดประตูรับคนแปลกหน้า
 - ง. อย่าเล่นสิ่งของให้เสียหาย
3. หลังจากแม่แพะออกไปแล้ว นมาป่าได้ใช้อุบายอย่างไรกับลูกแพะ
 - ก. ทำเสียงเป็นแม่แพะ
 - ข. มาเคาะประตูเรียกลูกแพะ
 - ค. แต่งตัวให้คล้ายกับแม่แพะ
 - ง. กระโดดเข้าบ้านของแม่แพะ
4. นักเรียนคิดว่าการกระทำของลูกแพะตรงกับสำนวนใด
 - ก. มีความจงรักภักดี
 - ข. มีความซื่อสัตย์
 - ค. มีความรอบคอบ
 - ง. มีความคิดสร้างสรรค์

แผนการสอน ครั้งที่ 11

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ข้อความจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องสุนัขบ้านกับไก่
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลากินดินผักหนาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำข้อความจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีการลักษณะการเขียนแตกต่างกันไป แล้วให้นักเรียนสังเกตเกี่ยวกับ ความยากง่ายของการอ่าน ความสวยงามของตัวอักษร และความเข้าใจที่ได้จากข้อความ

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องสุนัขบ้านกับไก่

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลากินดินผักหนาม

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอน ครั้งที่ 12

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมกลับหลังหัน
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมิตร
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องกระต่ายน้อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ให้นักเรียนเล่นเกมกลับหลังหัน โดยครูผู้ที่เป็นพยัญชนะ เป็นคำในด้านกลับหลังออกมา แล้วให้นักเรียนแข่งกันทายว่าเป็นพยัญชนะหรือเป็นคำใด นักเรียนคนใดสามารถตอบได้อย่างถูกต้องให้ออกมาคัดพยัญชนะ หรือคำดังกล่าวบนกระดานดำ โดยให้เขียนในรูปแบบของตัวเหลี่ยม าก กา

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้นักเรียนทุกคน
- 2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ
- 2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมิตร
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องกระต่ายน้อย

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องมิตร

1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด
 - ก. การหาเพื่อน
 - ข. การคบเพื่อน
 - ค. การช่วยเหลือเพื่อน
 - ง. การแสดงออกกับเพื่อน
2. เพื่อนในข้อใดที่น่าคบเป็นเพื่อนมากที่สุด
 - ก. เพื่อนที่ร่ำรวย
 - ข. เพื่อนที่ให้ลอกการบ้าน
 - ค. เพื่อนที่ช่วยเราทำงาน
 - ง. เพื่อนที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเรา
3. เพื่อนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ ยกเว้น ข้อใด
 - ก. มีความรับผิดชอบ
 - ข. มีความยุติธรรม
 - ค. มีน้ำใจช่วยเหลือ
 - ง. มีความอิจฉาริษยา
4. ทำไมจึงต้องมีเพื่อนที่ดี
 - ก. มีไว้อดคนอื่น ๆ
 - ข. มีไว้ให้ช่วยทำงาน
 - ค. มีไว้เป็นที่ปรึกษา
 - ง. มีไว้เพื่อหาผลประโยชน์

แบบฝึกหัดเรื่องกระต่ายน้อย

1. ในบทร้อยกรองได้เปรียบเทียบชนกระต่ายกับสิ่งใด
 - ก. นุ่น
 - ข. ฝ้าย
 - ค. ลำลี
 - ง. เมฆ
2. ทำไมแม่กระต่ายจึงไม่พาลูกของตนเองไปป่า
 - ก. กลัวลูกกระต่ายจะหลงป่า
 - ข. ในป่ามีพื้นที่กว้างใหญ่มาก
 - ค. กลัวลูกกระต่ายจะไปลำบาก
 - ง. ในป่ามีสัตว์มากมายหลายชนิด
3. ลูกกระต่ายใช้วิธีการอย่างไรแม่กระต่ายจึงยอมพาไปเที่ยวป่า
 - ก. ร้องไห้เสียงดัง
 - ข. ไม่ยอมกินข้าว
 - ค. พูดจาอ่อนหวาน
 - ง. ไม่ยอมพูดกับแม่กระต่าย
4. นักเรียนคิดว่าการกระทำของลูกกระต่ายในข้อ 4 ตรงกับสำนวนใด
 - ก. น้ำท่วมปาก
 - ข. ปากว่าตาขยิบ
 - ค. ชักแม่น้ำทั้งห้า
 - ง. ปลาหมอตาย เพราะปาก

แผนการสอน ครั้งที่ 13

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างการคัดลายมือ
 - ลายมือสวยงาม
 - ลายมือไม่สวยงาม
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเทคโนโลยี
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องกำเนิดคอมพิวเตอร์

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำตัวอย่างผลงานที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือที่ต่างกันมาให้นักเรียนดู เช่น คัดลายมือสวยงามและไม่สวยงาม แล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายผลงานที่ได้ดูพร้อมกับสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับ

นักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่าง
คร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้
ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเทคโนโลยี

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องกำเนิดคอมพิวเตอร์

3. ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ
โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์
ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการสอน ครั้งที่ 14

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเทวดากับคนขับเกวียน
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลูกอ้อนกับแม่จ๋า

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำตัวอย่างผลงานการคัดลายมือของนักเรียน ภายหลังจากที่ได้รับการตรวจแล้ว มาให้นักเรียนดู ว่าพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ใดบ้าง ที่นักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนได้ไม่ถูกต้องแล้วครูนำแผนภูมิพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาติดบนกระดานดำพร้อมกับสาธิตวิธีการเขียนที่ถูกต้องให้นักเรียนดู

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับ

นักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเทวดากับคนขับเกวียน

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องลูกอ้นกับแม่อ้น

3.ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องเหวดากับคนขับเกวียน

1. จากบทร้อยกรองนี้ สัตว์ชนิดใดที่ทำหน้าที่ลากเกวียน
 - ก. วัว
 - ข. ม้า
 - ค. ลา
 - ง. ควาย
2. ชายผู้เป็นเจ้าของเกวียนทำอะไร เมื่อเกวียนติดหล่ม
 - ก. เข็นเกวียนด้วยตัวเอง
 - ข. เชิญควายให้ลากเกวียนขึ้น
 - ค. ไปตามเพื่อนบ้านมาช่วย
 - ง. บนบานให้เทวดามาช่วย
3. บทร้อยกรองนี้มุ่งสอนในเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. ความพยายาม
 - ข. ความอดทน
 - ค. การรู้จักพึ่งพาตนเอง
 - ง. ความเมตตาต่อสัตว์
4. การกระทำของใครสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า "จงรู้สึกตนช่วยตนเร่งชวนขวาย"
 - ก. นิกานหนังสือไม่เจจจึงร้องไห้
 - ข. นักทำสดางค์หล่นลงในน้ำ
 - ค. น้อยเขียนหนังสือไม่เสร็จก็หยุดเขียน
 - ง. นิดอ่านหนังสือไม่ออกจึงพยายามหัดอ่าน

แบบฝึกหัดเรื่องลูกอ้นกับแม่อ้น

1. ลูกอ้นตัวนี้มีลักษณะนิสัยส่วนตัวเป็นอย่างไร
 - ก. มีสติปัญญาฉลาด
 - ข. ชอบอวดดี
 - ค. ชอบคุยเพื่อเจ้อ
 - ง. มีนิสัยหยาบคาย
2. แม่อ้นใช้วิธีทดสอบการมองเห็นของลูกอ้นอย่างไร
 - ก. นำกำยานมาให้กิน
 - ข. นำกำยานมาให้จับ
 - ค. นำกำยานมาให้ดม
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ลูกอ้นทายว่ากำยานนี้เป็นอะไร
 - ก. ดิน
 - ข. หิน
 - ค. ทราย
 - ง. กวาด
4. การกระทำของลูกอ้น เปรียบได้กับการกระทำของใคร
 - ก. บิกลำเงินที่ขายของได้มาอวดเพื่อน ๆ
 - ข. เอกสาริตงานसानให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่าง
 - ค. บีเล้าให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับปราสาทหินที่เขาไปเที่ยวมา
 - ง. บอยไม่เข้าใจการหาร แต่เขาก็พยายามที่จะอธิบายให้เพื่อนฟัง

แผนการสอน ครั้งที่ 15

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงระเบียบวินัย
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องสะพานลอย
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องความเป็นไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูนำแผนภูมิเพลงระเบียบวินัยมาให้นักเรียนร้อง โดยครูนำร้องทีละวรรคแล้วให้นักเรียนร้องตาม พร้อมกับให้ทำท่าประกอบบทเพลงที่ร้องตามครูด้วย

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับนักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องสะพานลอย

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องความเป็นไทย

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เพลงระเบียบวินัย

เรียงมาเรียงลำดับ ลำดับ ลำดับก่อนหลัง
คนหน้าซึ้ง (ซ้ำ) มาทีหลังไม่เรียงลำดับ (ซ้ำ)
มาก่อนต้องอยู่ข้างหน้า มาช้า ต้องอยู่ถัดไป
จำไว้นะเด็กไทย (ซ้ำ) ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ (ซ้ำ)

(เอกสารประกอบการอบรมครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ณ วิทยาลัยครูนครราชสีมา,
ประจำปีการศึกษา 2537.)

แบบฝึกหัดเรื่องสะพานลอย

1. ชายในเรื่องนี้กำลังทำอะไรจึงได้พบกับสองแม่ลูกที่กำลังจะเดินข้ามถนน
 - ก. กวาดถนน
 - ข. ออกกำลังกาย
 - ค. ขายของข้างถนน
 - ง. กำลังเดินข้ามสะพาน
2. สองแม่ลูกข้ามถนนโดยวิธีใด
 - ก. เดินบนสะพานลอย
 - ข. เดินลอดใต้สะพานลอย
 - ค. เดินข้ามตรงทางม้าลาย
 - ง. เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่งของถนน
3. ถ้าทุกคนไม่ทำตามหน้าที่ของตนจะเกิดอะไรขึ้น
 - ก. คนในสังคมจะวุ่นวาย
 - ข. คนในสังคมจะมีความสุข
 - ค. ทุกคนในสังคมจะสนุกสนาน
 - ง. สังคมจะเป็นระเบียบเรียบร้อย

แบบฝึกหัดเรื่องความเป็นไทย

1. ข้อใด **ไม่ใช่** มรดกตกทอดที่มาจากบรรพบุรุษของไทยเรา
 - ก. เพลงชาติไทย
 - ข. ตัวยักษ์ชนะไทย
 - ค. พิธีรดน้ำดำหัว
 - ง. เพลงไทยสากล
2. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยของเรา
 - ก. การเจาะหูในผู้หญิง
 - ข. การนุ่งกางเกงยีนส์
 - ค. การหักท่ายด้วยการไหว้
 - ง. การกินหมากของคนแก่
3. ข้อใด **ไม่ใช่** เหตุผลของการอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมของไทย
 - ก. เพื่อป้องกันมิให้สูญหาย
 - ข. เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของไทย
 - ค. เพราะต้องการอวดให้ชาวโลกได้รับรู้ถึงความเป็นไทย
 - ง. เพราะต้องการให้คนไทยชาติสำนึกในความเป็นไทย

แผนการเรียนการสอน ครั้งที่ 16

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมแข่งขันคำ
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมดกับน้ำผึ้ง
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องเหยี่ยวและนกพิราบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมแข่งขันเขียนคำแล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกม

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับ

นักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องมดกับน้ำผึ้ง

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องเหยี่ยวและนกพิราบ

3.ขั้นสรุป

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้คำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4.ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกมแข่งขันเขียนคำ

วัสดุ-อุปกรณ์

1. ข้อความที่นำมาเขียน
2. ชอล์ก

กติกา

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ประมาณกลุ่มละ 7-9 คน
2. ให้ผู้เล่นแต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวตอน ห่างจากกระดานดำพอสมควร ผู้เล่นที่ยืนอยู่หัวแถวของแต่ละฝ่ายถือชอล์กไว้คนละ 1 แท่ง
3. เมื่อครูพูดถึงข้อความที่จะเขียนเสร็จแล้ว ให้ผู้เล่น ที่อยู่หน้าสุด ของแต่ละกลุ่มรีบวิ่งไปเขียนตัวพยัญชนะ หรือสระที่อยู่หน้าสุด ของข้อความเพียงตัวเดียวให้รีบวิ่งนำชอล์กมาส่งต่อให้คนที่ 2 ตัวอักษรที่เขียนบนกระดานดำ ต้องเป็นแบบตัวเหลี่ยม
4. คนที่ 2 ก็จะต้องรีบวิ่งออกไปเขียนพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ตัวต่อไปของข้อความนั้นเพียงตัวเดียวแล้ววิ่งนำชอล์กมาส่งต่อคนที่ 3, 4 และ 5 ต่อ ๆ ไปจนครบทุกคน
5. การเล่นเกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้เล่นทุกคนจะได้ออกมาเติมอักษรครบสมบูรณ์เป็นข้อความ

แผนการสอน ครั้งที่ 17

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่องของขวัญจากลมหนาว
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องวันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องหนูแหวนไขว้ครู

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

ครูเล่านิทานเรื่องของขวัญจากลมหนาว ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้ฟัง

2. ชำนาญ

2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับ

นักเรียนทุกคน

2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องวันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องหนูแหว่นไหว้ครู

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ของขวัญจากลมหนาว

ณ เมืองแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปสุดขอบฟ้าตะวันออก เมืองนี้ตั้งอยู่บนที่ราบของหุบเขา จึงมีหมอกปกคลุมตลอดปี และในฤดูหนาวอากาศก็จะหนาวจัดมาก ลมหนาวจะพัดอย่างไม่หยุดยั้ง ทางตอนเหนือของเมืองมีหญิงหม้ายผู้หนึ่ง เธออาศัยอยู่กับลูกชายตามลำพังเพียงสองคนในกระท่อมเล็ก ๆ ลูกชายของเธอมีชื่อว่า น่าน เขาเป็นเด็กขยัน แข็งแรง ขณะนี้หญิงหม้ายป่วย เธอไม่สามารถทำงานได้ ลูกชายของเธอจึงต้องทำงานทุกอย่างแทน รวมทั้งคอยดูแลรักษาพยาบาลแม่ด้วย

ทุก ๆ เช้า น่านจะต้องเข้าไปตัดข้าวสารจากทุ่งเพื่อนำมาหุงข้าว แต่เช้าวันนี้ลมหนาวพัดจัดเหลือเกิน น่านประคองขันตักข้าวออกมาจากทุ่ง ลมหนาวก็พัดมาแรงจนข้าวในขันปลิวหกไปหมด เป็นเช่นนี้ถึง 2 ครั้ง 2 หน ครั้งที่ 3 น่านโกรธมาก เพราะข้าวเหลือเพียงขันสุดท้ายแล้ว เขาตะโกนร้องว่า “หยุดนะ ลมหนาว หยุดนะ อย่างพัดมาอีกนะ” แต่คำร้องของเขาไม่ได้ผล ลมหนาวพัดกระโชกมาโดยแรง ข้าวในขันปลิวหกหมด น่านโกรธมาก เขาคิดว่าเขาจะต้องเดินทางไปขอข้าวคืนจากลมหนาวให้ได้ เขาจึงออกเดินทางตรงไปยังถ้ำแห่งหนึ่งที่คนโบราณเล่าให้ฟังว่าเป็นที่อาศัยของลมหนาวถ้ำนี้จึงเป็นที่กำเนิดของลมหนาว น่านเป็นเด็กกล้าหาญ เขาไม่หวาดกลัวอะไรทั้งสิ้น ในที่สุดเขาก็ได้พบกับลมหนาว “เจ้าเดินทางมาเยี่ยมเราหรือ” ลมหนาวถามน่าน” ความจริงลมหนาวก็คือชายชราใจดีคนหนึ่ง ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ลมหนาวมีแขกมาเยี่ยม เขาจึงรู้สึกพอใจมาก น่านอธิบายถึงสาเหตุที่เขาต้องเดินทางมาพบลมหนาวว่า เพราะกระแสลมหนาวพัดแรงจนข้าวของเขาปลิวหกหมด เขาไม่มีข้าวจะหุงให้แม่ซึ่งกำลังเจ็บป่วยกิน เขาจึงเดินทางมาพบลมหนาวเพื่อขอข้าวคืน ลมหนาวพอใจในความกล้าหาญ และความกตัญญูของน่าน แต่ก็ไม่มีข้าวจะคืนให้ ลมหนาวจึงมอบผ้าปูโต๊ะพิเศษให้แทน

“นี่เป็นผ้าปูโต๊ะพิเศษ เจ้าจะขออาหารอะไรก็ได้” น่านเดินทางกลับบ้านพร้อมกับนำผ้าปูโต๊ะกลับไปด้วย เขาแวะพักแรมกลางทางที่โรงนาแห่งหนึ่งตกค่ำเขาปูผ้าปูโต๊ะพิเศษนั้น แล้วร้องขออาหารอาหารก็ปรากฏขึ้นมากมาย หญิงชราเจ้าของโรงนาแอบดูอยู่ครั้นพอดึกก็ขณะที่น่านนอนหลับ หญิงชราจึงแอบเข้ามาเปลี่ยนผ้าปูโต๊ะ รุ่งเช้า น่านเดินทางกลับถึงบ้าน เขานำผ้าปูโต๊ะออกมาทอดแม่ของเขา แต่ไม่ว่า น่านจะร้องบอกอย่างไร ก็ไม่มีอะไรปรากฏขึ้น น่านเดินทางกลับไปหาลมหนาว ลมหนาวรู้สึกแปลกใจมากจึงมอบแกะพิเศษให้มาแทนและบอกว่าถ้าต้องการเงินก็จงขอจากแกะ น่านเดินทางกลับบ้านระหว่างทางเขาหยุดพักที่โรงนาอีก หญิงชราเจ้าของโรงนาเอ่ยปากขอค่าที่พัก น่านจึงขอเงินจากแกะจ่ายเป็นค่าที่พักไป หญิงชราเห็นแกะเป็นแกะพิเศษจึงลักลอบนำแกะมาเปลี่ยนในตอนดึก เมื่อเด็กน้อยนอนหลับ

ครั้นรุ่งเช้าเมื่อน่านกลับถึงบ้าน เหตุการณ์ก็เป็นเหมือนดังครั้งแรก คือไม่มีอะไรเกิดขึ้น น่านโกรธมาก เขากลับไปพบลมหनावอีกครั้งด้วยความโกรธ “ผมไม่ต้องการผ้าปูโต๊ะหรือแกะผมต้องการข้าวของผมคืน” ลมหनावไม่มีข้าวคืนให้ จึงให้ไม้เท้าวิเศษแทน และบอกว่า “เมื่อเจ้าต้องการอะไร จงสั่งกับไม้เท้ามันจะทำตามเจ้าสั่งทุกประการ” น่านจึงเดินทางกลับเขาแะพักที่โรงนาอีกครั้ง หญิงชราเจ้าของโรงนาออกมาต้องรับเขาอย่างดี น่านจึงเกิดความรู้สึกสงสัยและถูกคิดได้ว่า เมื่อเขาออกจากโรงนานี้ไปของวิเศษที่ลมหनावให้เขาจะกลายเป็นของธรรมดาไปทุกครั้ง ดังนั้นครั้นตึก น่านจึงแกล้งทำเป็นนอนหลับ หญิงชราเข้ามาในห้องเขาจริง ๆ และกำลังจะแอบมาเปลี่ยนไม้เท้า น่านรีบลุกขึ้นและร้องและบอกไม้เท้าให้ไล่ตีหญิงชราไม้เท้าไล่ตีหญิงชราจนนางกลัวและรีบคืนผ้าปูโต๊ะวิเศษกับแกะวิเศษให้น่านทันที เด็กน้อยจึงร้องบอกให้ไม้เท้าหยุดตี และเมื่อเขาได้ของครบแล้ว เขาจึงเดินทางกลับไปหาแม่ของเขา พร้อมกับนำของวิเศษที่ได้รับจากลมหनावออกมาอวด และตั้งแต่นั้นมา น่านและแม่ของเขาก็ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข นี่เป็นผลจากความกตัญญูและความกล้าหาญของน่านแท้ ๆ ที่เดียว

ที่มา : ศิริมาลา สุวรรณโกติน. ของขวัญจากลมหनाव. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

แบบฝึกหัดเรื่องวันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย

1. ผู้แต่งบทร้อยกรองนี้มุ่งเน้นในเรื่องใด
 - ก. ใช้ช่วยกันปลูกป่า
 - ข. ให้นหยุดทำลายป่า
 - ค. ให้นหยุดทำลายสัตว์ป่า
 - ง. ให้ต่อต้านการปลูกป่า
2. ข้อใดเป็นผลกระทบโดยตรงที่เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า
 - ก. เกิดน้ำท่วม
 - ข. ฝนไม่ตกตามฤดู
 - ค. สัตว์ป่าสูญพันธุ์
 - ง. ป่าไม้ถูกทำลาย
3. “แผ่นดินร้อนแผ่นดินแล้งทุกแห่งไป” ข้อความนี้เกิดขึ้นจากสาเหตุใด
 - ก. ป่าไม้ถูกทำลาย
 - ข. ฝนไม่ตกตามฤดูกาล
 - ค. สัตว์ป่าถูกทำลายหมด
 - ง. เกิดสงครามในแผ่นดิน

แบบฝึกหัดเรื่องหนูหวานไหว้ครู

1. จากบทร้อยกรอง “ข้าวตอก” หมายถึงข้อใด

- ก. ข้าวที่คว่ำให้ไหม้
- ข. ข้าวที่สีมาจากโรงสี
- ค. ข้าวที่คว่ำให้แตก
- ง. ข้าวที่หุงสุกแล้ว

2. อะไรคือสัญลักษณ์ของความอดทน

- ก. ข้าวตอก
- ข. รูปเทียน
- ค. ดอกมะเขือ
- ง. กล้วยแพรง

3. ดอกไม้ชนิดที่นิยมนำมาไหว้ครู

- ก. ดอกรัก
- ข. ดอกเข็ม
- ค. ดอกมะเขือ
- ง. ดอกดาวเรือง

แผนการสอน ครั้งที่ 18

ความคิดรวบยอด

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือจากข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน อันจะเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถคัดพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แบบตัวเหลี่ยมได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนสามารถคัดข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และมีความเร็วในการคัดภายในเวลาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้

เวลา 30 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมอักษรซ่อนหา
2. เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
 - กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเพลงกล่อมลูกภาคีสาน
 - กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องรดน้ำดำหัว

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชำนาญ

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้นักเรียนเล่นเกมอักษรซ่อนหา โดยให้แต่ละกลุ่มวงกลมล้อมรอบตัวพยัญชนะที่เขียนแบบตัวเหลี่ยมให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 1 นาที

2. ชำนาญ

- 2.1 ครูแจกเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือพร้อมด้วยกระดาษสำหรับคัดให้กับ

นักเรียนทุกคน

- 2.2 นักเรียนแต่ละคนตรวจดูความถูกต้องของเนื้อความที่จะคัด โดยวิธีการอ่านอย่างคร่าว ๆ

2.3 นักเรียนแต่ละคนฝึกคัดลายมือ จากเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ครูแจกให้ ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด 1 จบ ภายในเวลา 25 นาที

กลุ่มทดลอง ได้แก่ เรื่องเพลงกล่อมลูกภาคีสาน

กลุ่มควบคุม ได้แก่ เรื่องรดน้ำดำหัว

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ภายหลังจากที่ได้ฝึกคัดลายมือ โดยครูใช้ตั้งคำถามที่เน้น ในด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือ ด้านการตีความ และการวิเคราะห์ความจากเนื้อความที่ได้คัด

4. ขั้นประเมินผล

ตรวจผลงานการคัดลายมือของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่องเพลงกล่อมลูกภาคอีสาน

1. ลักษณะเพลงพื้นบ้านอีสานที่เด่นชัด คือข้อใด
 - ก. เนื้อเพลง
 - ข. คำร้อง
 - ค. ท่วงทำนอง
 - ง. เสียงขับร้อง
2. ข้อใดถือเป็นเอกลักษณ์ของเพลงกล่อมลูกภาคอีสาน
 - ก. เป็นเพลงที่มีสำเนียงอีสานตอนเหนือ
 - ข. เป็นเพลงที่มีสำเนียงอีสานตอนล่าง
 - ค. เป็นเพลงที่มีสำเนียงอีสานตอนใต้
 - ง. เป็นเพลงที่มีสำเนียงอีสานตอนกลาง
3. จุดมุ่งหมายของการร้อง เพลงกล่อมลูกคือข้อใด
 - ก. เพื่อแสดงความรัก
 - ข. เพื่อความเพลิดเพลิน
 - ค. เพื่อต้องการให้เด็กหลับเร็ว
 - ง. เพื่อความสนุกสนานในการร้อง
4. ถ้อยคำที่ใช้ในเพลงกล่อมลูกภาคอีสานแสดงถึงถ้อยคำในลักษณะใดบ้าง
 - ก. ถ้อยคำที่เกี่ยวกับประเพณี
 - ข. ถ้อยคำที่เป็นการปลอบโยน
 - ค. ถ้อยคำที่เป็นการให้สินบน
 - ง. ถูกทุกข้อ

แบบฝึกหัดเรื่องรดน้ำดำหัว

1. "การดำหัว" เป็นคำพื้นเมืองของภาคใด

- ก. ภาคใต้
- ข. ภาคเหนือ
- ค. ภาคกลาง
- ง. ภาคตะวันออก

2. การดำหัวหมายถึงข้อใด

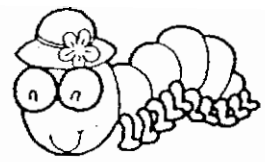
- ก. การเทน้ำ
- ข. การดำนํ้า
- ค. การรดน้ำ
- ง. การสาดน้ำ

3. จุดมุ่งหมายของการดำหัว คือข้อใด

- ก. เพื่อความสนุกสนาน
- ข. เป็นการขอขมาผู้ใหญ่
- ค. เป็นการขอพรปีใหม่
- ง. ถูกทั้ง ข. และ ค.

4. การดำหัวเป็นงานที่จัดขึ้นในเทศกาลใด

- ก. วันขึ้นปีใหม่
- ข. วันวิสาขบูชา
- ค. วันสงกรานต์
- ง. วันลอยกระทง

กากับเหยือกน้ำ

(เวลาอ่านที่ คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

กาดำหนึ่งรู้จักกระหายน้ำมาก เมื่อได้เห็นเหยือกน้ำจึงรีบลงไป

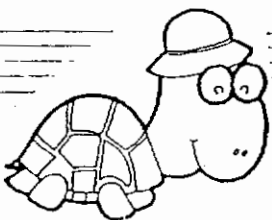
ที่เหยือกน้ำนั้น แต่พบว่าน้ำในเหยือกน้ำมีอยู่น้อยมากจุ่มปากลงไปดื่ม

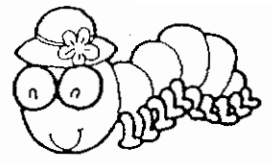
ไม่ถึง มันจึงพยายามที่จะพลิกเหยือกเพื่อที่จะดื่มน้ำนั้น แต่เหยือกน้ำนั้น
หนักเกินไป

ในที่สุดมันจึงเอาปากคาบหินก้อนเล็ก ๆ ใส่น้ำในเหยือกนั้นจนทำให้

ระดับน้ำสูงขึ้นจนสามารถที่จะจุ่มปากจุ่มดื่มได้สำเร็จ

(ดร.ณมิตร ณ ท่งประสานมิตร. นิทานอีสป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524).

ความจริง

(เวลา ๒ หน้าที่ คณะหนึ่งได้มี ๑๐๐ คณะหนึ่ง)

ท่านผู้อ่านที่รัก ถ้าเราเห็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องแล้วช่วยกัน

ทำทั้งสามประการการกระทำที่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมก็จะน้อยลง

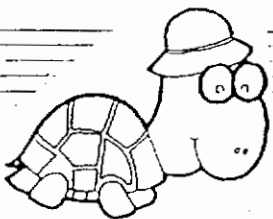
สิ่งที่มีเป็นห่วงมากที่สุด คนขายอาหาร และข้าวแกงข้างถนนที่ไม่

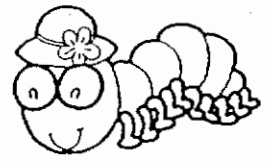
สะอาดก็ปิดเสีย ทางจะขายหมดก็หยุดชั่วคราว

ท่านผู้อ่านลองคิดดูสิว่า คน สารถี และคนโดยสารจะลงไป

มากน้อยเท่าใด เราจะมีกฎหมายเอาผิดกับการกระทำเหล่านี้บ้าง

(สถิตย์ เล็งไธสง. "น้ำใจคนไทย" วารสารไทย. ปีที่ 17 ฉบับที่ 65 มกราคม - มีนาคม 2540)

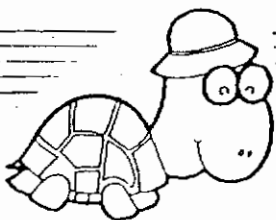
หุ่นยนต์

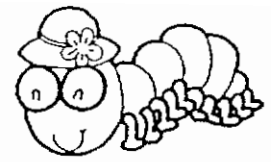
(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

หุ่นยนต์ หมายถึง เครื่องจักรกลที่ควบคุมการทำงานโดย
คอมพิวเตอร์ เราสร้างขึ้นเพื่อใช้ทำงานแทนมนุษย์ หุ่นยนต์สามารถ
ทำงานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมงโดยไม่หยุดพักและสามารถทำงานบางอย่าง
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานกว่ามนุษย์

การวางแผนให้กับหุ่นยนต์ ทัศนที่หุ่นยนต์จะทำงานได้
มนุษย์จะเป็นผู้กำหนดโปรแกรมการทำงานที่เหมาะสมให้ซึ่งเครื่อง
คอมพิวเตอร์ในหุ่นยนต์สามารถรับข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการ
ทำงานส่วนใหญ่จึงเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ

(บงกช เสวตามร์ (แปล). สารานุกรมเยาวชนชุดเทคโนโลยีรอบโลก : การสื่อสารและการควบคุม
เรื่องหุ่นยนต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.)

หน้าที

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

หน้าที่เริ่มจากต้น เราทุกคนควรเข้าใจ

ทั้งสามหน้าที่ไว้

ไม่เหลือเหลือให้หมดแล้ว

จากต้นไปต้น

เผื่อถึงท้ายหลายรอบแล้ว

ช่วยเหลือและรวมตัว

มีเกสรแล้วเพื่อสังคม

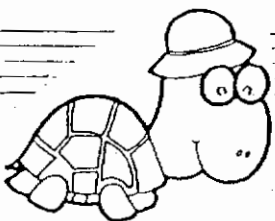
ด้วยแรงและน้ำใจ

สร้างสิ่งใหม่ให้ยุค

สามัคคีต่างเกสรจากลม

ทุกชาติจึงขึ้นสู่ไทย

(ปริมาวดี ประยูรสุข. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔. กรุงเทพฯ : พรีเมียร์
กราฟฟิกส์, ๒๕๓๙.)

เพลง ใครหนอ

(เพลง ๒๕ นาที คบหนอได้ ๑๐๐ คบหนอ)

๑ ใครหนอรักเราเท่าตัว

๑ ใครหนอประจักษ์กับเราเรียม

๑ ใครหนอรักเราดังดวงแก้วตา

๑ รักเราอย่างรักว่าพันพัสถานภาภาค

๑ จงอย่าไฉนมาทำปากกา

๑ แล้วสถานภาพเราในกระดาน

๑ หากนำหมัดมาหักมุมกันหมัดขาด ประกาศพระคุณไม่พอ

๑ ใครหนอรักเราเท่าตัว

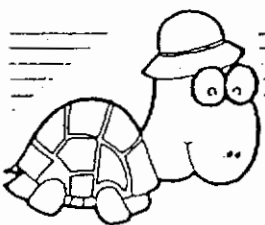
๑ ใครหนอใครกันให้เรียม

๑ ใครหนอรักเราจนดูหนึ่งใจ

๑ แล้วอย่ามัวรังสัดหาคนดู

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. การสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9 - 15.

นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.)

มหาราชของบ้านไทย

(เวลา ๒๕ นาที - คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

นับจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

เสด็จขึ้นครองราชย์จวบจนปัจจุบัน พระองค์ได้ทรงปกครองประเทศ

ไทยประคับประคองราษฎรประคับประคองสังคมดังพระราชปณิธานที่ได้ตั้งไว้

โดยทรงประกอบพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่ประดุจขุนศึก

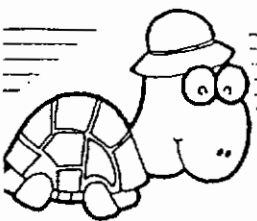
ประเทศชาติและประชาชนน้อมการทูลในด้านการพัฒนาประเทศ

การนำเขตภาคป่าสู่รัฐสภาราษฎร และยังทรงพระราชทาน

พระราชทรัพย์ปลื้มพระสมิท เพื่อบริการการตามพระราชดำริสมาคม

เพื่อที่ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีอยู่ในความดี

(สวนสยาม. ที่ระลึกในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเถลิงถวัลยราชสมบัติครบรอบ
ปีที่ 50. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สดเทนิว พับลิชชิง.)

วณิชา จรุงกิจนันทน์

(ผลงาน ๒๕ หน้า กว้างหน้าสูง ๑๐๐ ซม.)

วณิชา จรุงกิจนันทน์ เป็นคนใจดีและสุภาพเรียบร้อย ขยันขันแข็ง

รู้คิดปัญญามากได้จากประสบการณ์หรือข้อผิดพลาด

เมื่อมีปัญหาก็หาวิธีแก้ปัญหานั้นได้เสมอ ไม่ยอมแพ้

เป็นคนใจดีและสุภาพเรียบร้อย ไม่ยอมแพ้ ไม่ยอมแพ้

แต่เพราะความดีที่เป็นคนดีเขาจึงได้ใจ ทำให้เขาประสบความสำเร็จ

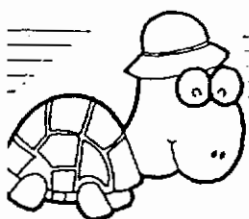
เร็วมาก ถ้าคนดีของทุกคนที่เสียใจให้ฟังความดีและมองดูความดี

ภาษาที่ ได้ใจของทุกคนหรือเห็นใจกัน

เขาเคยได้รับรางวัลชนะเลิศในโรงเรียน รางวัลชนะเลิศ

เมื่อ ๒๕๓๗

(สวนเด็ก. "สัมภาษณ์ทีมงาน" นิตยสารสวนเด็ก. ปีที่ 2 ฉบับที่ 13 มีนาคม 2533.)

มดงำมำปมำม

(เพลง ๒) ๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

คั้งคั้งคั้งคั้ง

ไดคคคคคค

พคคคคคคค

น้าคคคคคค

กคคคคคคค

วคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

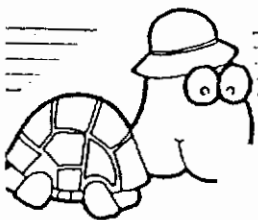
คคคคคคคค

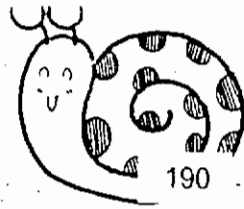
คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

คคคคคคคค

บ้านร่มเกล้า

(เพลง ๒ (ร่าย) คีย์โดไมเนอร์ ๑๐๐ เพลง)

มนต์เจ้าแม่สร้อยศรีสมุทรพุทธางกูร พุทธคุณพระพิรุณพรหมคุณพระศรี

และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลประทานพรให้ และเจ้าคุณพิรุณ

และสิ่ง

แต่ในสิ่งที่ปรารถนา การเพิ่มพูนอายุขัยและสุขภาพแข็งแรง

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความสำเร็จในหน้าที่การงาน การดำรง

ของประเทศไทย ให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขและความสำเร็จ

และสิ่งมงคลอื่น ๆ ให้สมดังสมประสงค์และความสำเร็จทั้งปวง

จึงขอฝากพระยาพิชัยดาบหักมาช่วยของพระพิรุณอย่างสุดความสามารถ ไม่

(กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม.)

ความรับผิดชอบ

(เวลา ๓๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

มนุษย์อยู่ร่วมกัน

จึงจำเป็นต้องมีกรอบ

เพื่อระบับรับผิดชอบ

แบ่งหน้าที่ทำกัน

คนหนึ่งทำอย่างหนึ่ง

ไม่มีใครไปก้าวก่าย

งานใครงานใคร

แต่ต้องได้ผลจริง

ไม่ผลักคนใด

จะทำได้ทุกสิ่ง

แต่ถ้าใครไม่

รับผิดชอบหน้าที่ตน

หากขาดรับผิดชอบ

ก็ปรังงานได้ไม่

ดีสักและเสียคน

ยากหาใครไ้ช่วย

(นักวิชาการแผนกวิชาการสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์. จริยศึกษาประจำตัวนักเรียน.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.)

สุนัขบ้านกับไก่

(เพลง ๒ ชั้นทำ คบแบบเดิม ๑๐๐ คบแบบ)

สุนัขบ้านกับไก่เป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งสัตว์ทั้งสองได้เดินทาง

ตัวไปไหนๆ เมื่อถึงเวลาค่ำ ก็กลับไปที่นอนอยู่บนต้นไม้แล้วสุนัข

ก็นอนหลับพักผ่อน พอรุ่งเช้าก็กำลังเสียงขันตอนเช้า สุนัขจึงพากันเดินผ่าน

มาได้ยินเสียงไก่ตักทรายกันกำลังตักคุบๆว่า "ไก่ไม่มีเสียงเพราะขังอยู่ใน

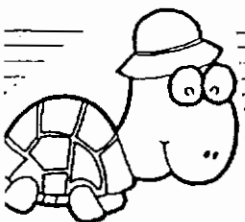
กรงเหล็กสักตอนไหนบ้างจะได้เห็น" ไก่พูดว่า "เดี๋ยว เมื่อตอนจะเข้ามา

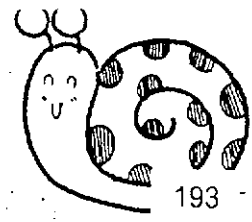
ก็ขอเห็นพวกคนรับใช้บ้างจะได้เปิดประตูรับพวกมัน แล้วมันจะฟัง

และที่สุนัขจึงพากันเข้ามา สุนัขบ้านก็กระโดดเข้าหาสุนัขจึงจิกจากหลัง

แต่ความตาย

(ดร.ณมิตร ณ หุ่นประสานมิตร. นิทานอีสป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524).

มิตร

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ผู้ใดเป็นมิตร

จิตใจดีกับทุกคน

มีความเป็นมิตร

ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด

แม้สิ่งใดขัดขวาง

มิตรช่วยกันขัดขวาง

ช่วยทำให้สังคมสงบสุข

กิจการทั้งปวงช่วยคิด

ได้มีใจรักภาษา

ไม่กลัวภาษา

ผู้ใดคบกับมิตร

ผู้ใดคบกับมิตร

ผู้ใดคบกับมิตร

ผู้ใดคบกับมิตร

แม้สิ่งใดขัดขวาง

ช่วยกันขัดขวาง

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖). บทร้อยกรองเรื่องมิตร.)

เกาคโนไฉย

(เวลา ๗ นาที คบเพลงเดิม ๑๐๐ ครั้ง)

เกาคโนไฉยต่างๆ ล้วนแต่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ในสังคมปัจจุบัน สมุขยจะรู้ตัวพิษอย่างดียิ่งไม่พบแล้ว

ต้องอาศัยเกาคโนไฉยประบิลงแวดล้อมให้เกาคกับตนได้ส่วนหนึ่งด้วย

เกาคโนไฉยทำให้เราสามารถรู้ถึงพิษภัยต่างๆ ที่ล้นหลามได้ดียิ่ง

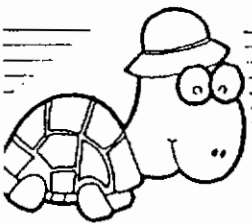
มีประบิลทิภาพและประบิลทิผล ทำให้ทุกคนมีความขึ้นใจ

ที่ละแวกใกล้ๆ

แต่เราก็คงมีสิทธิ์ในการใช้เกาคโนไฉยอย่างรอบคอบ

สร้างมรรคและรู้จักคิดพิจารณาเรื่องต่างๆ ด้วยปัญญาที่รอบคอบ

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. ดั่งดวงแก้ว. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค, 2540)

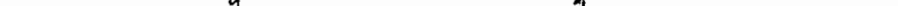
(୧୧୩) ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାବଳୀ ଦେବୀଙ୍କୁ ୧୦୦ ଆର୍ତ୍ତନାମ

นายพิพัฒน์ งามวิจิตรกุล ลี้เกียรติพงศ์ งามวิจิตรกุล

ลัดดาภรณ์ ไชยวงศ์
 ๑๑

$\frac{2}{3} \quad \frac{1}{2} \quad \frac{1}{3} \quad \frac{1}{4} \quad \frac{1}{5} \quad \frac{1}{6} \quad \frac{1}{7} \quad \frac{1}{8} \quad \frac{1}{9} \quad \frac{1}{10} \quad \frac{1}{11} \quad \frac{1}{12} \quad \frac{1}{13} \quad \frac{1}{14} \quad \frac{1}{15} \quad \frac{1}{16} \quad \frac{1}{17} \quad \frac{1}{18} \quad \frac{1}{19} \quad \frac{1}{20}$

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring various notes, rests, and dynamic markings such as *pp*, *ff*, and *z*.

$\frac{1}{m} \left(\frac{1}{n} + \frac{1}{n^2} + \dots + \frac{1}{n^{m-1}} \right) = \frac{1}{m} \cdot \frac{1 - \frac{1}{n^m}}{1 - \frac{1}{n}}$

Handwritten musical notation for the second system of the piece 'The Little Boat'. The notation is written on a five-line staff. It begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of a series of eighth and sixteenth notes, with some rests. There are several slurs and ties indicating phrasing. The notation is written in a cursive, handwritten style.

(ฉลอง ศภการ. นิทานอีสปคำกลอน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2522.)

สัพพานนคณ

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

๑. ฉันจะเดินออกจากร่างกายเป็นประจักษ์ พอเดินถึงฐานที่หนึ่ง

๒. เห็นแสงสว่างหนึ่งอันโดยเร็วจะข้ามถนน ผู้เป็นแสงสว่างเดิน

๓. ได้สัพพานนคณแล้วจึงไม่ยอมไป

๔. เมื่อมีคนเป็นแม่เห็นผมคงขาย จึงยอมเดินตามลูกมาสาม

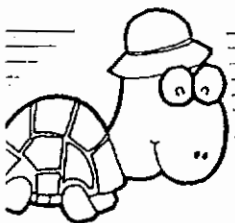
๕. ปีเศษพาพี่ชายไปผม ผมจึงพูดว่าแม่เธออย่าไปสามคนทั้งสามก็ทางสาม

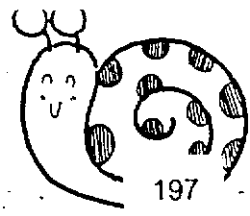
๖. เพราะเขาถูกภรรยาได้ และผมพูดว่าเธออย่าไปสามคนทั้งสามก็ทางสาม

๗. ประจักษ์ไปโดย คือ ประจักษ์เป็นใหญ่เพราะฉะนั้นทุกคนจะต้อง

๘. ทำหน้าที่ของตน ๙๙

(สถิตย์ เล็งไธสง. "น้ำใจคนไทย" วารสารไทย. ปีที่ 17 ฉบับที่ 65 มกราคม - มีนาคม 2540)

มดดำนำผึ้ง

(เวลา ๒๕ นาที ความเร็ว ๑๐๐ คำต่อนาที)

มีมดแดงอยู่ฝูงหนึ่งอยากจูงผึ้งดำนำผึ้ง จึงพากันย้ายรังไปอยู่

ใต้หลุมปรงใกล้รังของผึ้ง ค้างคาวตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นมดแดง

เผ่าของมดแดงจึงเตือนว่า หลุมปรง ย้ายรังกลับไปอยู่ใต้หลุมของพวก

ดีกว่า อยู่ที่นี่นานไปก็ไม่ปลอดภัยเพราะพวกนกจะมาหา” แต่มดแดง

กลับได้สนใจฟังคำเตือนดังกล่าว

จึงพากันย้ายรังขึ้นความสูงทำหลุมฝังผลมะขามไว้ข้างหลุม

มดแดงทั้งหลายเห็นจึงพากันย้ายมาอยู่ข้างหลุม แต่มดแดงมีลูกมด

จึงพากันเดินไปตามทางที่หลุมฝังผล ไม่รู้ตัวจึงเดินเข้ารังคาง

อยู่ข้างหลุม

วันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

๑. เหน็ดเหนื่อยมาฟ้ากระจ่าง ตระหนักรู้มีมารักสว่างไสว

มีแผ่นดินเขียวสดใสชุ่มชื้น
ไม่กลัวใบไม้ตายจากมือคน

๒. โลกใบใหญ่เมื่อได้มาจากดินชุ่ม
รักด้วยอุ้มชูบ่มเพาะไม่ทอดทิ้ง

ดินอุดมขนาบข้างน้ำสปีด
ทุกชีวิตล้วนพึ่งพาน้ำสปีด

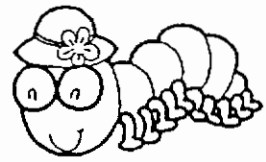
๓. เมื่อต่อมาป่าถูกทำลาย
ไม่กล้าตัดไม้ทำลายให้ยาก

๔. แผ่นดินร้อน แผ่นดินแห้งกร้าว
ความจนไร้รักกำเริบตามมา

๕. ยิ่งโลกร้างเหี่ยวจากลายมือคน
ยิ่งพอสวยงามหวังใหม่ในวันหน้า

๖. สร้างโลกให้เขียวจากมือคน
ดอกไม้บานสะพรั่งเช่นดังเคย

(รติดา. วันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.)

เพลงกล่อมลูก 4 ภาค

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

เพลงพื้นบ้านอีสาน สลักประเพณีที่ดีเลื่องลือประจักษ์เป็นธรรมชาติ

สงบผดุงความเจริญ และความอุดมสมบูรณ์

เพลงกล่อมลูกที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น จะเป็นผู้นำเด็กอีสาน

ตามชนบทให้รู้สึกรักและภูมิใจในถิ่นเกิดของตน และมีความรัก

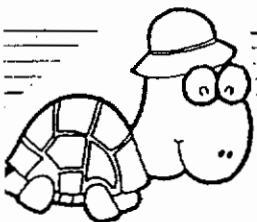
การรู้สึกรักและภูมิใจในถิ่นเกิดของตน และมีความรัก

อันเป็นที่มาของการพัฒนา การรู้ การเห็นคุณค่าและการขอ

โดยมุ่งให้เด็กทราบดีว่า นอกจากนั้นจะเป็นค่าที่แสดงถึงสภาพ

ความสนใจ สนทนาธรรมะให้พร้อมใจกันเป็นต้น

(วชิราภรณ์ วรรณดี. "เพลงกล่อมลูก 4 ภาค" นิตยสารศิลปากร. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2541.)

เนื้อความที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ
กลุ่มควบคุม

นาเหี้ยมก้านนา

(เพลง ๒ ชั้น ๓/๔ คบหน้เริ่ม ๑๐๐ คบหน้)

นาเหี้ยมก้านนา โขบเคาะนาเหี้ยมก้านนา นาเหี้ยมก้านนา

ก้านนาทำตามอย่างบ้าง แต่ทางเคาะของนาเหี้ยมก้านนาไม่อาจ

บิ๋นได้ คบเคาะนาเหี้ยมก้านนา จังจังไปทั่วทั้งนาเหี้ยมก้านนา

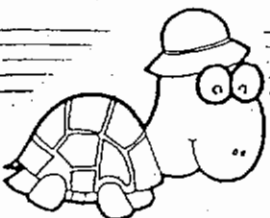
ไปให้ลูกๆ เล่น

ลูกของนาเหี้ยมก้านนา พอกว่า "นาเหี้ยมก้านนา ประหลาดเคาะนา

คานเคาะนาเหี้ยมก้านนา "นาเหี้ยมก้านนา คานเคาะนาเหี้ยมก้านนา ที่นา

นาเหี้ยมก้านนา"

(ผกาดี อุตตโมทย์. เรื่องเล่าของอีสาน. กรุงเทพฯ : กระดาษ, 2528.)

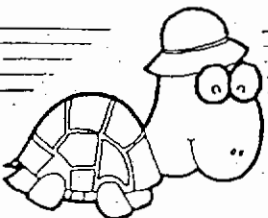
สมชาย

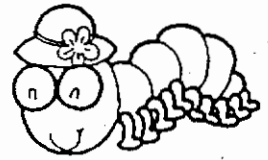
(ผลงานจากที่ คณะมนุษยศาสตร์ ๑๐๐ คนคน)

สมชายเป็นเด็กเกียจคร้าน เขาชอบแสร้งทำงาหน้า เพื่อบัง
ทำงานให้พ่อของเขา วันหนึ่งพ่อให้สมชายทำแบบฝึกหัด เขานั่งเขียนรูปเล่น
และแสร้งทำไปได้นิดๆ จึงนั่งอยู่ข้างหน้า ดัดข้อมือและขยับขาด้วยความ
ความไม่พอใจ สมชายคิดว่าวันนี้ให้พ่อหยุดร้อง แต่ดัดข้อมือไม่หยุดร้อง
พ่อก็โกรธเข้ามาในห้องเรียน จึงถามเรื่องราวที่เกิดขึ้น ทำให้
สมชายกลัวมาก พ่อให้เขาหยุดทำแบบฝึกหัดกลับบ้าน

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือแบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.)

นกแก้วของฉัน

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ก้อย เป็นนกแก้วของฉัน นกแก้วนี้มีสีที่สวยงาม

มีลายขอบเป็นสีแดงและน้ำเงิน ตาโตใหญ่ ดอกร่วงลงบนหญ้าจริง

หรือตกลง จากนกที่นำลงมาจากโรงเรียน ก้อยเป็นต๋องต๋อง

เสียงแกล้งเสียงก๊ากก๊ากจนคนรอบข้าง ลืมตาหาว่านกก้อยกินข้าว

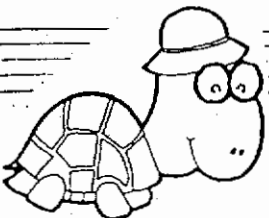
กินกล้วย และหน่อก้อยก็ชอบกินผลไม้ทุกชนิด ไม่เคยบ่นไม่ แต่เมื่อ

คนเลี้ยงนกจะปิดคอกนกก็ร้องเสียงดัง

ฉันคิดว่า ถ้าก้อยคอกเป็นนกแก้วที่น่ารักและฉลาดก็ผิด

ในบรรดานกแก้วที่ฉันเห็นมา

(นาคะประทีป. รวมนิทาน. กรุงเทพฯ : ศักดิ์สยาม, 2515.)

9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

(ကဏ္ဍ ၁ - အခြေခံအချက်အလက်)

ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟ

① $\frac{2}{3} \times \frac{1}{4} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$

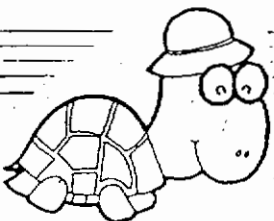
കിരീടം

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

V z z o z

Handwritten musical notation on a five-line staff, featuring various notes and rests.

(อิทธิพล วาทะวัฒน์. มรดกเด็กไทย. กรุงเทพฯ : รักลูก, 2534.)

หนึ่งหมื่นปี

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

หนึ่งหมื่นปีคือช่วงเวลาที่ยาวนานมาก กับการพัฒนาโลกจากหินงูไค

ความฉลาดเริ่มงอกเงยไม่ต่างจาก ยักษ์มนุษย์เป็นครูรักการอ่าน

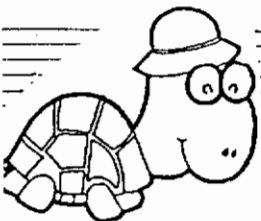
หนึ่งหมื่นปีต่อมาผู้คนรักการอ่าน จะได้อ่านหนังสือเล่มนี้

เรื่องราวที่บรรดาผู้รู้ทั้งหลายได้ บรรลุไว้ในตำราหาไม่

ยุคที่คนรักการอ่านไม่ยอมอ่าน ประเด็นการอ่านให้รู้ถึงข้อ

เป็นแหล่งความรู้ที่กว้างขวางทางสังคมแล้ว เป็นความรู้ที่กว้างขวางทางกาย

(สนุก ทำเนาว์. วารสารพัฒนาชุมชน. ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 มกราคม 2536.)

สืบสานเพลงไทยลูกทุ่ง

(สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ๑๐๐ ปี)

เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่สะท้อนชีวิต สภาพสังคม

และวัฒนธรรมไทย โดยมีท่วงทำนอง คำร้อง เนื้อหา

และการร้องและการบรรเลงที่ผสมผสานเฉพาะตัว

ในปัจจุบันพบว่าเพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมจากคนไทย

ทุกยุคทุกวัย ทั้งนี้เพราะคนส่วนใหญ่เห็นว่าเพลงไทย

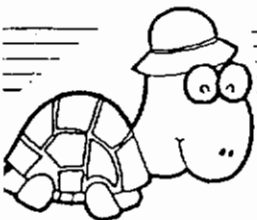
มีทั้งเนื้อร้อง ซึ่งลึกซึ้งและเพลงต่างประเภทสามารถบรรเลง

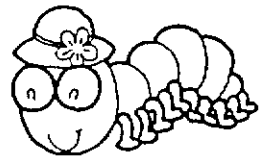
ในประเภทของเรา อย่างเช่นคนรักคนชังคนรักคนชัง

ทำนองลูกทุ่งให้คนรุ่นหลานได้ฟังและได้ฟังได้

(สถาบันราชภัฏพระนคร. เอกสารประกอบการสืบสานเพลงไทยลูกทุ่ง.

วันที่ 4 - 5 กรกฎาคม 2539.)

ช้าง

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ช้าง เป็นสัตว์ขนาดใหญ่ตัวหนึ่ง มีงวงยาว หางเล็ก

คล้ายหางหนู เป็นหูใหญ่ ในการพักผ่อนจะนอนไปมา

นั้นไปสลับตัวไปต้อน มันดูน่าขบขันทำท่าเหมือนจะพูดว่า

“ท่านคะ ให้ช่วยฉันหน่อยสิ” มันเดินมาอย่างเชื่องช้า

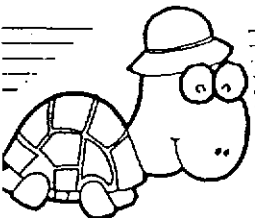
เดินพองตัวขึ้นในวัย ๗ ขวบนั้นแล้ว จะคิดว่ามันคงจะมีความรู้บ้าง

และถ้ามันเห็นคนอยู่คนเดียว มันจะเข้ามาหาคนนั้น ตั้งพันแปดร้อย

ปีแล้วมันจะคิดว่า มันคงจะรู้สึกรำคาญบ้างแล้ว คงเคย

เห็นช้างเข้าป่าได้

(นาคะประทีป. รวมนิทาน. กรุงเทพฯ : ศักดิ์สยาม, 2515.)

ลูกเปิดหนีเที่ยว

(เวลา ๒๕ นาที - คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

เปิดตามพยางค์

ร้องดังๆ

กินอิ่มหายหิว

วิ่งเร็วเล่นสนุก

เล่นสนุกบ้าน

เล่นบ้านเพื่อน

ลูกเปิดจอมซน

หนีไปเที่ยวเล่น

ไปพบแม่

พักเหนื่อย

ลูกเปิดวิ่งพล่าน

ตามฉันไปเที่ยว

เล่นรันทาน

เล่นสนุกเล่น

ทางวัด

เล่นสนุก

ลูกเปิดขำ

ขันขำดี

ท่าที

ท่าที

ฝันอยากเป็นหมอ

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ตอนที่ผมเรียนที่โรงเรียน วิชาที่ชอบเรียนไว้ข้างหลังนั้นคือ

ฝัน ฝันอยากเป็นหมอมาตั้งแต่เด็กๆ จนทั่วโลกทั้งๆที่เราชอบ ช่างฝัน

ตลอดจนการที่เราได้เข้าไปในโรงเรียนหมอ

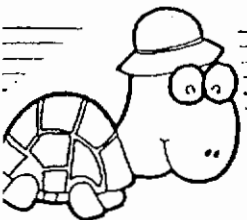
๑ ในประเทศเราเอง ครั้งหนึ่งโรงพยาบาลเป็นกิจการที่ถูกตั้ง

ตามการดูหมาย แต่พี่ชายของผมได้มาปรามปรามและตั้งคำถาม

๒ ไปในที่สุด จากผมที่เรียนจบแล้วมาศึกษาหมอมีความหมายมากกว่า

หลายเท่ากับการมาทำงาน

(“เรื่องจากปาก” นิตยสารสารคดี. ปีที่ 12 ฉบับที่ 144 กุมภาพันธ์, 2540.)

จรรยบุคคลกษัตริย์

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ยังมีพระสุภาวชน

พาดำหนดนทสเบธ

คางเห็ดคณเฑียรเจ้า

สากยถาเมฆพราเตียน

แมงป่องรับกลับ

สยาคตาสปโศรมาเมียน

จ้านหยกพันเพ็ช

เหวียนแมงป่องจิงฮกไป

หมาป่าแอมพิงควม

ฉวมรอยตามเล่ห์เจ้าโดย

ตั้งกำแพงเพชร

เผด็จการเมปไซเคิล

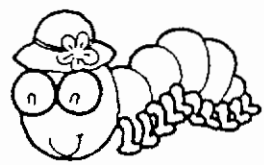
สากยพสุธาโคก

ไมจามตอกรวงตัน

ครันคิตติตจน

คำมตมตมยพิศ

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. นิทานภาพกาพย์กลอนเล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2522.)

นกอินทรีพาลูก

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

นายสุหรั่งได้วางแผนที่จะจัดงานเลี้ยงขึ้นที่บ้าน เขาคิดว่า

เสียงอาหารในบริเวณบ้านหลังนี้ จะได้ยินมาไกลถึงหู

ตัวนกอินทรีพาลูกที่กำลังนั่งอยู่บนต้นไม้ และมันก็นึกถึง

ตัวเมียว่า เมื่อมันไปกินอาหารที่สวนๆ ที่มันเคยมานั้น จะถูก

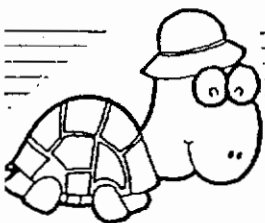
นำไปเลี้ยงเชาจนหมด เขาก็เลยคิดว่าจะไปซื้ออาหารมากิน

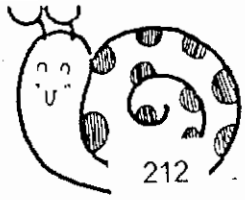
ได้เสียงอาหารเช่นนี้ ส่วนตัวเมียเอง เขาก็เลยพาลูกมาหาบ้าน

ข้างเขตรักษาพันธุ์และเขาได้ไปหาอาหารได้มากพอสมควร

เลยรีบเข้าไป

(ดร.ณมิตร ณ หุ่นประสานมิตร. นิทานอีสป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524).

กระต่ายน้อย

(เวลา ๒๕ นาที เพลงเดิมเดิม ๑๐๐ ครั้ง)

แม่กระต่ายพาขอรูปร่างฟูฟ่าย

มีลูกขำขี้มุกกลางป่าจันทน์

ขยักเขี้ยวป่าใหญ่สาหร่าย

สวนสนามมารดาทักขึ้น

แม่ว่ายังเด็กเล็กชก

มีรูจักป่าใหญ่โพธิ์สน

กลางเขื่อนป่าสนหลังวัดหลวงพ่อ

ลูกขำจะพริ้นพริ้นใจ

กระต่ายน้อยวิ่งวอนขอพร

จนมารดาถอนผ่นให้

แต่จตุรพักตร์ขี้เกียจ

ป่าใหญ่เจ้าไม่เคยทาง

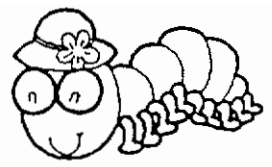
แม่เดินนำหน้าพาบุตร

ห้วงสุดท้ายใจมึงหา

กระต่ายน้อยเพิกเฉยเดินทาง

จากละเมอจะเหาะไปยังป่าจันทน์

(รับนี้ ศรีไพรวรรณ. นิทานคำกลอนเรื่องกระต่ายน้อย)

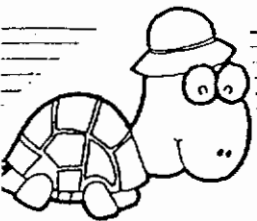

กำเนิดคอมพิวเตอร์

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ต้นกำเนิดของคอมพิวเตอร์ มาจากของใช้ที่ในชีวิตประจำวัน
ของคนที่ ซึ่งนิยมใช้กันทุกวันนี้ คือ ลูกคิด ซึ่งคอมพิวเตอร์
มีวิวัฒนาการมาจาก ลูกคิด ซึ่งเป็นลูกคิดคานวณที่เป็นลูกเกาเพื่อจดหมาย
จนมาเป็นเครื่องคิดเลขที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีความสำคัญมาก เพราะเรานำมาใช้ช่วย
ทำงานบ้าน งานโรงงาน โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ และใน
โรงเรียนประถมศึกษาบางโรงเรียนก็สอนวิชาคอมพิวเตอร์กันแล้ว

(เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา. "ก้าวไปกับไฮเทค" วารสารเด็กก้าวหน้า. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เมษายน 2533.)

ความเป็นไทย

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ฉันชื่อว่า ประเพณี วัดมกุฏกษัตริยารามและทรงพระนาม

เพราะเป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษของเรา เราไม่ควรเหินห่าง

วัดมกุฏกษัตริยารามให้มากราบเพราะเราทุกคนได้ชื่อว่าเป็นคนไทย

และชาติไทยก็มีศาสนาที่เป็นของงานเขมรมาช้านาน

ดังนั้นวัดมกุฏกษัตริยารามอันดีงามของไทย เราคนไทยทุกคน

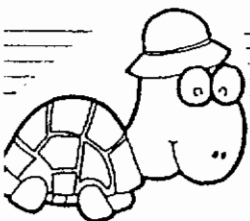
ควรยึดถือปฏิบัติและเผยแพร่ต่อไปให้เป็นที่ยึดมั่นอย่างกว้างขวาง

เพราะหากเราทิ้งวัดมกุฏกษัตริยารามของเราได้ ก็ย่อมได้ชื่อว่าเราไร้ชาติ

คำขวัญ พระมหาราชวรวิหารของเราดีน่ะ

(สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. ภาษาไทยป. 4 แบบวัดประเมินผลตาม ป.๐๒.

กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.)

เหยี่ยวและนกพิราบ

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้นิยามของนกพิราบไว้ว่า

เป็นนกที่มีปีกกว้างและหางยาว ใช้บินนำส่งจดหมายหรือพัสดุภัณฑ์

ต่อมาไม่นานเหยี่ยวก็บินมาจับนกพิราบตัวหนึ่งและกินมันลง

จากนิทานเรื่องนี้ เราสามารถเรียนรู้ได้หลายเรื่อง

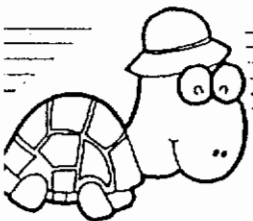
๑. เหยี่ยวเป็นสัตว์ที่ดุร้ายและกินเนื้อ ๒. นกพิราบเป็นสัตว์ที่อ่อนแอ

๓. เหยี่ยวเป็นสัตว์ที่ล่าเหยื่อ ๔. นกพิราบเป็นสัตว์ที่ถูกล่า

๕. เหยี่ยวเป็นสัตว์ที่แข็งแรง ๖. นกพิราบเป็นสัตว์ที่อ่อนแอ

นกพิราบขาว

(ดร.ณัฐพร ณ. ท่งประสานมิตร. นิทานอีสป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524).

หนูแหม่นไหว่ครู

(เพลง ๒๕ นาที ค่ะ หนึ่งตัว ๑๐๐ ค่ะ หนึ่ง)

จะไหว้ครูด้วยคำนี้ถึงถึงของ

ที่จะต้องนำมาบูชาให้

สิ่งทั้งหลายอย่างนี้มีทั่วไป

หนึ่งจำไว้คือหญ้าแพรกไม่แฉะไปตาก

หญ้าแพรกนั้นปลูกด้วยดินความอดทน

จะไม่เป็นเชื้อดีถ้าบ่มเพาะน้ำหมา

๑) เสร็จด้วยปากเท้าใจได้วิชา

เป็นรางวัลหามาด้วยตัวหมา

ดอกมะเขืออย่างนี้ปลูกด้วยดินอดทน

รู้จักอดทนได้ไม่ยิ่งเขลา

เคารพผู้ให้ความรู้ผู้ให้วิชา

คนนั้นเล่าจะเจริญเติบใหญ่โต

อย่างนี้ปลูกด้วยน้ำรดรดด้วยใจเห็นค่า

มีความหมายจำแนกแยกแยะได้

น้ำรดรดนั้นปลูกด้วยดินอดทน

เป็นน้ำเสียรดรดใจใครจะทำตาม

(สุริน คล้ายรามัญ. หนูแหม่นไหว่ครู. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2532.)

รดน้ำดำหัว

(เวลา ๒๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

การดำหัว เป็นคำพื้นเมืองภาคเหนือ หมายถึงการรดน้ำนั่นเอง

การดำหัวนี้ ไปเรียกเฉพาะการรดน้ำผู้ใหญ่ที่เราเคารพนับถือหรือผู้สูงอายุ

ซึ่งเกิดเป็นการขอมาในสิ่งที่ได้ดลบันดาลให้ไปหรือเป็นการขอพรปีใหม่

จากผู้ใหญ่

ผู้ที่ไปดำหัวก็จะไปให้ของ มีคนรดน้ำกลับบ้าน

ถ้าคนบ้านจะถือเงินไปหนึ่งบาทแล้ว เมื่อเริ่มรดน้ำแล้วผู้ดำหัวก็จะ

เริ่มให้พรพร้อมรดน้ำอย่างมีเอกลักษณ์ หลังจากพร ผู้ที่ดำหัวก็จะ

รดน้ำขอพรเป็นการตอบแทน

(บริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) "รดน้ำดำหัว" นิตยสารสารคดี ปีที่ 13 ฉบับที่ 145
มีนาคม 2540.)

แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านลายมือ

- จีบร้อยกรอง
- จีบร้อยแก้ว

แบบทดสอบพัฒนาการด้านภาษา

ฉบับปรับปรุง

(เวลา ๓๐ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

การศึกษาเป็นพื้นฐานของชีวิต นมมีคุณค่าทางอาหาร

การศึกษาร่างคนให้ทันงาน และเที่ยวหาชีวิตไม่ผดุงทาง

ให้ฟัง พูด อ่านออก และเขียนได้ มีความสุขสบายใจได้

ให้คิดเป็นทำไปไม่เคร่งครัด ทักทายอย่างอ่อนน้อม

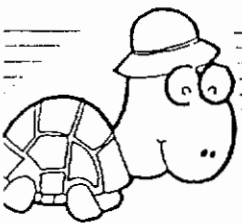
การศึกษาก็ให้คนรู้ทันโลก รู้จักคนแห่งชีวิต จิตใจไม่หลง

รู้เหตุผลสิ่งหนึ่งไม่เด่นหนึ่ง รู้ว่าสิ่งหนึ่งตนเป็นผลดี

การศึกษาก็ให้คนมีคุณภาพ ละอายดีดงาม รู้ผิดแ่ก่ผิด

มีความรู้ ความเป็นคนดี

(กร ศิริวัฒน์. "บทกวี" วิทยาลัย. ปีที่ 92 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2537.)

แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านภาษา

ฉบับปร๋อยแก้ว

(เวลา ๓๐ นาที คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

เราโชคดีที่มีภาษาอยู่ในของตนเองแต่โบราณ จึงสมควรอย่างยิ่ง

ที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้มีหลายประการ

อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในทางออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน

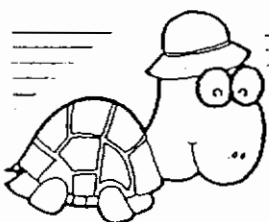
อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในวิธีให้หมายความ ว่า วิธีใช้คำ

นำมาประกอบเป็นประโยคนี้เป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สามคือ

ความร่ำรวยในด้านของภาษาไทย ซึ่งพจนานุกรมไม่รวมพอจะต้อง

มีการบัญญัติคำใหม่มาใช้

(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. "พระราชดำรัสว่าด้วยภาษาและหนังสือ" วารสารภาษาและหนังสือฉบับพิเศษ. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๓๗ - มีนาคม ๒๕๓๘.)

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 60 นาที คะแนนเต็ม 30 คะแนน

จุดประสงค์

เมื่อกำหนดสถานการณ์ ข้อความ หรือคำประพันธ์ให้ นักเรียนสามารถเข้าใจสถานการณ์ ข้อความ หรือคำประพันธ์ตามตัวหนังสือจากเรื่องที่อ่าน ตีความ และวิเคราะห์ความของเรื่องได้ คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 30 ข้อ (30 คะแนน)
2. คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบคือ ก. ข. ค. หรือ ง.
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ

ตัวอักษร กำกับคำตอบที่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ (0)

เพื่อนกินสินทรัพย์แล้วหนี	หาง่ายหลายหมื่นมีมากได้
เพื่อนตายถ่ายแทนชีวาอาตม	หายากฝากผีไ้ยากแท้จักหา

0. คำประพันธ์นี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

- ก. กินบนเรือน ขี้รดหลังคา
- ข. กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง
- ค. คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย
- ง. เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก

1. ถ้าคำตอบที่เลือกได้คือ ข้อ ง. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (x)ลงในกระดาษคำตอบ ดังนี้

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
0				X

2. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบ เช่น เปลี่ยนจากข้อ ง. เป็นข้อ ค. ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
0			X	#

3. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ไทยช่วยไทย กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด

1. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

ก. ชี้แจง	ข. ชักชวน
ค. ขอร้อง	ง. สั่งสอน

2. ถ้ามีการปฏิบัติตามข้อความนี้ ประเทศชาติจะเป็นอย่างไร

ก. มีความมั่นคง	ข. มีความเป็นระเบียบ
ค. มีความสะอาด	ง. มีความเจริญก้าวหน้า

อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 - 4

วันเวลาทุกนาทีที่ล่วงผ่าน	เปรียบสายธารผ่านไปไม่กลับหลัง
ถึงเรียกร้องจนดับดินสิ้นชีวัง	อย่านึกหวังจะได้รับกลับคืนมา

3. ผู้กล่าวคำประพันธ์นี้ต้องการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งใด

ก. ชีวิต	ข. เวลา
ค. สายน้ำ	ง. การเรียกร้อง

4. เมื่ออ่านคำประพันธ์นี้แล้ว นักเรียนไม่ควรทำอะไร

ก. ทำความชั่ว	ข. ทำการงาน
ค. ปล่อยเวลาให้ผ่านไป	ง. ปล่อยสายน้ำให้ไหลผ่านไป

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

วันหนึ่งขณะที่ หมูอุ๊ด เจ้านิล หมาน้อย และแมวเหมียวเดินเล่นอยู่ ได้พบแม่กระต่ายสีเทาที่นั่งอยู่ริมทาง ทำทางเหน็ดเหนื่อย เมื่อเห็นสี่สหาย เธอรีบ ขอร้องให้ช่วยขนกระเป๋าส่งและสิ่งของที่ซื้อมาจากในเมืองไปที่บ้าน

หมูอุ๊ด : เสียใจนะ วันนี้ฉันทำงานมาเหนื่อย ช่วยไม่ได้หรอก

เจ้านิล : ไม่เป็นไรฉันจะช่วยเอง

หมาน้อย : ฉันก็เหนื่อย แต่ก็จะช่วยถ้าจะให้ค่าตอบแทน

แมวเหมียว : ก็ได้ ฉันจะช่วยยกครั้งหนึ่งก็แล้วกัน

5. ใจความสำคัญกล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. ความขยัน

ข. ความสามัคคี

ค. ความมีน้ำใจ

ง. ความเอื้อเฟื้อ

6. “ไปเหลาดินสอให้ก่อนซิ แล้วฉันจะให้เล่นด้วย” คำพูดดังกล่าวนี้ ตรงกับลักษณะนิสัยของใคร

ก. หมูอุ๊ด

ข. เจ้านิล

ค. หมาน้อย

ง. แมวเหมียว

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

ประเทศรุ่งเรืองและมั่นคงต่อไปในภายหน้าก็เพราะความรักชาติ ความกล้าหาญ ความสามัคคีและการเสียสละของคนในชาติ ดังนั้นจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ หมั่นทำความดี พัฒนาตนเองเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองต่อไป

7. เด็ก ๆ จะมีโอกาสช่วยให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองได้โดยวิธีใด

ก. เป็นทหารเพื่อรับใช้ชาติ

ข. ชักชวนผู้อื่นให้สามัคคี

ค. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ง. บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือคนยากจน

8. นักเรียนรู้สึกเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “พัฒนาตนเองเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมือง”

เพราะเหตุใด

ก. เพราะคนในชาตินำความรู้มาพัฒนา

ข. เพราะประชาชนช่วยกันหาความรู้

ค. เพราะเป็นหน้าที่ของคนส่วนใหญ่

ง. เพราะต้องอาศัยผู้ใหญ่

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-10

ในเทศกาลหรือวันสำคัญต่าง ๆ เรามักนิยมส่งบัตรอวยพรให้กัน บัตรอวยพรซึ่งเป็นภาพสวยงาม และมีข้อความที่ไพเราะมีความหมายสัมพันธ์กับวันสำคัญนั้น ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันคริสต์มาส วันพ่อ วันแม่ วันเกิด การแสดงความยินดีในโอกาสต่าง ๆ งานแต่งงาน วันสำเร็จการศึกษา หรือการแสดงความขอบคุณ การระลึกถึงผู้อื่นด้วยการส่งบัตรอวยพรให้กัน นับเป็นการแสดงความในใจที่ผู้รับซาบซึ้ง และประทับใจ

9. การส่งบัตรอวยพรแสดงถึงเจตนารมณ์ของผู้ส่งในข้อใดมากที่สุด

ก. การแสดงถึงการระลึกถึง	ข. แสดงถึงความมีน้ำใจ
ค. แสดงถึงการเอาอกเอาใจ	ง. แสดงถึงความโอบอ้อมอารี

10. สิ่งที่เขา **ไม่ได้** สำหรับการส่งบัตรอวยพรคือข้อใด

ก. ของสำหรับใส่บัตรอวยพร	ข. ชื่อและที่อยู่ของผู้ส่ง
ค. บัตรอวยพรที่มีราคาแพง	ง. ข้อความที่อวยพรให้ผู้รับ

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-13

ณ ห้องทุ่งชายป่าแห่งหนึ่ง หมีน้อยกลับจากหาผลไม้ในป่า ขณะที่เดินลงเนินเขาใกล้บ้านแม่กระต่าย หมีน้อยสะดุดก้อนหินล้มลง ผลไม้ที่ถือมาหล่นกระจาย หมีน้อยเห่าเจ็บบิด หน้อยแต่เสียดาบผลไม้มาก จึงร้องไห้เสียงดัง

แม่กระต่ายได้ยินจึงออกมาช่วยใส่ยาให้หมีน้อย แล้วเอาผลไม้ของตนที่เก็บไว้แบ่งให้หมีน้อย หมีน้อยไม่ขอบคุณแม่กระต่ายแต่พูดว่า

“ดีนะที่แม่กระต่ายให้ผลไม้ที่หล่นแทนให้ ไม่อย่างนั้นจะโกรธแม่กระต่ายแน่ เพราะก้อนหินในทุ่งนาของแม่กระต่าย ทำให้ฉันหกล้ม

11. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความผิดของใคร

ก. หมีน้อย	ข. ผลไม้
ค. ก้อนหิน	ง. แม่กระต่าย

12. นักเรียนคิดว่าแม่กระต่ายมีลักษณะนิสัยอย่างไร

ก. มีความเสียสละ

ข. มีความสามัคคี

ค. มีความเมตตากรุณา

ง. มีความรับผิดชอบ

13. การกระทำของหมิน้อยตรงกับสำนวนในข้อใด

ก. ยกตนข่มท่าน

ข. ขายผ้าเอาหน้ารอด

ค. รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง

ง. ปลาหมอตายเพราะปาก

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ14-15

บนถนนเคราพกฎ

บนรถเคราพผู้โดยสาร

14. ใครควรปฏิบัติตามข้อความนี้มากที่สุด

ก. พนักงานบริษัท

ข. พนักงานขับรถ

ค. พนักงานตรวจตั๋ว

ง. พนักงานเก็บค่าโดยสาร

15. ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อความนี้แสดงว่ามีคุณธรรมในข้อใด

ก. ความมีน้ำใจ

ข. ความเกรงใจ

ค. ความมีระเบียบวินัย

ง. ความสุภาพอ่อนน้อม

อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ16-17

ปากใจไม่ตรงกัน

ความสัมพันธ์ไม่ยั่งยืน

ใจเกลียดแต่ปากผิน

พูดแต่งล้นล้นความหมาย

ปากใจให้ตรงเถิด

ผลจักเกิดทั้งต้นปลาย

ผู้พูด ใจสบาย

ผู้ฟังเล่าเข้าใจตรง

16. คำประพันธ์นี้กล่าวเน้นถึงเรื่องใด

ก. การสื่อความหมาย

ข. ความสำคัญของปาก

ค. ความสำคัญของการพูด

ง. ความเข้าใจของผู้ฟัง

17. ผู้ที่มีปากกับใจตรงกัน จะเกิดผลดีกับตนเองอย่างไร

ก. มีฐานะมั่นคงยิ่งขึ้น

ข. เป็นที่เชื่อถือของผู้ฟัง

ค. หาผลประโยชน์จากการพูดได้ดี

ง. หลีกเลี่ยงผู้ฟังได้แนบเนียน

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18-19

คนไทยทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินไทย ทรัพยากร สถาบัน และเอกลักษณ์ทุกอย่างที่แสดงถึงความเป็นไทย เพื่อให้ชาติไทยคงอยู่ตลอดไป

สถาบันหลักหรือสถาบันสำคัญที่เราต้องเคารพและจงรักภักดี คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพราะสถาบันทั้งสามนี้เป็นสถาบันที่แสดงถึงความมั่นคงของประเทศชาติ

18. สถาบันที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติคือสถาบันอะไร

ก. ศาล

ข. รัฐสภา

ค. ครอบครัว

ง. พระมหากษัตริย์

19. สมจิตรปฏิบัติตนเป็นคนดีละเว้นความชั่ว แสดงว่าสมจิตรทำหน้าที่รักษาสถาบันใด

ก. สถาบันชาติ

ข. สถาบันศาสนา

ค. สถาบันพระมหากษัตริย์

ง. ทุกสถาบัน

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 20-21

ร่างกายขับเหงื่อออกมา เพราะต้องการลดความร้อนในร่างกาย ในวันที่อากาศร้อน หรือเวลาที่เรากำลังออกกำลังกาย อุณหภูมิในร่างกายจะสูงขึ้น ถ้าร่างกายไม่สามารถระบายความร้อนออกไป อุณหภูมิที่สูงเกินไปอาจทำให้เราตายได้ ดังนั้นร่างกายจึงขับความร้อนออกมาทางผิวหนังเป็นของเหลว ซึ่งนำพาเอาความร้อนออกมาด้วย ของเหลวนั้นก็คือเหงื่อนั่นเอง เมื่อเหงื่อออกมาตามผิวหนัง มันจะระเหยไปในอากาศ แล้วเราก็จะรู้สึกเย็นสบายตัว

20. ส่วนใดของร่างกายที่ช่วยระบายความร้อนได้ดีที่สุด

ก. ปาก

ข. ผิวหนัง

ค. จมูก

ง. ลำคอ

21. ถ้าปล่อยให้หูดงหมูมิในร่างกายสูงขึ้นเรื่อย ๆ คนเราจะเป็นอย่างไร

ก. เบื่ออาหาร

ข. อ่อนเพลีย

ค. หมดสติ

ง. ตาย

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 22-23

ประเทศไทยเรายามนี้เรียกได้ว่าอยู่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ อยู่ในช่วงที่ทุกคนต้องช่วยกัน
รัดเข็มขัด และอยู่ในช่วงที่จริง ๆ แล้วทุกคนต้องพยายามช่วยกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของ
ประเทศชาติมิใช่กระทำการหรือกอบโกยแต่ผลประโยชน์ส่วนตนเท่านั้น

22. คำว่า “รัดเข็มขัด” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. ตระหนี่

ข. ประหยัด

ค. สุรุษสุว่ย

ง. ฟูมเฟือย

23. ในฐานะที่เราเป็นคนไทย เราสามารถช่วยเหลือประเทศชาติในยามวิกฤตเศรษฐกิจนี้ได้
อย่างไร

ก. ซื้อสินค้ามากักตุนไว้

ข. หลีกเสี่ยงการเสียภาษี

ค. ใส่เสื้อผ้าที่ทำมาจากขนสัตว์

ง. ท่องเที่ยวสถานที่สำคัญของประเทศ

อ่านคำประพันธ์นี้แล้วตอบคำถามข้อ 24-25

การรอกครูในห้องเรียนต้องเจียบเสียง
เตรียมตัวเรียนเตรียมตำราเตรียมอุปกรณ์
เปลี่ยนชั่วโมงนั่งรอกครูท่านมาสอน
วังโครมครามตึงตังไม่ห้ามกัน

มิใช่เพียงแกล้งทำเจียบเมื่อครูสอน
ไม่หาวนอนหรือว่าหลับกับโต๊ะพลัน
อย่าตะลอนหยอกเข้าคุ้ยกันลั่น
ทำเช่นนั้นขาดระเบียบไม่น่าดู

24. คำประพันธ์นี้กล่าวเน้นถึงเรื่องอะไร

ก. วิธีการเรียนหนังสือ

ข. มารยาทในห้องเรียน

ค. มารยาทในการเดินแถว

ง. การดำเนินชีวิตประจำวัน

25. นักเรียนที่ปฏิบัติตามคำประพันธ์ดังกล่าวข้างต้น แสดงว่ามีคุณธรรมในข้อใด

ก. ความตรงต่อเวลา	ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความมีระเบียบวินัย	ง. ความกตัญญูทดแทน

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 26-28

ปัญหาของผู้ติดเชื้อเอดส์เป็นปัญหาที่ใกล้ตัวของทุกคนวัยเรียน อาจจะเป็นเพราะผู้ติดเชื้อเอดส์ส่วนใหญ่ติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เท่าที่ผ่านมาได้มีการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มหญิงบริการ และชายหญิงทั่วไปที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ และแม้บ้านจำนวนมากก็ได้รับเชื้อเอดส์จากสามี ซึ่งเชื้อเอดส์นี้จะถ่ายทอดให้กับลูกที่จะมาเกิด ดังนั้นโรคเอดส์จึงเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวกับทุกคนวัยเรียน เราป้องกันเอดส์ได้โดยไม่เกี่ยวข้องสำส่อนทางเพศ ไม่ใช่ใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกัน ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ตรวจเลือดก่อนแต่งงานและก่อนมีบุตร

26. พฤติกรรมของบุคคลในข้อใดที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มากที่สุด

- ก. นิรญาติติดยาเสพติด
- ข. ชูชาติเที่ยวผู้หญิงกลางคืน
- ค. มานะดื่มเหล้ากับเพื่อนบ้านทุกวัน
- ง. อำนวยรับประทานข้าวนอกบ้านเป็นประจำ

27. ถ้าบุคคลในครอบครัวของนักเรียนติดเชื้อเอดส์ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. อยู่ให้นานมากที่สุด
- ข. ให้ใช้ของแยกกันต่างหาก
- ค. ให้ออกไปจากบ้าน
- ง. ให้การดูแลและให้กำลังใจ

28. ข้อใด ไม่ใช่ วิธีป้องกันเชื้อเอดส์

- ก. ไม่ใช่เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกัน
- ข. ไม่เกี่ยวข้องสำส่อนทางเพศ
- ค. ไม่ใช่ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ
- ง. ตรวจเลือดก่อนแต่งงาน และก่อนมีบุตร

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

โคลนนิ่ง หมายถึง การทำก๊อปปี้สิ่งมีชีวิต ซึ่งสามารถสร้างสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้จำนวนมาก ๆ โดยไม่ต้องใช้การผสมพันธุ์ เหมือนกับการถ่ายเอกสารนั่นเอง วิธีนี้ทำได้แล้วในพืช และสัตว์ แต่ในคนยังทำไม่สำเร็จ ดร. เอียน วิลมุต นักวิทยาศาสตร์ชาวสกอตแลนด์ สามารถทำโคลนนิ่งในแกะสำเร็จ

29. การทำโคลนนิ่งในสัตว์ทำให้ได้สัตว์ที่มีลักษณะใดบ้างที่เหมือนกัน

- ก. หน้าตาเหมือนกัน
- ข. ลำตัวเหมือนกัน
- ค. ขาและเท้าเหมือนกัน
- ง. ทุกอย่างเหมือนกัน

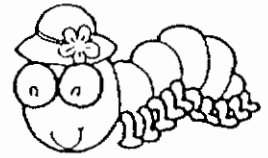
30. เหตุผลสำคัญของการทำโคลนนิ่งในสัตว์คือข้อใด

- ก. เพื่อให้ได้สัตว์ที่มีหน้าตาเหมือนกัน
- ข. เพื่อให้ได้สัตว์ที่มีขนาดใหญ่กว่าเดิม
- ค. เพื่อให้ได้สัตว์พันธุ์ดีจำนวนมาก
- ง. เพื่อให้ได้สัตว์ที่มีสายพันธุ์ดีกว่าเดิม

ภาคผนวก ค

- พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ แบบตัวเหลี่ยม
- ตัวอย่างกระดาษที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ
- ตารางความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของบทเรียนกับเนื้อความสำหรับคัดลายมือ
- แบบประเมินความเหมาะสมของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ
- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
แบบตัวเหลี่ยม

พยัญชนะ

ก

ข

ค

ด

ต

ถ

ง

จ

ฉ

ช

ซ

ญ

ฎ

ฏ

ฐ

ฑ

ฒ

ณ

บ

ป

ผ

ฝ

พ

ภ

ม

ย

ร

ล

ว

ศ

ส

ห

ฬ

อ

ฮ

ณ

ด

ต

ถ

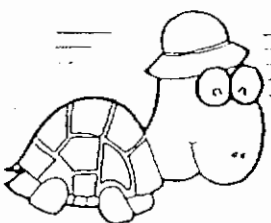
ท

ด

น

น

ด

ทรี

๕

๙

๙

๙

๙

๙

๙

๙

๖-๕

๖

๖๖-๕

๖๖

๖

๖

๖-๙

๖

๖-๙

๖

๖

๖

๖-๖

๖-๖

๖-๖

๖-๖

๖

๖

๖-๙

๖-๙

๖

๖

๖

๖

๖

๖

๖

๖

วรรณยุกต์

๑

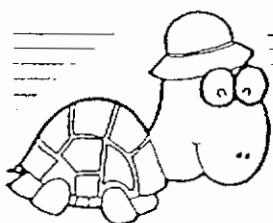
๒

๓

๔

(หน่วยศึกษานิเทศก์ สปจ. นครราชสีมา. แบบฝึกหัดคัดลายมือตามโครงการส่งเสริมพัฒนา

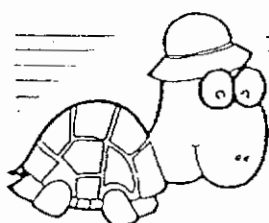
การเขียนลายมือนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑. นครราชสีมา : เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส, 2539.)

ตัวอย่าง
กระดาษที่ใช้สำหรับฝึกคัดลายมือ

Handwriting practice lines consisting of multiple sets of horizontal lines across the page.

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของบทเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับ
เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ

แผนการสอน ครั้งที่	แนวคิด	เนื้อความสำหรับ ฝึกคัดลายมือ เรื่อง
1	ผู้มีปัญญา และใช้ปัญญาในทางที่ชอบประกอบกิจการงาน ด้วยความอุตสาหะขยันหมั่นเพียร ย่อมประสบความสำเร็จ ในชีวิต	กากับเหยือกน้ำ
2	บ้านเมืองจะเจริญได้ คนในชาติต้องทำงาน เพื่อให้เป็น ประโยชน์ต่อประเทศชาติ	ความจริง
3	การที่มนุษย์รู้จักนำเทคโนโลยีและหลักการทางวิทยาศาสตร์ มาประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องใช้ และพัฒนาสิ่งที่เป็น ประโยชน์ย่อมอำนวยความสะดวกสบายให้กับมนุษย์เอง	หุ่นยนต์
4	การรู้จักหน้าที่ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศ ชาติ และเริ่มปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเองก่อนจะช่วยให้ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง	หน้าที่
5	พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณต่อลูกจะต้องระลึกถึงพระคุณ และดูแล ท่านจึงจะเป็นลูกที่ดี	เพลงโครหนอ
6	กษัตริย์ของไทยมีสติปัญญาลาด และมีความสามารถ ปกครองประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้	มหาราช ของชาวไทย
7	ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้นั้น จะ ต้องมีศรัทธาในอาชีพของตน มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	วานิช จรงกิจอนันต์
8	ความรักและความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณเป็นพื้นฐานของคน ดี	มดง่ามกับนกเขา
9	มนุษย์ต้องใช้ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตจึง ต้องรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมตลอด จนดูแลรักษา และเพิ่มพูนเพื่อให้ใช้ได้นานจนถึงคนรุ่นหลัง	รักษาสรรพชาติ

ตาราง 23 (ต่อ)

แผนการสอน ครั้งที่	แนวคิด	เนื้อความสำหรับ ฝึกคัดลายมือ เรื่อง
	และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้มนุษย์อยู่ด้วยกัน อย่างมีความสุข	
10	ถ้าสมาชิกในครอบครัวรู้จักหน้าที่มีความรับผิดชอบและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันครอบครัวย่อมเป็นสุข	ความรับผิดชอบ
11	การร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานด้วยความขยันขันแข็ง และ มีน้ำใจต่อกันก่อให้เกิดผลงานที่เป็นความภาคภูมิใจของ ทุกคน	สุนัขบ้านกับไก่
12	เพื่อนที่ดียอมให้ความช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับความ เดือดร้อน	มิตร
13	การใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตต้องใช้ เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน และใช้ในทางสร้างสรรค์ คนต้อง เป็นผู้ควบคุมเทคโนโลยีสังคมจึงจะไม่ตกเป็นทาสของ เทคโนโลยี	เทคโนโลยี
14	การรู้จักพึ่งตนเองและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ย่อมนำความ เจริญมาสู่ตนเองและสังคม	เทวดากับ คนขับเกวียน
15	การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างมีความสุขทุก ต้องมีสติใช้ปัญญาช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล	สะพานลอย
16	เราจะทำอะไรก็ตาม จะต้องใช้สติปัญญาคิดพิจารณา อย่างรอบคอบ มิฉะนั้นจะได้รับความเดือดร้อนจากการทำ ที่ไม่ได้พิจารณาก่อนทำ	มดกับน้ำผึ้ง
17	ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติมีประโยชน์ต่อมนุษย์และ สัตว์ดังนั้นจึงควรช่วยกันรักษา	วันโลกเขียว สดใส ดอกไม้สวย
18	แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการเลี้ยงดูและการดำเนินชีวิต ของคนในสังคมไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนไทยที่ควร ช่วยกันอนุรักษ์ไม่ให้สูญหาย	เพลงกล่อมลูกภาค อีสาน

แบบประเมินความเหมาะสมของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ

ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาเนื้อความต่อไปนี้ว่ามีความเหมาะสมกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

- ถ้าท่านแน่ใจว่าเนื้อความนั้น มีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย /

ลงในช่อง +1

- ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าเนื้อความนั้น มีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย /

ลงในช่อง 0

- ถ้าท่านแน่ใจว่าเนื้อความนั้น ไม่มีความเหมาะสมกับเกณฑ์ ให้เขียนเครื่องหมาย /

ลงในช่อง -1

แบบประเมินความเหมาะสมของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ

เนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ครั้งที่ เรื่อง

ข้อที่	เกณฑ์	ความเหมาะสม		
		+1	0	-1
1	เนื้อความมีความเหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และ ความสนใจของเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4			
2	เนื้อความมีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดี ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ฝึกคัดลายมือ			
3	มีปริมาณของเนื้อความที่เหมาะสมกับเวลาที่ กำหนดให้			
4	เนื้อความมีสาระสำคัญสอดคล้องกับแนวคิด จากเนื้อหาในบทเรียนที่กำหนดไว้ในหนังสือเรียน ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตร ประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตาม ที่แนบมาด้วย			
5	เนื้อหาความถูกต้องตามอรรถลักษณะทางภาษา ตามที่แนบมาด้วย			

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

**แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
ของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ว่ามีความ
เหมาะสมกับที่กำหนดไว้หรือไม่

- ถ้าท่านแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ให้เขียนเครื่องหมาย /
ลงในช่อง +1

- ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ให้เขียนเครื่องหมาย /
ลงในช่อง 0

- ถ้าท่านแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ให้เขียนเครื่องหมาย /
ลงในช่อง - 1

จุดประสงค์ของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

1. ด้านความเข้าใจตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่าน ได้แก่ การอ่านเพื่อตอบคำถาม เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เพื่อหาข้อเท็จจริงของเรื่อง
2. ด้านการอ่านเพื่อตีความ เป็นการอ่านเนื้อหาความคิดสำคัญของเรื่อง หาสรุปของเรื่อง หาเหตุและผลการแก้ปัญหา
3. ด้านการวิเคราะห์ความ เป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน

ตัวอย่าง แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

ข้อที่	จุดประสงค์	คะแนน		
		+1	0	-1
1	เมื่อกำหนดสถานการณ์ หรือข้อความให้นักเรียนสามารถเข้าใจสถานการณ์หรือข้อความตามตัวหนังสือจากสิ่งที่อ่านได้			
2	เมื่อกำหนดสถานการณ์ หรือข้อความให้นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้			
3	เมื่อกำหนดสถานการณ์ หรือข้อความให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่านได้			

หมายเหตุ จุดประสงค์ของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน จะอยู่ในวงเล็บท้ายคำถามของข้อสอบแต่ละข้อ

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
ของข้อสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวศิริวรรณ เสนา
เกิด	4 กันยายน พุทธศักราช 2513
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 46 หมู่ 5 ต. ปึงกาสาม อ. หนองเสือ จ. ปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองนา ต. พลสงคราม อ. ไนสูง จ. นครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526	ประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดราชบุรณารุง อ. หนองเสือ จ. ปทุมธานี
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนหนองแค "สรภิจพิทยา" อ. หนองแค จ. สระบุรี
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนหนองแค "สรภิจพิทยา" อ. หนองแค จ. สระบุรี
พ.ศ. 2536	ค.บ. (การประถมศึกษา) จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (การประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อ
พัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

**บทคัดย่อ
ของ
ศิริวรรณ เสนา**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
ธันวาคม 2541**

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 24 คน กลุ่มทดลองใช้เนื้อความที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนกลุ่มควบคุมใช้เนื้อความทั่วไป ระยะเวลาทดลองกลุ่มละ 18 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

แบบแผนการทดลองครั้งนี้เป็นแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ t - test แบบ Independent Samples และ t - test แบบ Dependent Sample

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. พัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. พัฒนาการด้านลายมือของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**THE EFFECTS OF CONTEXT ATTRIBUTES ON
HANDWRITING AND READING COMPREHENSION
DEVELOPMENT OF PRATHOM SUKSA IV STUDENTS**

**AN ABSTRACT
BY
SIRIWAN SENA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements of the
Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University**

December 1998

The purpose of this research was to study the effects of context attributes on handwriting and reading comprehension development of Prathom Suksa IV students.

The samples were 48 Prathom Suksa IV students at Chumchon Bantaladkare School, Nonsung, Nakronratchasima Province, during the first semester of 1998 academic year. There were simple randomly sampling divided into two groups, the experimental and the control groups which consisted of 24 students in each. The experimental group was taught by suitable context of Prathom Suksa IV curriculum and the control group was taught by general context. Eighteen times, thirty minutes for each time were used for the experiment.

The research design was Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design. The data were analyzed by t - test for independent and dependent samples.

The research results were as follows:

1. There was no significant difference in the handwriting development between the experimental group and the control group.
2. The reading comprehension between the experimental group and the control group was significantly different at the .05 level.
3. The handwriting development between the experimental group and the control group, before and after the experiment were significantly different at the .05 level.
4. The reading comprehension between the experimental group and the control group, before and after the experiment were significantly different at the .05 level.